

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİNDE LİSANS
COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARINDAKİ
DEĞİŞİM SÜREÇLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ERİM CANTÜRK

İzmir
2022

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİNDE LİSANS
COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARINDAKİ
DEĞİŞİM SÜREÇLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ERİM CANTÜRK

DANIŞMAN
PROF.DR. RAZİYE ÇAKICIOĞLU OBAN

İzmir

2022

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Buca Eğitim Fakültesi Örneğinde Lisans Coğrafya Öğretmenliği Programlarındaki Değişim Süreçlerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmanın içerdiği fikri izinsiz başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında ve bölümlerinin yazımında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve *intihal içermediğini* beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

03/06/2022

Erim CANTÜRK

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 14/06/2022

Tez Başlığı:

Buca Eğitim Fakültesi Örneğinde Lisans Coğrafya Öğretmenliği Programlarındaki Değişim Süreçlerinin Değerlendirilmesi

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam **175** sayfalık kısmına ilişkin, **14/06/2022** tarihinde **tez danışmanım tarafından** Dokuz Eylül Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın sağladığı İntihal Tespit Programından (Turnitin-Tez İntihal Analiz Programı) aşağıda belirtilen **filtreleme tiplerinden biri** (uygun olanı işaretleyiniz) uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin **benzerlik oranı % 16** dır.

- <http://www.kutuphane.deu.edu.tr/tr/turnitin-tez-intihal-analiz-programi/> adresindeki Tez İntihal Analiz Programı

Kullanım Kılavuzunu okudum **X**

Filtreleme Tipi 1(Maksimum %15) □

Filtreleme Tipi 2(Maksimum %30) x

☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☐ Kaynakça hariç, ☐ Alıntılar dâhil, ☐ Altı (6) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.	☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☒ Kaynakça dâhil, ☒ Alıntılar dâhil.
EK 1- İntihal Tespit Programı Raporu İLK SAYFA Çıktısı. x EK 2- İntihal Tespit Programı Raporu (Tümü) Cd İçinde.	

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esasları'nı inceledim ve yukarıda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı : Erim CANTÜRK
Öğrenci No : 2019950047
Anabilim Dalı : Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü
Programı : Coğrafya Öğretmenliği Programı
Statüsü : Yüksek Lisans x Doktora □

ÖĞRENCİ

Erim CANTÜRK
(Adı Soyadı, İmza, Tarih)

DANIŞMAN

Prof. Dr. Raziye ÇAKICIOĞLU OBAN
(Unvan, Adı Soyadı, İmza, Tarih)

Açıklamalar

1: Bu formu teslim etmeden önce sizden istenen bilgileri uygun kutucuğu (□) işaretleyerek doldurunuz.

Kullanıcı şifre vb. konusunda sorun yaşanması durumunda Üniversitemiz Merkez Kütüphanesinde bulunan Turnitin yetkilisine (Ali Taş Tel: +90 (232) 3018026 veya ali.tas@deu.edu.tr) başvurunuz.

2: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu" formu tezin ciltlenmiş ve elektronik nüshalarının içerisinde ekler kısmında yer alır.

3: Tez savunmasında düzeltme alınması durumunda bu form güncellenerek yeniden hazırlanır.

4: Turnitin-Tez İntihal Analiz Programına yükleme yapılırken Dosya Başlığı (document title) olarak **tez başlığının tamamı**, Yazar Adı (author's first name) olarak **öğrencinin adı**, Yazar Soyadı (author's last name) olarak **öğrencinin soyadı** bilgisini yazınız.

TEŞEKKÜR

Bu tezin hazırlanması sürecinde her zaman yanımda bulunan, akademik bilgi birikimi, disiplini ve çalışkanlığı ile örnek aldığım, vermiş olduğu bilgiler ile yoluma ışık tutan ve kademeli olarak tezimin ilerlemesine yardımcı olan değerli danışmanım Sayın Prof. Dr. Raziye ÇAKICIOĞLU OBAN'a sevgi, saygı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Tezin çeşitli aşamalarında kıymetli görüş ve düşüncelerinden faydalandığım, kapıları her daim öğrencilerine açık olan hocalarım Sayın Prof. Dr. Hasan ÇUKUR'a ve Arş. Gör. Dr. Arzu GÖKÇE GÜNDÜZOĞLU'na ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Görüşme formuna gönüllü katılım gösteren Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda hizmet veren öğretim elemanlarına en içten şükranlarımı sunarım.

Tez hazırlık sürecinde çeşitli verileri ihtiyaç duyduğum ve temininde bana her türlü kolaylığı ve desteği sağlayan başta Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'nin ve Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün farklı kademelerdeki idari birim ve personellerine teşekkürü bir borç bilirim.

Son olarak bu süreçte her daim maddi ve manevi desteğini esirgemeyen, bugünlere gelmemde sonsuz emekleri olan değerli aileme teşekkür ve şükranlarımı sunuyorum.

14/06/2022

İZMİR

ERİM CANTÜRK

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	xii
ABSTRACT.....	xiv
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Amaç ve Önem	2
1.3. Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri.....	3
1.4. Sınırlılıklar	4
1.5. Varsayımlar.....	4
1.6. Tanımlar.....	5
1.7. Kısaltmalar.....	5
BÖLÜM II.....	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE / İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	7
2.1 Kavramsal Çerçeve	7
2.1.1. Tarihsel Süreçte Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Eğitimi	7
2.1.2 Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılanma Sürecinin Coğrafya Eğitimine Etkisi	20
2.1.3. Buca Eğitim Fakültesi’nin Tarihsel Süreci	24
2.1.4. Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nın Gelişim Süreci.....	27
2.2. İlgili Araştırmalar.....	29
2.2.1. Türkiye’deki Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalları ile İlgili Araştırmalar.....	29
2.2.1.1. Kitaplar.....	29
2.2.1.2. Tezler.....	30
2.2.1.3. Makaleler.....	31

2.2.2. Buca Eğitim Fakültesi'nin Tarihsel Süreci ile İlgili Araştırmalar	35
2.2.2.1. Kitaplar.....	35
2.2.2.1. Makaleler.....	35
BÖLÜM III	36
YÖNTEM.....	36
3.1. Araştırmanın Modeli / Deseni.....	36
3.2. Evren / Örneklem / Çalışma Grubu / Katılımcılar	37
3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları	38
3.4. Uygulama Süreci	39
3.5. Verilerin Analizi.....	39
3.6. Araştırmanın Geçerliği ve Güvenirliği.....	40
3.7. Araştırmacının Rolü	41
BÖLÜM IV	42
BULGULAR	42
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	42
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	111
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	124
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	133
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	138
BÖLÜM V	142
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	142
5.1. Tartışma.....	142
5.2. Sonuç ve Öneriler.....	143
KAYNAKÇA	148
EKLER.....	154
Ek 1. Öğrencinin Akademik Özgeçmişi.....	154

Ek 2. Uygulama İzinleri	155
Ek 3. Bilgilendirilmiş Onam Formu	158
Ek 4. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu.....	159

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. 1984-1985 Eğitim Öğretim Yılı Coğrafya Bölümleri Kontenjanları	10
Tablo 2. 1984-1985 Eğitim ve Öğretim Yılı Eğitim Fakültelerinin Coğrafya Öğretmenliği Kontenjanları	11
Tablo 3. 1997-1998 Eğitim ve Öğretim Yılı Coğrafya Bölümleri Kontenjanları	12
Tablo 4. 1997-1998 Eğitim ve Öğretim Yılı Coğrafya Öğretmenliği Kontenjanları .	13
Tablo 5. Türkiye'deki Coğrafya Programları (2020)	14
Tablo 6. Türkiye'deki Coğrafya Programlarının Öğretim Elemanlarının Ana Bilim Dallarına Göre Dağılışı (2021)	18
Tablo 7. Türkiye'deki Coğrafya Öğretmenliği Programları (2020)	19
Tablo 8. Yeniden Yapılandırma Sonrası Öğrenci Almaya Devam Eden Coğrafya Öğretmenliği Programları ve Öğrenci Kontenjanları	22
Tablo 9. Yeniden Yapılandırma Sonrası Öğrenci Almaya Devam Eden Coğrafya Programları ve Öğrenci Kontenjanları	23
Tablo 10. Çalışmanın Evrenini Oluşturan Türkiye'deki Coğrafya Öğretmenliği Programları	37
Tablo 11. Hedeflenen Zaman Çizelgesi	41
Tablo 12. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Birinci Yılı	43
Tablo 13. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı İkinci Yıl	44
Tablo 14. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Üçüncü Yıl	45
Tablo 15. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Dördüncü Yıl	46
Tablo 16. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Beşinci Yıl	47
Tablo 17. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Alan Eğitimi Dersleri	48

Tablo 18. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Genel Kültür Dersleri.....	49
Tablo 19. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Meslek Bilgisi Dersleri	50
Tablo 20. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Ders Dağılımı	51
Tablo 21. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Birinci Yıl	54
Tablo 22. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı İkinci Yıl	55
Tablo 23. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Üçüncü Yıl	56
Tablo 24. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Dördüncü Yıl	57
Tablo 25. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Beşinci Yıl.....	58
Tablo 26. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Alan Eğitimi Dersleri	59
Tablo 27. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Genel Kültür Dersleri.....	60
Tablo 28. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Meslek Bilgisi Dersleri	61
Tablo 29. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Ders Dağılımı	62
Tablo 30. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Birinci Yıl	64
Tablo 31. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı İkinci Yıl	65
Tablo 32. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Üçüncü Yıl	66
Tablo 33. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Dördüncü Yıl	67

Tablo 34. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Beşinci Yıl.....	68
Tablo 35. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Alan Eğitimi Dersleri	69
Tablo 36. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Genel Kültür Dersleri.....	70
Tablo 37. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Meslek Bilgisi Dersleri	71
Tablo 38. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Ders Dağılımı	72
Tablo 39. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Birinci Yıl	76
Tablo 40. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı İkinci Yıl	77
Tablo 41. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Üçüncü Yıl	78
Tablo 42. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Dördüncü Yıl	79
Tablo 43. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Alan Eğitimi Dersleri	81
Tablo 44. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Genel Kültür Dersleri.....	82
Tablo 45. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Meslek Bilgisi Dersleri	83
Tablo 46. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Ders Dağılımı	84
Tablo 47. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Birinci Yıl	88
Tablo 48. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı İkinci Yıl	89
Tablo 49. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Üçüncü Yıl	90

Tablo 50. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Dördüncü Yıl	91
Tablo 51. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Seçmeli Alan Eğitimi Dersleri	92
Tablo 52. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Seçmeli Genel Kültür Dersleri	93
Tablo 53. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Seçmeli Meslek Bilgisi Dersleri.....	94
Tablo 54. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Alan Eğitimi Dersleri	96
Tablo 55. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Ders Dağılımı	97
Tablo 56. 2000-2019 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planından Kaldırılan Alan Eğitimi Dersleri.....	101
Tablo 57. 1999-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Ait Öğrenci Kontenjanları	112
Tablo 58. 2019-2020 Yükseköğretim Verilerine Göre DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı Kayıtlı Öğrenci Sayısı	113
Tablo 59. 1991-2020 Yılları Arası DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Kayıtlanan Öğrenci Sayısı	114
Tablo 60. 1991-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Kayıt Olan Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Kayıt Tarihleri ve Uyrukları.....	115
Tablo 61. 1991-2020 Yılları Arası DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'ndan Mezun Olan Öğrenci Sayısı	116
Tablo 62. 2018-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı	117
Tablo 63. 2018-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri Coğrafi Bölgelerin Dağılımı.....	117
Tablo 64. 2018-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri İllerin Dağılımı	119
Tablo 65. 2018-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Gruplarının Dağılımı	120

Tablo 66. <i>Coğrafya Öğretmenliği (SÖZ) Lisans Programı Mezunlarının KPSS-2: KPSS121 (Ortalaması) Başarıları</i>	121
Tablo 67. <i>DEÜ Coğrafya Öğrenci Topluluğu Bazı Günübirlik Saha Çalışmaları ve Etkinlikleri</i>	126
Tablo 68. <i>DEÜ Coğrafya Öğrenci Topluluğu Uzun Süreli Saha Çalışmaları ve Etkinlikleri (2010-2018)</i>	127
Tablo 69. <i>DEÜ Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu Bazı Günübirlik Saha Çalışmaları ve Etkinlikleri</i>	128
Tablo 70. <i>Türkiye-Romanya Coğrafi Akademik Seminerleri</i>	134
Tablo 71. <i>DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın Düzenleyicisi Olduğu Uluslararası Coğrafya Sempozyumları (GeoMed)</i>	135
Tablo 72. <i>Uluslararası Coğrafya Sempozyumları (GeoMed) Sempozyum Konuları (2013)</i>	136

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısı dağılımının grafik ile gösterimi (%)	52
<i>Şekil 2.</i> 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders saati dağılımının grafik ile gösterimi (%).....	53
<i>Şekil 3.</i> 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısı dağılımının grafik ile gösterimi (%)	63
<i>Şekil 4.</i> 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders saati dağılımının grafik ile gösterimi (%).....	63
<i>Şekil 5.</i> 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısı dağılımının grafik ile gösterimi (%)	73
<i>Şekil 6.</i> 2010-2011 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders saati dağılımının grafik ile gösterimi (%).....	74
<i>Şekil 7.</i> 2010-2011 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders kredisi dağılımının grafik ile gösterimi (%)	75
<i>Şekil 8.</i> 2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısı dağılımının grafik ile gösterimi (%)	85
<i>Şekil 9.</i> 2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders saati dağılımının grafik ile gösterimi (%).....	86
<i>Şekil 10.</i> 2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders kredisi dağılımının grafik ile gösterimi (%)	87
<i>Şekil 11.</i> 2018-2019 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısı dağılımının grafik ile gösterimi (%)	98
<i>Şekil 12.</i> 2018-2019 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders saati dağılımının grafik ile gösterimi (%).....	99
<i>Şekil 13.</i> 2018-2019 eğitim öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders kredisi dağılımının grafik ile gösterimi (%)	100
<i>Şekil 14.</i> DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planları Toplam Ders İstatistikleri	102
<i>Şekil 15.</i> DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planları Alan Eğitimi Ders İstatistikleri.....	103

<i>Şekil 16.</i> DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planları Alan Eğitimi Grupları Ders Sayısı İstatistikleri	105
<i>Şekil 17.</i> DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planları Genel Kültür Ders İstatistikleri.....	106
<i>Şekil 18.</i> DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planları Meslek Bilgisi Ders İstatistikleri.....	107
<i>Şekil 19.</i> 2018-2020 yılları arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na yerleşen öğrencilerin geldikleri coğrafi bölgelerin dağılımının grafik ile gösterimi (%)	118
<i>Şekil 20.</i> DEÜ BEF Coğrafya Öğrenci Topluluğu Logosu	124
<i>Şekil 21.</i> Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu Logosu	125

ÖZET

BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİNDE LİSANS COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARINDAKİ DEĞİŞİM SÜREÇLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu çalışmanın amacı, tarihsel süreçte Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği Lisans Programının çeşitli özellikleri ile eğitim ve öğretim süreçleri açısından değişimini ele almaktır.

Araştırmada örneklem olarak Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'ndeki Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Coğrafya Öğretmenliği programı seçilmiştir. Bu örneklem üzerinde programın kuruluşu, öğretim planları, uluslararası ilişkileri, öğrenci istatistikleri, öğrenci toplulukları, arazi çalışmaları, eğitim-öğretim problemleri ve programın tarihsel süreç içerisinde değişimleri incelenmiştir.

Türkiye'deki en eski kuruluş tarihlerinden birine sahip olan (1982) Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programının çeşitli özelliklerini ele alan bir araştırmaya rastlanmamış olması, ilgili örneklem çerçevesinde az sayıda çalışma olması araştırmanın özgün değerini ortaya koymuştur. Çalışma, coğrafya eğitimi veren programların sadece tek bir yönüyle değil, kapsamlı bir şekilde ele alınması gerektiğinin farkına varılmasını sağlamıştır.

Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Tüm incelemelerde nitel araştırma yöntemlerine bağlı olarak literatür taraması, doküman incelemesi ve betimsel analiz yöntemlerinden faydalanılmıştır. Nitel veri toplama tekniklerinden biri olan görüşme, Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği Programı'nda geçmişte görev yapmış ve görev yapmakta olan akademisyenler ile çevrim içi programlar üzerinden gerçekleştirilmiş ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan diğer veri toplama araçlarını Yüksek Öğretim Kurulu program atlası, Yükseköğretim Bilgi Sistemi, DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği ve DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü resmi internet sayfaları, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'nden izinler ile temin edilen dokümanlar oluşturmuştur.

Çalışma sonuçlarına göre, geçmişte uygulanan öğretim planlarına kıyasla DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı mevcut öğretim planı, meslek bilgisi ve genel kültür dersleri ders sayısı, saati ve kredisi bakımından güç kazanırken alan eğitimi dersleri önemli ölçüde zayıflamıştır. İncelenen son yıllar içerisinde programın öğrenci kontenjan sayısı, kayıtlanan öğrenci sayısı ve mezun sayısı düşüş eğilimi göstermiştir. 2018-2020 dönemleri arasında programı daha çok İzmir'den gelenler, Anadolu lisesi mezunları ve erkek öğrenciler tercih etmiştir. DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı, öğrenci toplulukları ile birlikte çok sayıda saha çalışması ve etkinlik gerçekleştirmiş, ulusal ve uluslararası iş birlikleri ile birçok organizasyona ve çalışmaya öncülük etmiştir. Programın; akademik personel sayısı yetersizliği, öğretim programlarının değişimi, ağır ders yükü ve fiziksel alt yapı sorunları olmak üzere dört majör problemi olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Buca Eğitim Fakültesi, Coğrafya Öğretmenliği, Lisans Eğitimi, Ana Bilim Dalı, Program.

ABSTRACT

THE EVALUATION OF CHANGES IN BUCA EDUCATION FACULTY'S UNDERGRADUATE GEOGRAPHY TEACHING PROGRAM

The main objective of this study is to discuss some features of bachelors degree of geography department in Dokuz Eylül university buca faculty of education and its transformation in terms of educational processes.

In the study the department of geography teaching was chosen as a sample. The establishment of the program, teaching schemes, international relations, student statistics and communities, land works, educational problems and its transformation throughout the history were analysed on this sample.

There isn't such a study dealing with the programme's various qualities and there are also few studies within the frame of this sample. Therefore the study has a genuine value. The sample has enabled geography programs to be handled not only from one aspect but in a multi dimensional way.

Qualitative method has been used for the study. In all researches literature search, document review and descriptive analysis methods have been used qualitatively. As one of the qualitative methods; interviews have been made with the retired and current academicians of geography teaching in Buca Faculty of Education via online programs and semi-structured interview forms have been used. The other data collection tools were Council of higher education atlas, CoHE data base, official web sites of DEU Buca Faculty of Education Geography teaching dept. and institute of Educational Sciences and several documents taken from Buca Faculty of Education.

According to the study results, in comparison with the past education programs, while current program of DEU BEF geography teaching department is straightening in terms of occupational data, number and credit of general culture classes, it has been weakened in terms of department education classes. Student quota, number of the registered students and graduates has declined in recent years. In between 2018-2020 the programme was chosen by students from Izmir, Anatolian high school graduates and male students. DEU BEF Geography teaching department with its student councils has put several field work and activities into practice. Also it had led many international organisations. It has been confirmed that the program has four major problems: lack of academicians, changing of teaching programs, high course load levels and physical structure problems.

Keywords: Buca Faculty of Education, Geography Teaching Department, Undergraduate Education, Programme.

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Ülkemizde Eğitim Fakültelerine bağlı olan aktif coğrafya öğretmenliği programlarının sayısı 7'dir. Bu programları; Atatürk Üniversitesi (Erzurum), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (Çanakkale), Dicle Üniversitesi (Diyarbakır), Dokuz Eylül Üniversitesi (İzmir), Gazi Üniversitesi (Ankara), Marmara Üniversitesi (İstanbul) ve Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde (Konya) bulunan coğrafya öğretmenliği programları oluşturmaktadır.

1997-1998 eğitim öğretim yılında eğitim fakültelerine bağlı coğrafya öğretmenliği programı sayısı 14 iken günümüzde bu sayı çeşitli nedenler ile 7'ye gerilemiştir. Bu nedenler arasında coğrafya eğitimi veren programlar hakkında öğrencilerin yeteri kadar bilgi sahibi olmaması, programların yeteri kadar tanıtılmaması, programların tanıtılmasını sağlayan ve değişim süreçlerini irdeleyen çalışmaların eksikliği de vardır.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü'ne bağlı olan Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı, kuruluş tarihi itibarıyla (1982) Türkiye'nin köklü coğrafya eğitimi veren lisans programlarından biridir. İlgili literatür tarandığında köklü bir geçmişe sahip bu programı çeşitli özellikleriyle ele alan, araştıran ve değişim süreçlerini ortaya koyan akademik bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Ayrıca ülkemizin coğrafya öğretmenlerini yetiştiren sayılı ana bilim dallarından biri olan, çok sayıda önemli akademisyenin görev yaptığı, değerli öğrenciler yetiştirmiş Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı hakkında tez düzeyinde incelenen bir çalışma olmaması da önemli bir başka eksikliklerdir.

1.2. Amaç ve Önem

Bu çalışmanın amacı, tarihsel süreçte Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği lisans programının eğitim öğretim süreçlerindeki değişimini ele almaktır.

Çalışma ile ilgili literatür tarandığında ve ele aldıkları konular bağlamında değerlendirildiğinde; Türkiye’deki lisansüstü coğrafya eğitimi (Aydoğmuş, 2014), geçmişten günümüze Türkiye’de görev yapan coğrafyacılar (Yiğit ve Tuncel, 2017; Yiğit ve Tuncel, 2019), Türkiye üniversitelerinde coğrafya eğitimi ve öğretiminin nitelikleri (Özey, 1998; Sezer, 2016), coğrafya biliminin genel tanımlamaları (Atalay, 2005), Türkiye’de ki coğrafya bölümlerinin kuruluş süreçleri (Doğanay, 1994), Türkiye’deki üniversitelerde coğrafya eğitiminin özellikleri (Kayan, 2000; Özav. 2001), küreselleşmenin coğrafya öğretmenliği bölümleri üzerindeki etkileri (Gümüş ve İlhan, 2013), Buca Eğitim Enstitüsü’nün kuruluş süreci (Şahin, 2002), Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği ders programının karşılaştırılması (İlhan, 2007) gibi konular üzerine çalışmalar yapıldığı anlaşılmıştır.

Bu çalışmalarda coğrafya eğitimi veren programlar; kuruluş süreçleri, akademisyenleri ve çalışmaları, çalışmaların yapıldığı dönemin öğretim planları gibi bazı özellikleriyle incelenmiştir. Ancak tek bir üniversitedeki programı ele alan ve çeşitli özellikleriyle inceleyen bir çalışmanın bulunmaması bu araştırmanın özgünlüğünü ortaya koyacaktır. Bu araştırma coğrafya eğitimi veren programların incelenmesine yönelik bir çalışma olup örneklem olarak köklü bir geçmişi olan Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği programı seçilerek detaylı çerçevede incelenmiştir. Araştırma coğrafya alanında katkı sağlayacak olmasıyla da literatüre ve sonraki çalışmalara ışık tutması beklenmektedir.

Bu çalışma ile Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programının kuruluşu, öğretim planları, uluslararası ilişkileri, öğrenci istatistikleri, öğrenci toplulukları, arazi çalışmaları, eğitim-öğretim problemleri ve programın tarihsel süreç içerisinde değişimleri incelenerek programın gelişiminin somut olarak ortaya konması amaçlanmaktadır. Böylece ileride programın gelişimi için atılması gereken adımların hangi yönde olması gerektiği, başka bir deyişle gelecekteki planlamalar için önemli bir veri kaynağı haline dönüşeceği düşünülmektedir.

Ayrıca Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği programındaki zayıf ve güçlü yönler fark edilerek alanın pozitif gelişimine yönelik önerilerin geliştirilmesinde temel oluşturabilecektir. Öte yandan Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği programının kurum hafızası oluşturulmasında önemli bir rol oynayacaktır. Ana bilim dalının akademik niteliğinin anlaşılmasını sağlayıp öğrencilere yönelik çalışma süreci netlik kazanmış olacaktır.

1.3. Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri

Araştırmanın temel problemi; “Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ve işleyişleri arasında tarihsel süreçte nitelikler ve yeterlilikler açısından nasıl bir ilişki vardır?” olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın temel problemi doğrultusunda belirtilmiş alt problemlere yanıt verilmeye çalışılmıştır.

Tarihsel süreçte;

- Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile öğretim planlarının işleyişi ve içerikleri arasında nasıl bir ilişki vardır?
- Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile öğrenci istatistikleri (Öğrenci kontenjanları, kayıtlı öğrenci sayısı, kayıtlanan öğrenci sayısı, yabancı uyruklu öğrenci sayısı, mezun olan öğrenci sayısı, yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı, yerleşen öğrencilerin geldiği coğrafi bölgeler, yerleşen öğrencilerin geldiği iller, mezun oldukları lise grupları, mezunların KPSS ortalamaları) arasında nasıl bir ilişki vardır?
- Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile öğrencilere yönelik faaliyetler (bilimsel teknik geziler, öğrenci toplulukları) arasında nasıl bir ilişki vardır?
- Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile akademik ulusal ve uluslararası ilişkiler arasında nasıl bir ilişki vardır?
- Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile programdaki eğitim-öğretim problemleri arasında nasıl bir ilişki vardır?

1.4. Sınırlılıklar

- Araştırmanın süresi 2020/2021 ve 2021/2022 eğitim-öğretim yılı ile,
- Uygulama aşaması, 2021 yılının Ocak ve Temmuz ayları arasında 7 ay süre ile,
- Araştırma yeri İzmir ili Buca ilçesi Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı ile,
- Veri toplama araçları Yüksek Öğretim Kurulu program atlası, Yükseköğretim Bilgi Sistemi, Buca Eğitim Fakültesi, Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği, ve Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü resmi internet sayfaları, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'nden izinler ile temin edilen resmi dokümanlar ile,
- Katılımcılar, DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda görev yapmış ve yapmakta olan 7 akademisyen ile,
- Katılımcıların, yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorulara verdiği cevaplar ile sınırlıdır.

1.5. Varsayımlar

Araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilmiştir.

- Veri toplama araçlarından biri olan üniversitelerin YÖK, ÖSYM, Buca Eğitim Fakültesi ve DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının internet sayfalarının doğru ve güncel bilgiler içerdiği,
- Öğretim planlarının program yeterlikleri açısından gerektiği şekilde değerlendirildiği,
- Katılımcıların görüşme formundaki sorulara içtenlikle cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

Coğrafya: İnsanın içinde yaşadığı çevrenin (Dünya'nın) doğal özellikleri, insan-doğal çevre etkileşimini ve bu etkileşim sonucu insanın ortaya koyduğu beşerî ve ekonomik etkinlikleri dağılışı, nedensellik ve bağlılık (ilgi) prensipleri çerçevesinde inceleyerek sonuçlarını açıklayan bilimdir (Şahin, 2006, s.11).

Lisans: Ortaöğretime dayalı en az sekiz yarı yıllık (4 yıl) programı kapsayan bir yükseköğretimdir. Lisans düzeyinde örgün, açık ve dışarıdan (ekstern) eğitim verilmektedir (Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, 2020).

Bölüm: Amaç kapsam ve nitelik yönünden bir bütün oluşturan, birbirini tamamlayan veya birbirine yakın ana bilim ve ana sanat dallarından oluşan; fakültelerin ve yüksekokulların eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama birimidir. Anabilim ve ana sanat dalları, bilim ve sanat dallarından oluşur (Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, 2020).

Ana bilim dalı: Anabilim veya ana sanat dalı en az birçok yerde birden fazla, birbirine yakın bilim veya sanat dalını kapsayan, eğitim, öğretim uygulama ve araştırma faaliyetlerinin yürütüldüğü akademik birimdir (Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, 2020).

Program: Akademik birimlerin uyguladıkları öğretim (teorik, pratik dersler, stajlar vb.) faaliyetidir. Programlar ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde açılabilir (Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, 2020).

1.7. Kısaltmalar

AE: Alan Eğitimi

BD: Beden Eğitimi

BEF: Buca Eğitim Fakültesi

BIL: Bilgisayar

CBS: Coğrafi Bilgi Sistemleri

COE: Coğrafya Eğitimi

DB: Dünya Bankası

DEÜ: Dokuz Eylül Üniversitesi

DTCF: Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi

EGİ: Eğitim

GK: Genel Kültür

GNK: Genel Kültür

GS: Güzel Sanatlar

İÖ: İkinci Öğretim

KPSS: Kamu Personeli Seçme Sınavı

MB: Meslek Bilgisi

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

ÖSYM: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı

SEC: Seçmeli

SÖZ: Sözel

TAR: Tarih

TD: Türk Dili

YD: Yabancı Dil

YKS: Yükseköğretim Kurumları Sınavı

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE / İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Kavramsal Çerçeve

Çalışmanın bu bölümünde çeşitli kavramlara değinilecektir ve bu kavramlar arasındaki bağlantılar ortaya konmaya çalışılmıştır. Tarihsel süreçte Türkiye üniversitelerinde coğrafya eğitimi, eğitim fakültelerinin yeniden yapılanma sürecinin coğrafya eğitimine etkisi, Buca Eğitim Fakültesi'nin tarihsel süreci ve tarihsel süreçte Dokuz Eylül Üniversitesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı hakkında bilgiler verilmiştir.

2.1.1. Tarihsel Süreçte Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Eğitimi

Türkiye’de coğrafya eğitiminin çağdaşlaşması yolunda ilk adımların 1915 ve 1940 yılları arasında atıldığı düşünülmektedir. Bu dönem aralığında kuruluş ve kurumsallaşma süreci hız kazanmıştır. Osmanlı İmparatorluğu’nun yıkılışından Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna kadar olan zamanı kapsayan bu süreç, coğrafya bilimi ilgili ortaya çıkış veya değişim süreçleri ile ilişkilidir (Gümüşçü, 2019, s.177).

Gümüşçü ve Karakaş Özü (2016) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, 1915-1941 yılları arasındaki bu dönem; 1915-1923, 1923-1933 ve 1933-1941 dönemleri olarak sınıflandırılmıştır. Bu dönemler aralığında coğrafya bilimini doğrudan ve dolaylı olarak etkileyen kurumsal değişimler olduğu belirtilmiştir.

1915 öncesi dönem ise (Kayan, 2000, s. 12) tarafından “1915 öncesinde coğrafya yer adlarını ve istatistik sayılarını bilmekten, ezbere harita çizmekten ileri gitmeyen, bilimsel araştırma ve değerlendirmelerin yapılmadığı bir bilgi konusu niteliğindedir” şeklinde tanımlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan sonraki süreçte birçok alanda yenilenme ve değişim süreci başladığı gibi eğitimde de önemli değişimler yaşanmıştır. Yaşanan değişimler sonucunu coğrafya biliminin de etkilenmesi kaçınılmazdır.

Akademik anlamda modern coğrafyanın gelişim tarihi kısadır ve batı ülkelerinde uygulanan eğilimlere göre ülkemizde ilk temeller atılmıştır. Ülkemizde bilimsel anlamda coğrafyanın yer edinmesi amacıyla yurt dışından getirilen coğrafya profesörleri ile başlayan süreç daha sonra yurt dışında eğitim alan Türk vatandaşlarının üniversitelerde istihdamı ile devam etmiştir (Koçman, 1999, s.4).

1915 yılından 1933 yılına kadar olan dönem, Türkiye’de modern coğrafyanın kuruluşunun hazırlık dönemi olarak nitelendirilebilir. 1915 tarihinde modern İstanbul Darülfünunu kurulduğunu ve darülfünunda gerçekleştirilen düzenlemeler sonucu Tıp, Hukuk, Fen ve Edebiyat fakültelerinden oluşmak üzere dört bilim kurulu oluşturulmuştur. Bu kurumsal yapılanma aşamasında coğrafya bölümünün öğretim kadrosu Almanya’dan davet edilen Erich Obst öncülüğünde Faik Sabri Duran, Ali Macit Arda, Selim Mansur ve Hamit Sadi Selen’den oluşmuştur. Bu dönemde çeşitli coğrafya dersleri okutulmuştur. 1920 yılında Erich Obst’un ayrılmasından sonraki süreçte aynı öğretim kadrosu Cumhuriyet döneminde de devam etmiştir. İlerleyen zamanda coğrafya bölümünün öğretim kadrosu güçlendirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk yıllarında bu öğretim kadrosu modern coğrafyayı aktarmak ve genç kuşakların yetişmesini sağlamak için çaba göstermiştir. Bu dönem Türk coğrafyasının Batı ülkelerinin bilimsel coğrafyası ile yakın teması sonucu “Modern coğrafyanın öncüleri ve ilk adımlar” olarak tanımlanmıştır (Koçman, 1999, s.6).

Tümertekin (1998) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümü’ndeki bu durumun 1 Temmuz 1933 tarihine kadar sürdüğü ve coğrafyanın fiziki ve beşerî alanları arasında denge oluşturan bir yeni yapılanma gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Tümertekin, coğrafya öğrenimi için Fransa’ya giden Besim Darkot, Ali Tanoğlu, Ahmet Erdel ve Cemal Arif Alagöz’ün Türkiye’ye dönerek İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümü’nün başında bulunan İ. Hakkı Akyol ile birlikte Türkiye’de modern coğrafya kurucuları olarak yeni bir bakış açısıyla göreve başladıklarını belirtmiştir.

Dönemin önemli gelişmelerinden biri 1935 yılında Ankara Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nin açılmasıdır. Bir diğer önemli gelişme ise 1941 yılında dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in öncülüğünde I. Türk Coğrafya Kongresi'nin toplanmasıdır. 1941 yılı sonrası hızlı bir gelişme göstermeye başlayan Türk coğrafyasında, modern coğrafyanın yöntemleriyle yetişmiş öğretim elemanları İstanbul ve Ankara'da önemli çalışmalar gerçekleştirmişler ve çok sayıda yayın vermişlerdir. 1942 yılında Türk Coğrafya Kurumu'nun hazırladığı Türk Coğrafya Dergisi'nin ilk sayısının yayımlanması ve Ankara Üniversitesi'nde kurulan Coğrafya Araştırmaları Enstitüsü'nün yayımladığı "Coğrafya Araştırmaları Dergisi", bilimsel çalışmaların artması açısından olumlu etkiler yapmıştır (Kayan, 2000, s. 12-13).

Prof. Dr. Sırrı Erinç, 1941 yılını izleyen yılları "Türk coğrafyasının yükselişi" olarak tanımlamıştır. Koçman (1999, s.8), bu dönemin 1941-1981 yılları arasını kapsadığını, İstanbul ve Ankara'da bulunan Coğrafya bölümlerinin öğretim üyelerinin modern coğrafyanın prensipleri ve yöntemlerine göre yoğun bir çalışma sürecine girdiklerini belirtmiştir. Bu süreçte 1974 yılında Erzurum'da Atatürk Üniversitesi Coğrafya Bölümü, 1979 yılında ise İzmir'de Ege Üniversitesi Coğrafya Bölümü kurulmuştur. Bu iki bölümün kurulmasıyla Türkiye'de coğrafya bölümlerinin sayısı 4 olmuştur. Türkiye'de coğrafya bölümleri 1981 yılında kadar 4 üniversitede temsil edilmiştir. Yükseköğretim Kurumu'nun (YÖK) kuruluşuyla eğitim-öğretim sistemlerinde değişimler geçirmiştir ve Eğitim Enstitüleri üniversiteler çatısı altında Eğitim Fakülteleri seviyesine yükseltilmiştir. Sosyal Bilgiler Eğitimi bölümleri Coğrafya Eğitimi ve Tarih Eğitimi bölümlerine ayrılmıştır. Bu kurumlara YÖK'ün açıkladığı kararlar ile önce iki, daha sonra dört yıllık Eğitim Fakülteleri statüsü verilmiştir. Böylece Türkiye'de coğrafya öğretimi yaygınlaşmış ve akademik kadrolar genişlemiştir. Coğrafya alanında çalışma ve araştırmalar artmış ve yerel araştırmaların daha basit yapılmasına olanak sağlamıştır (Koçman, 1999, s.8).

1981 yılında YÖK'ün kurulmasından günümüze kadar olan süreçte coğrafya ve coğrafya öğretmenliği programlarının sayısı yıllar içinde hem artarak hem de azalarak değişimlere uğramıştır. Program sayılarının değişiminin yanı sıra programların kontenjanları da değişim göstermiştir.

Tablo 1. 1984-1985 Eğitim Öğretim Yılı Coğrafya Bölümleri Kontenjanları

Üniversite ve Fakülte Adı	Kontenjanı
İstanbul Ü. Edebiyat Fakültesi	200
Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fak.	125
Atatürk Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi	60
Ege Ü. Edebiyat Fakültesi	30
Toplam	415

Kaynak: (Özey, 1998, Tablo 73)

1984-1985 eğitim öğretim yılında fen – edebiyat fakültelerine bağlı olan 4 coğrafya bölümü bulunmaktadır. Bu bölümleri; İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Erzurum’da bulunan Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi ve İzmir’de bulunan Ege Üniversitesi’ne bağlı olan Coğrafya bölümleri oluşturmaktadır. Bu bölümlerin öğrenci kontenjanları; İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü’nde 200, Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi’nde 125, Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü’nde 60, Ege Üniversitesi Coğrafya Bölümü’nde 30 olmak üzere toplam 415 öğrenci kontenjanı belirtilmiştir (Özey, 1998).

Tablo 2. 1984-1985 Eğitim ve Öğretim Yılı Eğitim Fakültelerinin Coğrafya Öğretmenliği Kontenjanları

Üniversite ve Fakülte Adı	Kontenjanı
Atatürk Ü. Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	40
Diyarbakır Dicle Ü. Eğitim Fakültesi	40
İzmir Dokuz Eylül Ü. Buca Eğitim Fakültesi	40
Gazi Ü. Gazi Eğitim Fakültesi	40
İstanbul Marmara Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi	40
Karadeniz Teknik Ü. Fatih Eğitim Fakültesi	40
Samsun Ondokuz Mayıs Ü. Eğitim Fakültesi	40
Konya Selçuk Ü. Selçuk Eğitim Fakültesi	45
Balıkesir Ü. Necatibey Eğitim Fakültesi	40
Toplam	365

Kaynak: (Özey, 1998, Tablo 74)

Özey (1998), fen-edebiyat fakültelerinde bulunan coğrafya bölümleri dışında üniversitelerin eğitim fakültelerinde 9 coğrafya öğretmenliği programlarının olduğunu belirtmiştir. Belirtilen coğrafya öğretmenliği programlarını; Atatürk Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve Balıkesir Üniversitesi'nde bulunan Coğrafya Öğretmenliği programları oluşturmaktadır. Sıralanan 9 coğrafya öğretmenliği programının her birinin 40 öğrenci kontenjanının olduğu, sadece Konya'da bulunan Selçuk Üniversitesi Selçuk Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği programının 45 öğrenci kontenjanı olduğu belirtilmiştir. Çalışmada sözü edilen 9 coğrafya öğretmenliği programının toplam öğrenci kontenjan sayısı 365'tir.

Uzun bir süre bu şekilde devam eden coğrafya ve coğrafya öğretmenliği program sayıları ve öğrenci kontenjanları 1990'lı yılların sonlarına doğru hem program sayısı hem de öğrenci kontenjanları bakımından değişime uğramıştır.

Tablo 3. 1997-1998 Eğitim ve Öğretim Yılı Coğrafya Bölümleri Kontenjanları

Üniversite ve Fakülte Adı	Kontenjanı
Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi	40
Atatürk Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi	30
Çanakkale 18 Mart Ü. Fen-Edebiyat Fak.	30
Ege Ü. Edebiyat Fakültesi	30
Fatih Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi (Özel)	44
Fırat Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi	40
İstanbul Ü. Edebiyat Fak. (2.Öğretim)	110
İstanbul Ü. Edebiyat Fak.	130
Kahramanmaraş Sütçü İ.Ü Fen-Ed.Fak.	30
Yüzüncü Yıl Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi	40
Toplam	524

Kaynak: (Özey, 1998, Tablo 76)

1997-1998 eğitim öğretim yılında fen-edebiyat fakültelerine bağlı olan coğrafya programı sayısı 10'a yükselmiştir. 1984-1985 eğitim öğretim yılında sayısı 4 olan coğrafya programlarına İstanbul, Çanakkale, Elazığ, Kahramanmaraş ve Van'da yeni açılan programlar eklenmiştir. 1984-1985 eğitim öğretim yılında toplam 415 olan coğrafya programları öğrenci kontenjan sayısı 1997-1998 eğitim öğretim yılında toplam 524'e yükselmiştir (Özey, 1998).

Tablo 4. 1997-1998 Eğitim ve Öğretim Yılı Coğrafya Öğretmenliği Kontenjanları

Üniversite ve Fakülte Adı	Kontenjanı
Atatürk Ü. K.K. Eğitim Fakültesi	45
Atatürk Ü. K.K. Eğitim Fakültesi (2.Öğretim)	45
Balıkesir Ü. N.B Eğitim Fakültesi (2. Öğretim)	35
Balıkesir Ü. N.B Eğitim Fakültesi	40
Çanakkale 18 Mart Ü. Eğitim Fak.	30
Dicle Ü. Eğitim Fakültesi	50
Gazi Ü. Gazi Eğitim Fakültesi	60
Gazi Ü. Gazi Eğitim Fakültesi (2.Öğretim)	25
Gazi Ü. Kırşehir Eğitim Fakültesi	30
K.T.Ü. Fatih Eğitim Fakültesi (2.Öğretim)	50
K.T.Ü. Fatih Eğitim Fakültesi	60
Kocatepe Ü. Uşak Eğitim Fakültesi	30
Marmara Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi	50
Niğde Ü. Eğitim Fakültesi (2.Öğretim)	40
Niğde Ü. Eğitim Fakültesi	40
Ondokuz Mayıs Ü. Eğitim Fak. (2.Öğretim)	50
Ondokuz Mayıs Ü. Eğitim Fak.	50
S.D.Ü. Burdur Eğitim Fakültesi	40
Selçuk Ü. Eğitim Fakültesi (2.Öğretim)	50
Selçuk Ü. Eğitim Fakültesi	50
Toplam	900

Kaynak: (Özey, 1998, Tablo 77)

1984-1985 eğitim öğretim yılında sayısı 9 olan coğrafya öğretmenliği programlarının sayısı 1997-1998 eğitim öğretim yılında 20'ye yükselmiştir. Bu yükselme 1997'ye kadar olan süreçte Burdur, Çanakkale, Kırşehir, Uşak ve Niğde'de açılan yeni coğrafya öğretmenliği programları ve mevcut olan coğrafya öğretmenliği programlarının ikinci öğretim programları ile gerçekleşmiştir. 1984-1985 eğitim öğretim yılında toplam öğrenci kontenjan sayısı 365 iken 1997-1998 eğitim öğretim yılına gelindiğinde öğrenci kontenjan sayısı 900'e yükselmiştir (Özey, 1998).

2000 yılından sonra ülkemizdeki coğrafya eğitimi açısından önemli gelişmeler ve değişimler yaşanmıştır. 2020 yılına kadar olan süreçte coğrafya eğitimi veren programların sayıları, kontenjanları ve eğitim süreleri önemli değişimler göstermiştir.

Bu değişimlere; 2007 yılında Yükseköğretim Genel Kurulu toplantısında alınan kararla ortaöğretim öğretmenliği programlarının tümünün eğitim süresi 5 yıla çıkarılması, 2013 yılında YÖK tarafından alınan kararla aralarında coğrafya öğretmenliği programlarının da bulunduğu 8 programa lisans öğrencisi kontenjanı verilmemesi, 2014 yılında YÖK tarafından yeniden alınan kararla bu programlara tekrar öğrenci alınması ve programların kontenjanlarının 21 olarak belirlenmesi ve 2014-2015 öğretim yılından itibaren programların eğitim süresinin 5 yıldan 4 yıla indirilmesi örnek olarak verilebilir (Yılmaz, 2020 s.21).

Tablo 5. *Türkiye'deki Coğrafya Programları (2020)*

Üniversite	Fakülte	Program	Kontenjan (2020)	En Küçük Puan (SÖZ)
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	303,201
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	50	281,716
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	50	281,540
Akdeniz Üniversitesi (Antalya)	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	50	343,924
Akdeniz Üniversitesi (Antalya)	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	40	322,524
Ankara Üniversitesi	Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi	Coğrafya (Uzaktan Öğretim)	100	-
Ankara Üniversitesi	Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi	Coğrafya	50	366,064
Ankara Üniversitesi	Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi	Coğrafya (İngilizce)	40	-

Ardahan Üniversitesi	Ardahan İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	50	277,553
Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	80	305,098
Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	40	281,678
Balıkesir Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	80	316,566
Balıkesir Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	60	292,091
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	292,591
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	40	280,220
Bingöl Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	50	283,291
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	291,213
Bursa Uludağ Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	70	341,413
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	325,616
Çankırı Karatekin Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	285,487
Çankırı Karatekin Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	40	277,117
Ege Üniversitesi (İzmir)	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	70	350,946
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	50	289,544
Fırat Üniversitesi (Elazığ)	İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Coğrafya	70	300,043
Fırat Üniversitesi (Elazığ)	İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	60	280,461
Gaziantep Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	319,724
Giresun Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	298,289
Giresun Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	40	280,189
Gümüşhane Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	45	-
Harran Üniversitesi (Şanlıurfa)	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	308,693
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	307,344
Iğdır Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	40	276,008
İnönü Üniversitesi (Malatya)	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	40	236,177
İstanbul Üniversitesi	Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi	Coğrafya (Açıköğretim)	1400	224,055
İstanbul Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	100	356,219
İzmir Bakırçay Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	70	316,463
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi	Coğrafya	50	326,185

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	305,225
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	40	286,217
Karabük Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	70	291,028
Karabük Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	50	277,488
Kastamonu Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	293,049
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	291,185
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	50	285,684
Marmara Üniversitesi (İstanbul)	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	357,100
Munzur Üniversitesi (Tunceli)	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	50	280,273
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	314,826
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	299,917
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Samsun)	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	331,434
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Kadirli Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi	Coğrafya	40	289,634
Pamukkale Üniversitesi (Denizli)	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	323,269
Sakarya Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	326,253
Sakarya Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	50	297,325
Samsun Üniversitesi	İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Coğrafya	60	302,006
Siirt Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	284,819
Süleyman Demirel Üniversitesi (Isparta)	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	80	310,389
Süleyman Demirel Üniversitesi (Isparta)	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	60	288,385
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	301,399
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	289,137
Uşak Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	298,309
Uşak Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Coğrafya (İÖ)	50	279,917
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Coğrafya	60	312,153
Toplam		62	4905	

Kaynak: ÖSYM (2020)

2020 yılı itibariyle; Açıkta ve Uzaktan Eğitim Fakültesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi ve Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültelerine bağı olan coğrafya programı sayısı 62'dir. Bu programlara ÖSYM tarafından 2020 yılında toplam 4905 öğrenci kontenjanı ayrılmıştır. 4905 öğrenci kontenjanı içerisinde en yüksek kontenjan 1400 öğrenci kontenjan sayısı İstanbul Üniversitesi Açıkta ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Coğrafya Açık Öğretim programına verilmiştir. En düşük kontenjan ise 40'ar öğrenci kontenjanı ile Akdeniz Üniversitesi Coğrafya (İÖ), Ankara Üniversitesi Coğrafya (İngilizce), Atatürk Üniversitesi Coğrafya (İÖ), Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Coğrafya (İÖ), Çankırı Karatekin Üniversitesi Coğrafya (İÖ), Giresun Üniversitesi Coğrafya (İÖ), Iğdır Üniversitesi Coğrafya, İnönü Üniversitesi Coğrafya, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Coğrafya, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Coğrafya programlarına verilmiştir.

Programların en düşük puanını son yerleşen öğrencilerin puanları belirlemiştir. Buna göre; en düşük puan 224,055 ile İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi'ne bağı Coğrafya programına aittir. En yüksek puan ise 366,064 ile Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'ne bağı olan Coğrafya programına aittir.

Tablo 6. *Türkiye'deki Coğrafya Programlarının Öğretim Elemanlarının Ana Bilim Dallarına Göre Dağılışı (2021)*

Ana Bilim Dalları	Profesör	Doçent	Doktor Öğretim Üyesi	Öğretim Görevlisi	Araştırma Görevlisi
Coğrafya	1	0	2	0	0
Beşeri Coğrafya					
Beşeri ve Ekonomik Coğrafya	39	19	46	1	48
Beşeri ve İktisadi Coğrafya					
Bölgesel Coğrafya	9	7	30	2	14
Fiziki Coğrafya	32	17	59	2	38
Türkiye Coğrafyası	16	9	21	1	20
Toplam	97	52	158	6	120

Kaynak: (YÖK Bilgi Yönetimi Sistemi, 2021).

13.07.2021 tarihinde elde edilen istatistiklere göre Türkiye'deki coğrafya programlarında toplam; 97 profesör, 52 doçent, 158 doktor öğretim üyesi, 6 öğretim görevlisi ve 120 araştırma görevlisi bulunmaktadır. En fazla profesör, doçent ve araştırma görevlisi kadrosu beşerî coğrafya, beşerî ve ekonomik coğrafya, beşerî ve iktisadi coğrafya ana bilim dallarında, en fazla doktor öğretim üyesi ise fiziki coğrafya ana bilim dallarında bulunmaktadır.

Tablo 7. *Türkiye’deki Coğrafya Öğretmenliği Programları (2020)*

Üniversite	Fakülte	Program	Toplam Kontenjan (2020)	En Küçük Puan (SÖZ)
Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği	21	363,051
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği	21	372,239
Dicle Üniversitesi (Diyarbakır)	Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği	21	363,731
Dokuz Eylül Üniversitesi (İzmir)	Buca Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği	21	382,773
Gazi Üniversitesi (Ankara)	Gazi Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği	21	383,632
Marmara Üniversitesi (İstanbul)	Atatürk Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği	21	389,592
Necmettin Erbakan Üniversitesi (Konya)	Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği	21	370,681
Toplam		7	147	

Kaynak: ÖSYM (2020)

Ülkemizde eğitim fakültelerine bağlı olan coğrafya öğretmenliği programlarının sayısı 2021 yılı itibariyle 7’dir. Coğrafya öğretmenliği programlarını; Atatürk Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi’nde bulunan coğrafya öğretmenliği programları oluşturmaktadır.

Eğitim Fakültelerine bağlı olan ve doğrudan coğrafya öğretmeni yetiştiren coğrafya öğretmenliği programların ayrılan toplam öğrenci kontenjanı sayısı 147’dir. Bu programların her birine 20 kişilik genel kontenjan ve 1 kişilik okul birincisi kontenjanı olmak üzere 21 öğrenci kontenjanı ayrılmıştır. 25.05.2021 tarihinde elde edilen istatistiklere göre eğitim fakültelerine bağlı coğrafya eğitimi ana bilim dallarında; 20 profesör, 9 doçent, 14 doktor öğretim üyesi, 1 öğretim görevlisi, 10 araştırma görevlisi olmak üzere toplam 54 öğretim elemanı görev yapmaktadır (YÖK Bilgi Yönetimi Sistemi, 2021).

2.1.2 Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılanma Sürecinin Coğrafya Eğitimine Etkisi

1996 yılının başında Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu öğretmen kadrolarını yetiştirmek için eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi için çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmalara göre fakültelerdeki lisans ve lisansüstü düzeylerde yürütülen programlarda değişiklikler yapılmıştır (YÖK, 1998, s.3).

Eğitim fakültelerinde yapılan bu düzenleme ile 16.08.1997 tarih ve 4306 sayılı kanunla yürürlüğe giren ve 1997-1998 öğretim yılında uygulanmasına başlanan 8 yıllık zorunlu ilköğretim düzeyindeki sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni ihtiyacının karşılanması hedeflenmiştir. Ayrıca ortaöğretim öğretmenliğinin lisansüstü düzeye aktarılması ve hem lisans hem de lisansüstü düzeydeki öğretmen yetiştirme programlarında yer alan derslerin yeniden düzenlenmesi ile daha nitelikli öğretmen yetiştirme yönünde adımlar atılmıştır. Gerçekleştirilen yeni düzenlemeye göre oluşturulan lisans ve lisansüstü programlar 1998-1999 eğitim öğretim yılı itibariyle uygulanmaya başlamıştır. Yeni düzenleme ile öğretmen yetiştiren programlarda yer alan dersler ve içerikler de yeniden belirlenmiştir (Kızılcıaoğlu, 2005, s. 133-134).

Yeni yapılan düzenlemelere göre lisans ve lisansüstü seviyesindeki programlar 1998-1999 yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır. Yeni düzenlemelerin başarılı bir biçimde uygulanabilmesi için YÖK birtakım önlemler almıştır. Öncelikle 1994 yılı sonunda başlayan ve 1998 yılının sonunda bitirilmesi planlanan YÖK/Dünya Bankası Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Projesinin kaynakları ve proje çerçevesinde gerçekleştirilen çeşitli etkinlikler, yeni düzenleme ve amaçları doğrultusunda yönlendirilmiştir (YÖK, 1998, s.3).

Bu yeni model ile; öğretmen yetiştirme sürecinde yeni düzenlemeler yapılmış, eğitim fakültelerine yeni bölümler kazandırılmış, yeni öğretmenlik sertifikaları geliştirilmiş ve rehberlik alanı dışında kalan eğitim bilimleri alanındaki lisans programları kapatılmıştır. Yeni uygulanan modelde, eğitim dersleri sadece öğretmenlik formasyon dersleriyle sınırlı tutulmuş, 4 yıllık programların yanı sıra 1.5 yıllık tezsiz yüksek lisans programları eğitim fakültesi haricinde de öğretmen yetiştirilmesine başlanmış, alan derslerinin fen-edebiyat fakültelerinden alınması şartı konmuştur. Eğitim fakültelerinin eğitim bölümlerinin öğretmenlik formasyon derslerinin çoğunu vermesi, öğretmen yetiştiren bölümlerin ise alan öğretiminin ve okul uygulamalarının yaptırması kararı alınmıştır. Eğitim fakültesi haricindeki fakültelerden mezunların öğretmen olabilmesi için sertifika programları yeniden düzenlenmiş ve 1.5 yıllık tezsiz yüksek lisans programları geliştirilmiştir. İlköğretim, ortaöğretim fen ve matematik alanları ile ortaöğretim sosyal alanlarında (tarih, coğrafya, Türk dili ve edebiyatı, felsefe grubu eğitimi ana bilim dalları) öğrenim görecektir adayların tezsiz yüksek lisans programlarında da 3.5+1.5 ve 4+1.5 yıl gibi iki ayrı uygulamaya göre öğrenim görmeleri uygun görülmüştür (Kaya, 2013, s. 787-788).

Öte yandan YÖK ve MEB iş birliği ile 750 yurt dışı öğrenim bursu eğitim fakültelerine verilmesi sağlanmış ve bu çerçevede yurt dışında eğitim fakülteleri adına öğrenci gönderme işlemleri başlatılmıştır. Ayrıca 1997’de YÖK Genel Kurulu kararıyla eğitim fakültelerinde uygulanan programları denetleyip, değerlendirmek ve geliştirmek amacıyla “Öğretmen Yetiştirme Milli Komitesi” kurulmuştur. YÖK, eğitim fakültelerinin görüş ve önerilerini alarak yeni düzenleme ile ortaya çıkan programlara son halini vermiştir. Programlara şekil veren temel sorunlar ve ihtiyaçlar vurgulanmış ve bu anlayış içinde programların geliştirilmesi istenmiştir. Sonuç olarak, lisans düzeyinde toplam 16 öğretmen yetiştirme programı geliştirilmiştir (YÖK, 1998).

1998-1999 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanan yeniden yapılanma süreci ile özel öğretim dersleri ön plana çıkarılmıştır. Öğretmenlik uygulamaları derslerine önem verilmiştir. Uygulamanın hem eğitim fakültesindeki dersler içinde hem de MEB okullarında önemi ve süresi arttırılmıştır. (Okul Deneyimi 1-2, Öğretmenlik Uygulaması 1-2 vb.) (Kocabaş, 2016, s. 80).

YÖK'ün başlattığı yeniden yapılanma süreci eğitim fakültelerinin tüm bölümlerini etkilediği gibi coğrafya ve coğrafya öğretmenliği programlarını da etkilemiştir. Bu etkilere coğrafya öğretmenliği programlarının bazılarının kapatılarak sayısının azalması, öğrenim süresinin değişimi, ders içeriklerinin değişimi, ders saatlerinin değişimi ve öğrenci kontenjanlarının değişimi örnek gösterilebilir.

Özey (1998) gerçekleştirmiş olduğu çalışmada 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında, Türkiye üniversitelerinde coğrafya bilimi ile ilgili 28 program bulunduğunu ancak YÖK tarafından gerçekleştirilen Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırma projesi çerçevesinde eğitim fakültelerinde bulunan bölümlerin ana bilim dalı, ana bilim dallarının ise bilim dalı seviyesine indirildiğini ve geçmiş yıllarda öğrenci alabilen birçok bölümün kapatılarak öğrenci alamadığını belirtmiştir.

Tablo 8. *Yeniden Yapılandırma Sonrası Öğrenci Almaya Devam Eden Coğrafya Öğretmenliği Programları ve Öğrenci Kontenjanları*

Üniversite Adı	Fakülte Adı	1998 Yılı Kontenjanı	1999 Yılı Kontenjanı
Erzurum Atatürk Üniversitesi	Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	40	50
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	30	30
Dokuz Eylül Üniversitesi	Buca Eğitim Fakültesi	30	30
Gazi Üniversitesi	Gazi Eğitim Fakültesi	50	40
Marmara Üniversitesi	Atatürk Eğitim Fakültesi	40	40
Selçuk Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	40	40
Toplam		230	230

Kaynak: (Özav, 2001, Tablo 2)

1998-1999 eğitim öğretim yılı itibariyle 8 coğrafya öğretmenliği programında öğrenci alımı durdurulmuştur ve öğrenci alabilen 6 coğrafya öğretmenliği programı kalmıştır. Belirtilen programların sadece birinci öğretimlerine öğrenci alınmıştır ve toplam kontenjanı 230'dur (Özav, 2001).

Tablo 9. *Yeniden Yapılandırma Sonrası Öğrenci Almaya Devam Eden Coğrafya Programları ve Öğrenci Kontenjanları*

Üniversite Adı	Fakülte Adı	1998 Yılı kontenjanı	1999 Yılı Kontenjanı
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Fen Edebiyat Fakültesi	30	40
Ankara Üniversitesi	D.T.C.F	40	40
Erzurum Atatürk Üniversitesi	Fen Edebiyat Fakültesi	30	30
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Fen Edebiyat Fakültesi	30	30
Ege Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	30	30
Fatih Üniversitesi	Fen Edebiyat Fakültesi	50	30
Fırat Üniversitesi	Fen Edebiyat Fakültesi	40	40
İstanbul Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	100	100
İstanbul Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	100 (İ.Ö)	-
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Fen Edebiyat Fakültesi	30	35
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Fen Edebiyat Fakültesi	30	35
Toplam		510	410

Kaynak: (Özav, 2001, Tablo 3)

1999-2000 eğitim öğretim yılında öğrenci alan coğrafya programlarının sayısı 10'dur. Söz konusu 10 programın 1998 yılında öğrenci kontenjanı toplam 510 iken 1999'da 410'a düşmüştür (Özav, 2001).

Özey (1998) gerçekleştirmiş olduğu çalışmasında “Yeniden Yapılandırma Süreci” çerçevesinde çoğu fen-edebiyat fakültesinde coğrafya bölümü kurulmasının gündeme geleceğini belirtmiştir. Aynı zamanda üniversitelerdeki akademik kadroların bölümler arasında değişikliğe uğrayabileceğini ifade etmiştir.

YÖK tarafından hazırlanan “Eğitimde Yeniden Yapılanma” adı verilen proje 1998-1999 eğitim ve öğretim yılında uygulamaya konmuş, coğrafya bölümü ve ana bilim dallarında öğrenci kontenjanı aleyhinde önemli değişimler yapılmıştır (Özey, 1998, s. 246). Yeniden yapılandırma projesi kapsamında coğrafya öğretmenliği programlarında ortak müfredat uygulanacak olması ve eğitim süresinin 3.5 yıl branş dersleri, 1.5 yıl eğitim ile ilgili dersler olmak üzere 5 yıla çıkarılması nitelikli öğretmen yetişmesi açısından olumlu gelişmeler olarak nitelendirilmiştir (Özav, 2001).

2.1.3. Buca Eğitim Fakültesi’nin Tarihsel Süreci

İzmir gerek Osmanlı Devleti’nde gerekse Türkiye Cumhuriyeti döneminde öğretmen okuluna sahip kentlerden birisidir. Osmanlı Devleti döneminde, 1878 ve 1908 yıllarında, İzmir’de açılan Darümuallimin Mektebi ve Darümuallimat Mektebi 1921 yılında yaşanan işgal döneminde kapatılmıştır. Bu iki kurum yıllar içerisinde yeniden açılrsa da 1947 yılında kapatılmıştır (Şahin, 2002, s. 34).

1911 yılında kurulan ve çeşitli nedenler ile 1934 yılında kapatılan Amerikan kolejinin bulunduğu araziye 1937 yılının şubat ayında İl Milli Eğitim Müdürlüğü 52.000 lira ile satın almıştır. Bu süreçte satın alınan bu yere, gazetelerden köy muallim mektebi açılacağı duyurulmuştur. Dönemin Kültür Bakanlığı’nın İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç 12 Ağustos 1937 tarihli mektubunda, bu eğitim kurumunu “Köy Enstitüsü” olarak adlandırmıştır. 12 Eylül 1937 tarihli Yeni Asır Gazetesi bu okulu bir enstitü olarak nitelemiş ve “Kızılçullu Köy Enstitüsü” başlığını kullanmıştır (Tinal, 2008, s. 186).

Kızılçullu Köy Enstitüsü, 1937’de başlayan eğitim-öğretim sürecini, 1952 yılında köy enstitüsünün binasının boşaltılması ve öğrencilerinin nakledilmesi sonucu bitirmiştir. 27 Ocak 1954 tarihinde çıkarılan köy enstitülerini zorunlu olarak kapatan 6234 numaralı yasa ile ise köy enstitülerindeki eğitim tamamen sonlandırılmıştır.

1952 yılında Kızılçullu Köy Enstitüsü'nün kapatılması sonrasında yerine bir öğretmen okulunun açılmasına karar verildiğinde, yer olarak I. Dünya Savaşı sırasında İzmir Valisi Rahmi Bey tarafından el konarak Yatılı Kız Öğretmen Okulu'na dönüştürülen, günümüzde Buca Eğitim Fakültesi dekanlık binası olarak kullanılan, Buca'nın önde gelen ailelerinden olan Rees ailesinin 1890'ların sonuna doğru inşa edilen köşk seçilmiştir. Rees Köşkü'nün restorasyon sürecinin tamamlanmasının ardından 30 Kasım 1959 tarihinde İzmir (Kız) Eğitim Enstitüsü adıyla öğretime başlanmıştır ("Buca Eğitim Fakültesi Tarihçe", 2021).

İzmir Eğitim Enstitüsü'nün ilk öğretmenler kurulu kadrosunu; müdür olarak görev yapan tarih öğretmeni, müdür yardımcısı ve matematik öğretmeni, fizik öğretmeni, tabiat bilgisi öğretmeni, kimya öğretmeni, meslek dersleri öğretmeni oluşturmuştur (Kocabaş, 2016, s. 77-78).

Enstitüye alınacak öğrenciler için İzmir'in Buca ilçesi ve Ankara'da bulunan Gazi Eğitim Enstitüsü'nde sınavlar yapılmıştır. Ayrıca Ankara, İstanbul ve Balıkesir Eğitim Enstitülerinden öğrenci getirilmiş toplam 60 öğrenci ile (48 yatılı ve 12 gündüzlü) öğretime başlanmıştır (Şahin, 2002, s. 34).

Buca Eğitim Enstitüsü'nde ilerleyen yıllarda yeni bölümlerinde açılması sonucu öğrenci ve öğretmen sayısı artış göstermiştir. Artış nedeniyle de enstitü içerisinde yeni binalara ihtiyaç duyulmuştur. 1960'lı yıllarda bu ihtiyacı karşılamak amacıyla hem idari görevliler için hem de öğrenciler için yeni binalar inşa edilmeye başlanmıştır.

Şahin (2002) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, Buca Eğitim Enstitüsü'nün kuruluş tarihinde 54.000 m²'lik bir arazide konumlandığı ancak yeni alınan arsalar sonucu bu alanın 107.555 m²'ye ulaştığı belirtilmiştir. Şahin, 1964'te sosyal alanlar binasının, 1965'te fen ve matematik alanlar binasının, yemekhane, yatakhane, pansiyon binalarının, konferans salonunun, 1968'de öğrenci kantininin, 1969'da resim-iş bölümü binasının, 1973'te müzik bölümünün ve 1974'te İngilizce bölümünün binalarının hizmete açıldığını çalışmasında vurgulamıştır.

1960'ların sonu yeni binaların yapılması, öğretim kadrosunun zenginleşmesi ve ülkedeki öğretmen ihtiyacı nedeniyle bölümlerin de farklılaştığı bir süreç haline gelmiştir. Bu zaman diliminde Matematik, Sosyal Bilgiler ve Resim İş Eğitimi bölümleri açılmış, Fen Bilgisi ve Edebiyat bölümlerinin isimleri Fen ve Tabiat Bilgisi ve Türkçe olarak değiştirilmiştir. Yeni açılan ve ismi değiştirilen bölümlere 1967-1968 öğretim yılında İngilizce, 1968-1969 öğretim yılında Almanca ve Fransızca, 1973-1974 öğretim yılında ise Müzik bölümleri eklenmiştir (Şahin, 2011, s. 1125).

1974 yılından sonraki süreçte Türkiye'nin siyasal ve kültürel iklimi sonucu öğrenci sayısındaki artış ve öğretmen kadrolarında değişimler yaşanmıştır. Ortaokullar için öğretmen yetiştirme hedefiyle kurulmuş olan ve üç yıl eğitim süresi olan enstitülerin 1978-1979 öğretim yılındaki yeniden yapılanma ile eğitim süresi 4 yıla çıkarılmıştır. İzmir Eğitim Enstitüsü'nün adı İzmir Yüksek Öğretmen Okulu olarak liselere de öğretmen yetiştiren bir eğitim kurumuna dönüştürülmüştür. 2547 sayılı YÖK yasası ile Buca Yüksek Öğretmen Okulu, 20 Temmuz 1982'de Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlı bir fakülte haline gelmiştir. ("Buca Eğitim Fakültesi Tarihçe", 2021).

Buca Eğitim Fakültesi, 2020-2021 öğretim yılında 47 profesör, 31 doçent, 56 doktor öğretim üyesi, 23 öğretim görevlisi, 35 araştırma görevlisi olmak üzere toplam 182 öğretim elemanı ve 8 bölümde (24 ana bilim dalı) 5186 öğrencisi ile eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir ("YÖK Bilgi Sistemi", 2021, "Buca Eğitim Fakültesi Resmi İnternet Sayfası", 2021).

Buca Eğitim Fakültesi 2020-2021 eğitim öğretim yılında tüm dünyada etkisini gösteren Covid-19 salgın hastalığı nedeniyle uzaktan eğitim sürecine girmiştir. Süreçte başarılı bir şekilde akademik ve idari faaliyetlerini sürdüren fakülte aynı zamanda çevrimiçi etkinlikler düzenlemeye devam etmektedir. Kurumsal olarak pek çok yeniliğe de uyum göstererek faaliyetlerini sürdürmektedir.

2.1.4. Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın Gelişim Süreci

Ülkemizde coğrafya eğitimi veren ilk bölüm kuruluş tarihi 1915 öncesine uzanan İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne bağlı olan Coğrafya Bölümü'dür. Uzun yıllar boyunca coğrafya eğitimi sadece bu bölümde devam etmiştir. 1935 yılında Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nin kuruluşuyla coğrafya eğitimi veren kurum sayısı 2 olmuştur. Coğrafya eğitimi ve çalışmalarına bu iki bölüm 1974 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde Coğrafya Bölümü'nün kuruluşuna kadar öncülük etmiştir. 1974'te Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde Coğrafya Bölümü'nün kurulmasından sonra 1980 yılında kurulan Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü ülkemizde coğrafya eğitimi veren 4. kurum olmuştur (Doğanay, 1994, s. 36).

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'ne bağlı olan Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı ise 1982 yılında kurulmuştur. Önce Sosyal Bilimler Bölümü içerisinde Coğrafya Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, 1998 yılında eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırması sonucu Ortaöğretim Sosyal Alanlar Bölümü'ne ana bilim dalı olarak bağlanmıştır ("Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi", 2021). Günümüzde ise Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü'ne bağlı olarak eğitim ve öğretim süreçlerini devam ettirmektedir.

Programın eğitim süresi, kuruluş yılı olan 1982'den eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırma sürecinin uygulanmaya başladığı 1998 yılına kadar 4 yıl olarak devam etmiştir. 1998-1999 eğitim öğretim yılı itibarıyla programın eğitim süresi 4 yıldan 5 yıla çıkarılmıştır ve programdan mezun olan öğrenciler tezsiz yüksek lisans mezunu olarak kabul edilmiştir. Uzun yıllar 5 yıl olarak devam eden eğitim süresi 18.04.2014'te YÖK'ün almış olduğu karar ile 2014-2015 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere 4 yıla düşürülmüştür ve tezsiz yüksek lisans programı kapatılmıştır.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın program amacı, çağdaş öğretmen yetiştirme yaklaşımlarını temel alarak, 4 yıllık lisans programı ile güncel ölçme-değerlendirme yaklaşımları ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda öğretim faaliyetlerini düzenleyebilen, farklı öğretim yöntem ve stratejilerini öğretim sürecinde kullanan, alanında yapılan çalışmaları takip edebilen nitelikli öğretmen yetiştirme olarak belirlenmiştir. Ana bilim dalının kuruluşundan günümüze kadar olan süreçte örgün öğretim programı kullanılmıştır. 4 yıl süren lisans eğitiminin yanı sıra Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak tezli yüksek lisans eğitimi sürdürülmektedir ("Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi", 2021).

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı 1982 yılında 2 öğretim elemanı ile eğitim ve öğretime başlamıştır. 1987 ve 1988’de yeni katılan öğretim elemanları ile kadro sayısı 4’e yükselmiştir. 1990, 1992, 1994 ve 1999 yıllarında programa dahil olan öğretim elemanları ile kadro sayısı 8’e yükselmiştir. 2002 yılında programa 2 öğretim elemanının daha katılması sonucu kadro sayısı giderek artmıştır.

2002 ve 2007 yıllarında 2 öğretim elemanının emekliliğe ayrılması, 2005, 2010 ve 2013 yıllarında 4 öğretim elemanının görev yeri değişikliği ve 2014 yılında 2 öğretim elemanının daha emekli olması sonucu programdaki öğretim elemanı sayısında düşüşler meydana gelmiştir. Öğretim elemanı sayısının düşüşü devam ederken 2010 yılında 2 öğretim elemanı göreve başlamıştır. 2021 yılı itibarıyla Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda 2 profesör, 1 doçent, 1 doktor araştırma görevlisi olmak üzere 4 öğretim elemanı görev yapmaktadır.

DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı eğitim öğretim faaliyetlerini Buca Eğitim Fakültesi içerisinde bulunan ve 1964 yılının mayıs ayında yapılan Sosyal Bilimler binasında sürdürmektedir. Öğretim elemanları için, ana bilim dalından ayrılmış akademisyenlerin isimlerinin verildiği 4 oda, öğrenciler için 3 derslik ve 1 CBS laboratuvarı bulunmaktadır. Ana bilim dalının bulunduğu katın koridorunda arazi çalışmalarına ait fotoğraflar, arazi çalışmalarında elde edilen magmatik, tortul ve metamorfik kayaç örnekleri, üretilen akademik çalışmaların örnekleri ve öğrencilerin CBS çalışmaları sergilenmektedir.

DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda görev yapan bazı akademisyenlerin topluluk danışmanlığını yürüttüğü Coğrafya Öğrenci Topluluğu ve Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu bulunmaktadır. Söz konusu topluluklardan Coğrafya Öğrenci Topluluğu 2004, Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu ise 2011 yılında kurulmuştur. Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı hem dersler hem de topluluklar aracılığı ile yıl içerisinde çeşitli arazi çalışmaları yapmak üzere teknik geziler düzenlemektedir. Teknik geziler öğretim yılı içerisinde, arazi çalışmasının özelliğine bağlı olarak gününbirlik, kısa ve uzun süreli olarak gerçekleştirilmektedir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Çalışmanın bu bölümünde Türkiye’deki coğrafya eğitimi ana bilim dalları ile Buca Eğitim Fakültesi’nin tarihsel gelişim sürecine yönelik araştırmalar farklı kategorilere ayrılarak kronolojik bir şekilde ele alınmıştır.

2.2.1. Türkiye’deki Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalları ile İlgili Araştırmalar

2.2.1.1. Kitaplar

Özey (1998), “*Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Eğitimi ve Öğretimi*” adlı çalışmasında; Türkiye’deki üniversitelerde coğrafya bölümlerini, ana bilim dallarını kuruluş süreçlerini, geçmişten günümüze gelişimlerini, akademik kadrolarını ve bu kadroların çalışmaları başta olmak üzere bütün yönleri ile incelemeye çalışmıştır. Çalışmanın en önemli bulguları; coğrafya öğretmenliği programların sayılarının azalması, coğrafya programlarının açılmasının hızlanması, coğrafya alanında akademik çalışmaların artması ve coğrafya öğrencilerinin eğitim-öğretim, barınma, burs ve kredi imkanları gibi sorunlarının olmasıdır. Bu çalışma, 1997-1998 eğitim-öğretim yılında DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nın kavramsal çerçeve ve bulgular kapsamında incelenmesine yardımcı olmuştur.

Şahin (2001), “*Türkiye’de Coğrafya Öğretimi (Sorunlar-Çözüm Önerileri)*” adlı araştırmasında ülkemizde coğrafya öğretiminin ve coğrafyacıların sorunlarını ortaya koymaktadır. Öncelikle coğrafyanın ne demek olduğu açıklanmaya çalışılmış ardından fakültelerdeki yanlış yapılanmalar, yanlış öğretim uygulamaları, müfredat programları, üniversiteye giriş sınavları ile coğrafya arasındaki sorunlara değinilmiştir ve sorunlara karşı çözüm yolları önerilmiştir. Çalışma sonucunda; coğrafya öğretiminin eksik ve yanlış yapıldığı, coğrafyacı kadrolarında yanlış yapılanmalar olduğu değerlendirilmiştir. Bu çalışma, araştırmamızın bulgular kısmında DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nın sorunlarının belirtilmesine ve sorunlar için çözüm önerilerinin geliştirilmesine katkı vermiştir.

Yiğit ve Tunçel (2017) ve Yiğit ve Tunçel (2019), gerçekleştirmiş oldukları “*100. Yılında Türkiye’de Coğrafyacılar*” ve “*100. Yılında Türkiye’de Coğrafyacılar 2*” adlı çalışmalarında 1915’ten günümüze kadar Türkiye’de çalışmış ve çalışmakta olan coğrafyacıları tanıtmışlardır. Başta biyografileri olmak üzere coğrafyacıların akademik çalışmaları sunulmuştur. Çalışmada coğrafyacılar geçmişten günümüze kronolojik olarak incelenmiştir. Çalışma, araştırmamızın kavramsal çerçeve bölümünde DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda geçmişte ve günümüzde görev yapan akademisyenler hakkında bilgi verilmesine katkıda bulunmuştur.

2.2.1.2. Tezler

Öztürk (2004), gerçekleştirmiş olduğu “*Eğitim Fakültelerindeki Coğrafya Öğretmenliği Anabilim Dallarının Nitelikli Coğrafya Öğretmeni Yetiştirmedeki Yeterlilikleri Konusunda Öğretmen Adaylarının Görüşleri*” adlı çalışmada eğitim fakültelerinin coğrafya öğretmeni yetiştiren ana bilim dallarının nitelikli coğrafya öğretmeni yetiştirmekteki yeterliliklerini programlardaki öğrencilerin görüşlerini alarak araştırmıştır. Çalışmanın bulgularını; staj sürelerinin uzatılması ve içeriğinin değiştirilmesi, müfredat programlarının düzenlenmesi, arazi çalışmalarına önem verilmesi, yabancı dil ve bilgisayar kullanımına yönelik ders içeriklerinin düzenlemesi gibi görüşler oluşturmaktadır.

Şeremet (2008), “*Yüksek Öğrenimde Coğrafya Öğretiminde Kullanılan Öğretim Yöntemlerinin Öğretim Elemanları ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*” adlı çalışmada coğrafya öğretiminde kullanılan öğretim yöntemleri ve materyallerini ortaya koymaya çalışarak yöntem ve yardımcı materyal seçimini etkileyen faktörleri değerlendirmiş öğretim elemanları ve öğrenci görüşlerine başvurmuştur. Araştırma kapsamını ülkemizdeki 16 coğrafya ve 7 coğrafya Eğitimi ana bilim dalı oluşturmıştır. Çalışma sonucunda öğretim elemanı görüşlerine göre anlatıma dayalı öğretim yönteminin ve teknoloji destekli materyallerin sıklıkla, arazi uygulamalarına dayanan öğretim yöntemlerinin ve görsel materyallerin ara sıra kullanım sıklığı tespit edilmiştir. Öğretim elemanları ve öğrenci görüşleri arasında da farklılıklar tespit edilmiştir.

Aydoğmuş (2014), gerçekleştirmiş olduğu “*Türkiye’de Lisansüstü Coğrafya Eğitimi’nin İncelenmesi*” adlı çalışmada Türkiye’deki lisansüstü coğrafya eğitiminin mevcut durumunu incelemiş, program yapıları hakkında bilgiler vermiş ve uluslararası anlamda uyum için neler yapılabileceği hakkında önerilerde bulunmuştur. Çalışma sonucunda elde edilen bulgularda küresel anlamda ülkemizdeki lisansüstü programlarda akademik kalite konusunda problemler olduğunu tespit etmiş ve eksiklikler görmüştür. Çalışma sonucunda tespit edilen problemler ve eksiklikler hakkında önerilerde bulunulmuştur.

Özdamar (2015), “*Coğrafya ve Coğrafya Öğretmenliği Lisans Öğrencilerinin Profilleri*” adlı çalışmada coğrafya bölümü ve coğrafya öğretmenliği programlarında eğitim gören öğrencilerin demografik, sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve bazı mesleki özelliklerini belirterek genel profillerini ortaya koymaya çalışmıştır. Çalışmada öğrencilerin; ortaöğretim mezuniyetleri, tercih sıralamaları, tercih nedenleri, ailelerinin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel yapıları gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Yılmaz (2020), “*Türkiye’de Coğrafya Öğretmenliği Programlarının Genel Durumu ve Değerlendirilmesi*” adlı çalışmasında coğrafya öğretmenliği programlarının mevcut durumu ve öğrenci profillerini YÖK Atlas verileri ile değerlendirmiştir. Özellikle 2016-2019 yılları arasındaki verilerden ve betimsel içerik analizi yönteminden yararlanmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular sonucunda coğrafya öğretmenliği programlarının %100 doluluk oranına sahip olduğu, öğrencilerin yaşadıkları bölgelere göre tercihte bulundukları, Türkçe ve okul öncesi öğretmenliği programlarından sonra tercih edildiği gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Coğrafya öğretmenliği programlarına yönelik rehberlik ve tanıtımların artırılması gerektiği önerilmiştir. Bu çalışma, araştırmamızın kavramsal çerçeve ve bulgular bölümünde katkı vermiştir.

2.2.1.3. Makaleler

Koçman (1999), “*Cumhuriyet Döneminde Yüksek Öğretim Kurumlarında Coğrafya Eğitimi ve Sorunları*” adlı çalışmasında Türkiye’de coğrafyanın kuruluş dönemlerinden itibaren gelişimini incelemiş ve çalışmanın yapıldığı dönemin koşullarında coğrafya eğitiminin sorunlarına değinmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda Cumhuriyet döneminde Türk coğrafyası için önemli başarılarla imza atılmış olsa da ilerleyen zamanda çeşitli önemli sorunların ortaya çıktığı ve bu sorunların ülkemizdeki coğrafya eğitiminin geleceğini tehdit ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışma, araştırmamızın kavramsal çerçeve bölümünde yükseköğretim kurumlarında coğrafya eğitiminin gelişiminin belirtilmesi ve bulgular bölümünde DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nın sorunları ile çalışmada belirtilen sorunların günümüzde geçerliliğinin devam edip etmediğini ortaya çıkarması açısından bizim çalışmamıza katkı vermiştir.

Kayan (2000), “*Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Eğitimi Amaç, Yeni Hedefler, Sorunlar ve Öneriler*” adlı çalışmasında Türkiye’de coğrafya eğitiminin gelişim süreci ve coğrafya eğitiminin sorunlarını incelemiş, çözüm önerilerinde bulunmuştur. Çalışmada elde edilen bulgularda coğrafya bölümlerinde öğretim kadrosu başta olmak üzere yapısal düzenlemelere gidilmesi, günümüze uygun coğrafya ders ve teknikleri geliştirilmesi ve bölümlerin proje uygulamalarıyla uygulamalı eğitimin desteklenmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışma, araştırmamızın kavramsal çerçeve bölümünde tarihsel süreçte coğrafya eğitiminin gelişim sürecinin irdelenmesine ve sorunlarına yönelik katkıda bulunmuştur.

Ünlü (2001), gerçekleştirmiş olduğu “*Cumhuriyetin 75. Yılında Marmara Üniversitesi’nde Lisansüstü Coğrafya Eğitimi*” adlı çalışmasında Marmara Üniversitesi’nde yürütülen lisansüstü coğrafya eğitimini tarihsel süreçte gelişimi, müfredat programı, yapılmış yüksek lisans ve doktora tezleri ile ele almıştır. Çalışma sonucunda Türk coğrafya eğitimi açısından önemli bir gelişme gösterildiğini, çok sayıda çalışma üretildiğini, çok sayıda mezun verildiğini belirtmiş ve bu göstergelerin coğrafya bilimi için ümit verici olduğunu vurgulamıştır.

Özav (2001), “*Eğitim Fakültelerindeki Yeniden Yapılanmanın Coğrafya Eğitimine Etkileri*” adlı çalışmasında 1998-1999 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlayan yeniden yapılandırma sürecinin coğrafya ve coğrafya öğretmenliği programlarına etkilerini program sayıları, öğrenci kontenjanları ve ders içerikleri çerçevesinde incelemiştir. Çalışmanın coğrafya eğitimi ana bilim dalları ile ilgili sonuçlarında yeni süreçte ortak müfredat uygulanmasının nitelikli öğretmen yetiştirme açısından olumlu, programların sayısının azalmasının ise olumsuz gelişme olduğu belirtilmiştir. Öğretmen ihtiyacı göz önüne alınarak kapatılan programların bazılarının kademeli olarak açılmasının yararlı olacağını ifade etmiştir. İlgili çalışma, araştırmamızın kavramsal çerçeve bölümüne katkı vermiştir.

Doğanay ve Zaman (2002), “*Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı’na Yönelik Öğrenci Tercihlerinin On Yıllık Seyri (1992-2002 Devresi)*” adlı çalışmalarında 1992-1993 eğitim öğretim yılından başlayarak, ana bilim dalının birinci sınıf öğrencilerinin, coğrafya öğretmenliği tercih sıraları irdelenmiştir. Çalışma sonucunda birinci tercihlerin süreç içerisinde 50 öğrencinin %12’si ve %20’si arasında değiştiği ilk beş tercihin ise süreç içerisinde %54 ve %64 arasında olduğu tespit edilmiştir. Bu oranların artması için tedbirler alınması gerektiği belirtilmiştir.

İlhan (2007), gerçekleştirmiş olduğu “*Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Lisans Ders Programı İle Cambridge Üniversitesi Coğrafya Bölümü Lisans Ders Programının Karşılaştırılması*” adlı çalışmasında DEÜ BEF Coğrafya lisans ders programı ile Cambridge Üniversitesi Coğrafya Bölümü’nün lisans ders programlarını detaylı olarak karşılaştırılmıştır. Çalışmada uygulamalı coğrafya çalışmalarında, derslerde ve yapısal özelliklerde farklılıklar tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda öğretim programlarının geliştirilmesi, ders araç ve gereçlerinin zenginleştirilmesi, bilimsel çalışmalara destek verilmesi ve akademisyenlerin yurt dışı deneyimlerinin artırılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Gümüş ve İlhan (2013), “*Küreselleşmenin Türkiye Üniversiteleri Coğrafya Öğretmenliği ve Bölümleri Yapısı Üzerinde Etkisi*” adlı çalışmalarında Türkiye’de coğrafya bölümlerinin örgütlenmesinin gelişmiş ülkelere göre daha sınırlı olduğunu belirtip lisans eğitimi süresinin Türkiye’de daha uzun olduğunu ifade etmişlerdir. Küreselleşme teriminin Türkiye’deki coğrafya bölümlerinin üzerindeki etkisine dikkat çekmişlerdir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler ile karşılaştırmalar yapılmıştır. Çalışmada Türkiye’deki coğrafya bölümlerinin gözden geçirilerek bilimsel, güncel, küresel gelişmeler ve Türkiye’deki ihtiyaçlarına göre yeniden yapılandırılması sonucuna varılmıştır. İlgili çalışma, araştırmamızın bulgular kısmına katkı vermiştir.

İlhan, Gülersoy, Çelik ve Gümüş (2013), gerçekleştirmiş oldukları “*Coğrafya Bölümü ve Coğrafya Öğretmenliği Anabilim Dalı Mezunlarının Mezuniyet Sonrası Karşılaştıkları İstihdam Sorunu*” adlı araştırmalarında coğrafya programları ve coğrafya eğitimi ana bilim dalı mezunlarının istihdam sorununu ele almışlardır. Belirtilen sorun MEB ve ÖSYM verileri ile taranarak YÖK verileri ile desteklenerek vurgulanmıştır. Çalışmada istihdam edilen öğretmen sayısının ve mezun sayısına göre yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır.

Kaya (2016), “*Türkiye’de Coğrafya Öğretmeni Yetiştirme ve İstihdamı (1982-2012)*” adlı çalışmasında 1982 ve 2012 arasında coğrafya öğretmeni yetiştirmede meydana gelen değişimler, coğrafya ve coğrafya öğretmenliği mezunlarının istihdam durumları incelenmiştir. Coğrafya ve coğrafya öğretmenliği programlarında meydana gelen değişimler çeşitli veriler ile desteklenerek mezunların istihdam alanlarına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Çakıcıoğlu Oban ve Demir (2017), “*Türkiye’de Üniversitelerin Coğrafya Kütüphanesi Eksikliği: Buca Eğitim Fakültesi*” adlı çalışmalarında coğrafya alan kütüphaneciliğinin önemini DEÜ BEF örnekleme ile ele almışlardır. Araştırmada kütüphaneciliğin tarihsel gelişimi, üniversitemizdeki kütüphaneciliğin mevcut durumu ve coğrafya kütüphaneciliğinin önemi irdelenmiştir. Çalışmada fiziki donanım, kaynak türü, sayısı ve niteliği açısından coğrafya alanında yetersizlikler olduğu sonucuna varılmıştır. Uzun vadede BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda nitelikli alan kütüphanesi kurulması çalışmalarının başlaması ve yayın listelerinin oluşturulması gerektiği vurgulanmıştır.

Sağdıç (2020), gerçekleştirmiş olduğu “2018 Yılı Coğrafya Öğretmenliği Lisans Programının Alan Bilgisi, Genel Kültür ve Pedagoji Dersleri Açısından Analizi” adlı çalışmasında 2018 yılında uygulanmaya başlayan yeni öğretim programı çerçevesinde coğrafya öğretmenliği programını alan bilgisi, genel kültür ve pedagoji dersleri açısından detaylı incelemelere tabi tutmuştur. Çalışmada alan eğitimi derslerinin saatleri ve kredilerinin büyük ölçüde azaldığını, öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin saatlerinin ve kredilerinin önemli ölçüde arttığını, genel kültür derslerinde de önemli değişimler olduğunu belirtmiştir. İlgili araştırmadan çalışmamızın tartışma bölümünde faydalanılmıştır.

Arı (2020), “Coğrafya Lisans Programlarında Arazi Çalışmaları: Uygulayıcı Öğretim Üyelerinin Görüşlerine Dayalı Nitel Bir Analiz” adlı çalışmasında arazi çalışmalarının coğrafya lisans eğitiminin önemli bir parçası olduğunu belirtip konuyu öğretim üyelerinin bakış açısıyla ele almıştır. Çalışmada elde edilen veriler sonucu kısa mesafeli arazi öğretimi olduğu tespit edilip arazi çalışmaları için kurumsal ve maddi destek eksikliği, bazı üniversitelerde arazi çalışmalarının öğretim programlarında olmaması, beceri ve çıktıların ifade edilememesi gibi sorunlar tespit edilmiştir. Bütün sorunların üstesinden gelebilmek için birtakım önerilerde bulunulmuştur. İlgili araştırma, çalışmamızın tartışma kısmına destek vermiştir.

2.2.2. Buca Eğitim Fakültesi'nin Tarihsel Süreci ile İlgili Araştırmalar

2.2.2.1. Kitaplar

Demirbaş (2010), “*Rees Köşkü Levanten Malikanesinde Eğitim Fakültesine*” adlı eserinde İzmir ve Levantenlerin ilişkisini, Buca ve Rees Köşkü'nün tarihini ve Rees Köşkü'nün eğitim kurumuna dönüşüm sürecini ele almıştır.

2.2.2.1. Makaleler

Şahin (2002), hazırlamış olduğu “*İzmir Eğitim Enstitüsü*” adlı çalışmasında 1959'dan 1982'ye kadar olan süreçte Buca Eğitim Fakültesi'nin eski adıyla İzmir Eğitim Enstitüsü'nün tarihsel gelişimini, yapısını, öğrenci etkinliklerini ve öğretmen kadrosu durumunu ele almıştır. Bu çalışma, araştırmamıza kavramsal çerçeve kısmında DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın bulunduğu Buca Eğitim Fakültesi'nin kuruluş ve değişim sürecinin belirtilmesinde katkı vermiştir.

Şahin (2011), “*Öğretmen Yetiştirmede Buca Eğitim Fakültesi Uygulaması*” adlı çalışmasında Buca Eğitim Fakültesi'nin 1959'dan 2009 yılına kadar geçirdiği değişim ve dönüşüm süreçlerini dönemler halinde incelemiştir. Çalışmanın en önemli bulgusunu 50 yıllık süreçte Buca Eğitim Fakültesi'nin inişli çıkışlı bir gelişim süreciyle Türkiye'deki eğitimin öncülerinden biri olduğu sonucu oluşturmaktadır. Bu çalışma, bizim çalışmamızın kavramsal çerçeve bölümünde Buca Eğitim Fakültesi'nin tarihsel gelişimi kısmına katkı vermiştir.

Kocabaş (2016), “*Buca Eğitim Enstitüsünden Buca Eğitim Fakültesine Tarihsel Süreç*” adlı çalışmasında Buca Eğitim Enstitüsü'nün Buca Eğitim Fakültesi'ne dönüşüm sürecini kronolojik olarak ele almış, tarihi dekanlık binası Rees Köşkü'nün tarihçesini incelemiş, İzmir Eğitim Enstitüsü'ne ve Buca'ya ilişkin görüşlere yer vermiştir. Çalışmanın en önemli bulgusunu; Buca'nın nitelikli eğitim-öğretim geleneğinin geliştirilerek devam ettirilmesi oluşturmaktadır. Bu çalışma, bizim çalışmamızın kavramsal çerçeve bölümünde yıllar içerisinde Buca Eğitim Fakültesi'nin değişim sürecinin belirtilmesi, bölümlerin gelişimi ve eğitim fakültelerindeki yeniden yapılanmanın etkileri konularının incelenmesi açısından katkı vermiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde; araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama süreci ve araçları, tasarım, geliştirme, uygulama süreci, verilerin analizi, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği ile araştırmacının rolü hakkında bilgi verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli / Deseni

Bu çalışmada tarihsel süreçte Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği programının yapısı ve değişim süreçlerini incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2018)'e göre nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizinden oluşan nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmıştır.

Nitel araştırma; birey, grup veya toplumların herhangi bir temaya ilişkin görüş, düşünce ve tutumlarının ürettiği süreç ve anlayışın çerçevesini anlamak ve insanların bu somut ve soyut yaşamsal formlarını veya deneyimlerini nasıl yorumladıklarını ortaya koyan bir araştırma çeşidi olarak tanımlanır (Özgen, 2016, s. 158). Buna göre nitel araştırma, kuram oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı oldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşım olarak ifade edilebilir.

Yıldırım'a göre (1999) nitel araştırmanın kapsamlı bir tanımını yapmak güç olsa da, bir takım temel özellikleri aşağıdaki gibi belirtilmiştir:

- Doğal ortama duyarlılık
- Araştırmacının katılımcı rolü
- Bütüncül yaklaşım
- Algıların ortaya konması
- Araştırma deseninde esneklik
- Tümevarıma dayalı analiz

Bu çalışmada, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'ne bağlı coğrafya öğretmenliği programı özellikleri (öğretim planları, ders ve içerikleri, öğretim elemanı durumu, uluslararası ilişkileri, öğrenci istatistikleri (Öğrenci kontenjanları, kayıtlı öğrenci sayısı, kayıtlanan öğrenci sayısı, yabancı uyruklu öğrenci sayısı, mezun olan öğrenci sayısı, yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı, yerleşen öğrencilerin geldiği coğrafi bölgeler, yerleşen öğrencilerin geldiği iller, mezun oldukları lise grupları, mezunların KPSS ortalamaları) nitel araştırma yöntemine bağlı olarak durum çalışması deseni kullanılmıştır.

Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birden fazla durumun derinlemesine araştırılmasıdır. Bir duruma ilişkin etkenler (ortam, birey, süreçler, vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durum ile etkileşimi üzerine odaklanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 73). Bu bağlamda çalışma, durum çalışması deseniyle gerçekleştirilmiştir.

3.2. Evren / Örneklem / Çalışma Grubu / Katılımcılar

Çalışmanın evrenini Türkiye'de bulunan, lisans düzeyinde eğitim veren ve sayısı 7'yi bulan bütün coğrafya öğretmenliği programları oluşturmaktadır. Bu programlar şu şekilde sıralanabilir:

Tablo 10. *Çalışmanın Evrenini Oluşturan Türkiye'deki Coğrafya Öğretmenliği Programları*

Üniversite	Fakülte	Program
Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği
Dicle Üniversitesi (Diyarbakır)	Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği
Dokuz Eylül Üniversitesi (İzmir)	Buca Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği
Gazi Üniversitesi (Ankara)	Gazi Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği
Marmara Üniversitesi (İstanbul)	Atatürk Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği
Necmettin Erbakan Üniversitesi (Konya)	Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğretmenliği

Kaynak: ÖSYM (2020)

Çalışmada örneklem olarak ise Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği programı seçilmiştir. Örneklem olarak Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği programının seçilmesinde; coğrafya öğretmenliği programları arasında en eski kuruluş tarihlerinden birine sahip olması, rahat erişilebilirlik, zamanın ekonomik kullanımı, daha önce bu alanda çalışmanın olmaması ve araştırmacının Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Coğrafya Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi olması etkilidir. Çalışmanın katılımcılarını, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda görev yapmış ve yapmakta olan öğretim elemanları (7 akademisyen) oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları

Çalışmada kullanılan veri toplama araçlarını Yüksek Öğretim Kurulu program atlası, Yükseköğretim Bilgi Sistemi, Buca Eğitim Fakültesi, Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü resmi internet sayfaları ve Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'nden izinler ile temin edilen resmi dokümanlar oluşturmaktadır.

Diğer bir veri toplama aracı ise 10 sorudan oluşan ve uzman görüşlerine başvurularak hazırlanmış bir yarı-yapılandırılmış görüşme formudur. Bu görüşme formu Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda görev yapmış ve yapmakta olan (7) öğretim elemanlarına çevrim içi programlar aracılığıyla uygulanmıştır.

Görüşme, nitel araştırmada en sık kullanılan veri toplama araçlarından biri olarak bilinmektedir. Doküman incelemesi ise, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlemlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Verileri toplama süreci 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Yazılı olan veriler 1 Eylül 2020 ve 6 Temmuz 2021 tarihleri arasında elde edilmiştir. Görüşmeler ile veri toplama süreci ise 1 Ocak 2021 ve 6 Temmuz 2021 tarihleri arasında çevrimiçi programlar üzerinden daha önce belirlenen program dahilinde gerçekleştirilmiştir.

Çalışmada elde edilen veriler betimsel analize tabi tutularak sonuçları tablo ve grafikler şeklinde ifade edilmiştir.

3.4. Uygulama Süreci

Çalışmanın uygulama süreci Eylül – Aralık 2020 ayları arasında uzman görüşü alınarak yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanması ile başlamıştır. Görüşmeler, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda görev yapmakta olan ve emekliye ayrılmış öğretim elemanlarıyla Covid-19 salgın hastalığı nedeniyle çevrimiçi ortamlarda gerçekleştirilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme formları 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren e-posta ile katılımcılara gönderilerek 28 Şubat 2021 tarihine kadar yine e-posta aracılığı ile araştırmacıya iletilmesi istenmiştir. Uygulama sürecinin bir parçası olan görüşmelerin ses ve görüntülü bölümü planlandığı gibi Şubat 2021 ve Temmuz 2021 tarihleri arasında çevrim içi programlar üzerinden gerçekleştirilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel özellikteki bir araştırmayı gerçekleştirmek için verilerin, nitel veri analizleri ile ele alınması gerekmektedir. Nitel olan bu çalışmayı ortaya çıkarmak için nitel veri analiz biçimlerinden betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır.

Yıldırım ve Şimşek'e (2018) göre nitel araştırmada veri analizi çeşitlilik, yaratıcılık ve esneklik anlamına gelir. Her nitel araştırma farklı birtakım özellikler taşır ve veri analizinde birtakım yeni yaklaşımlar gerektirir. Veri analizinde her araştırmacı için üç önemli temel kavram vurgulanmaktadır:

- Betimleme
- Analiz
- Yorumlama

Çalışmada veri analizi belirtilen üç temel kavram dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Aydın (2019) çalışmasında betimsel analizde verilerin araştırma problemine yanıt verecek şekilde düzenleneceği, alıntılarla destekleneceği ve okuyucuya sunulacağını belirtmiştir. Veriler, araştırmanın problemi ve alt problemleri çerçevesinde belirlenmiştir. Araştırmanın tüm alt problemleri için literatür taraması, doküman incelemesi ve görüşmeler ile elde edilen veriler, doğrudan alıntılar ve yorumlamalar yoluyla betimsel analiz yaklaşımı ile irdelenmiştir.

3.6. Araştırmanın Geçerliği ve Güvenirliği

Kirk ve Miller çalışmalarında (aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2018), nitel araştırmalardaki geçerliği, araştırmacının araştırdığı olguyu olduğu biçimiyle ve olabildiğince yansız gözlemleme olarak belirtmişlerdir. Araştırılan olgu veya olay hakkında bütüncül bir resim oluşturabilmesi için araştırmacının elde ettiği verileri ve ulaştığı sonuçları teyit etmesine yardımcı olacak bazı ek yöntemler (çeşitleme, katılımcı teyidi, meslektaş teyidi, vb.) kullanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 269).

Çalışmada nitel veri toplama teknikleri olan görüşme ve doküman incelemesi ile elde edilen veriler ve ulaşılan sonuçlar için çeşitleme, katılımcı teyitleri ve meslektaş teyidi kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde gerçekleştirilen görüşmeler için hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulurken uzman görüşleri tüm aşamalarda alınmıştır. Yapılan görüşmelerin yanı sıra doküman incelemesi gibi farklı veri kaynakları kullanılması yolu ile çeşitleme yapılmıştır. Çalışmada betimsel analiz yöntemi kullanıldığı için görüşmelerden doğrudan alıntılara yer verilmiş ve bu alıntılardan yola çıkarak sonuçlar açıklanmıştır.

Çalışmanın bulgularının; kendi içerisinde anlamlı ve tutarlı olması, farklı veri toplama kaynakları ve farklı veri toplama yöntemleri ile elde edilmiş olması ve bir bütünlük oluşturması iç geçerliliği arttırmıştır. Araştırmacının, veri toplama ve analiz sürecini açık ve belirgin biçimde belirtmiş olması diğer araştırmacıların bu stratejileri kullanabilmesine olanak sağlamaya çalışmıştır. Böylece çalışmanın güvenilirliğine katkı sağlanmıştır.

3.7. Araştırmacının Rolü

Çalışmanın başlangıcından itibaren araştırmacı; literatür taraması, araştırma tasarımı ve uygulamaları, verilerin toplanması ve analizleri süreçlerini gerçekleştirmiştir. Bu süreçte nitel veri toplama yöntemleri olan doküman incelemesi ve görüşme ile nitel veriler toplanmıştır. Tez çalışmasının daha sistemli yürütülebilmesi için tez öneri formunda hazırlanan zaman çizelgesine uyum gösterilmeye çalışılmıştır.

Tablo 11. *Hedeflenen Zaman Çizelgesi*

Hedeflenen Zaman Çizelgesi	
Literatür Tarama Süreci	01.07.2020-16.10.2020
Tez Hazırlık Dönemi	17.10.2020-01.01.2021
Veri Toplama Süreci	02.01.2021-06.07.2021
Değerlendirme Aşaması	07.07.2021-01.03.2022
Basım Süreci	02.03.2022-01.06.2022

Zaman çizelgesinde; literatür tarama dönemi 01.07.2020 – 16.10.2020, tez hazırlık dönemi 17.10.2020 - 01.01.2021, veri toplama dönemi 02.01.2021 – 06.07.2021, değerlendirme 07.07.2021 – 01.03.2022, basım ise 02.03.2022 – 01.06.2022 tarihleri arasında belirtilmiştir. Araştırmacı gerekli etik izinlerin alınması sonrası çalışmanın uygulama süreçlerini gerçekleştirmiştir. Problem ve alt problemlerine uygun olarak yöntem ve analiz sonuçlarını çalışmanın sonunda belirtmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde literatür taraması ve doküman incelemesi ile elde edilen verilerin betimsel analiz sonuçlarına yönelik bulguları belirtilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile öğretim planlarının işleyişi ve içerikleri arasında nasıl bir ilişki vardır?” olarak belirtilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problem sorusuna yanıt verebilmek için 2000-2001, 2008-2009, 2010-2011, 2014-2015, 2018-2019 eğitim öğretim yıllarına ait DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim planları verileri betimsel yöntem ile analiz edilerek tablo ve grafikler ile desteklenmiştir. 2002-2007 yılları arasında uygulanan öğretim planlarına erişilemediği için ve 2012-2013, 2013-2014, 2015-2016, 2016-2017 ve 2017-2018 ve 2019-2020 eğitim öğretim yılı planları daha önce uygulanan planlardan farklılık göstermemesi nedeniyle değerlendirmeye alınmamıştır.

2000-2001, 2008-2009, 2010-2011 eğitim öğretim yıllarına ait öğretim planları 5 yıl, 2014-2015 ve 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğretim planları 4 yıl olarak uygulanmaktadır. Öğretim planları arasındaki değişimler incelenirken 2014-2015 eğitim öğretim yılından itibaren programın eğitim süresinin YÖK tarafından 5 yıldan 4 yıla düşürülmesi de göz önünde bulundurulmalıdır. Önceki yıllara ait öğretim planlarını ana bilim dalı önerirken, 2018-2019 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanan öğretim planını YÖK düzenlemiştir.

Öğretim planlarında toplam olarak ifade edilen sayısal bölümlerde maksimum seçilebilecek ders sayıları, ders saatleri ve ders kredileri belirtilmiştir. Diğer tablo ve grafiklerde ise seçilebilecek tüm ders sayıları, ders saatleri ve ders kredileri belirtilmiştir. Ders dağılımları ise ÖSYM’nin sınıflandırdığı gibi alan eğitimi (AE), genel kültür (GK) ve meslek bilgisi (MB) dersleri olarak ifade edilmiştir. İlgili öğretim planlarının alan eğitimi dersleri seçmeli dersler dahil olmak üzere fiziki coğrafya dersleri, beşerî coğrafya dersleri ve karma dersler olarak gruplandırılmıştır.

Birinci alt problem sorusuna yanıt verebilmek için yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programında görev yapmış ve yapmakta olan akademisyenlerin görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler doğrudan alıntılar ile aktarılmıştır. Katılımcıların kişisel bilgilerinin gizli kalması amacıyla katılımcılara K₁, K₂, K₃ gibi kodlar verilmiştir.

Tablo 12. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Birinci Yılı

BİRİNCİ YIL					
Güz Yarıyılı			Bahar Yarıyılı		
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati
COG 101	Genel Coğrafya I	3	COG 102	Genel Coğrafya II	3
COG 103	Jeomorfolojinin Temelleri I	4	COG 104	Jeomorfolojinin Temelleri II	4
COG 105	Harita Bilgisi ve Kartografya I	3	COG 106	Harita Bilgisi ve Kartografya II	3
COG 107	Klimatoloji I	4	COG 108	Klimatoloji II	4
COG 109	Beşerî Coğrafyaya Giriş I	2	COG 110	Beşerî Coğrafyaya Giriş II	2
COG 111	Hidrografya I (Akarsu ve Göller)	2	COG 112	Paleocoğrafya	2
TAR 117	Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I	3	TAR 116	Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası II	3
A1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	A1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2
TD 101	Türk Dili I	2	TD 102	Türk Dili II	2
YD 101	Yabancı Dil I	4	YD 102	Yabancı Dil II	4
BD/GS 101	Beden Eğitimi / Güzel Sanat. I	1	BD / GS 102	Beden Eğitimi / Güzel Sanat. II	1
Toplam	11	30	11	11	30

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 13. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı İkinci Yıl

İKİNCİ YIL					
Güz Yarıyılı			Bahar Yarıyılı		
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati
COG 201	Jeomorfoloji I	3	COG 202	Jeomorfoloji II	3
COG 203	Toprak Coğrafyası I	2	COG 204	Toprak Coğrafyası II	2
COG 205	Bitki Coğrafyası I	2	COG 206	Bitki Coğrafyası II	2
COG 207	Enerji ve Yeraltı Kaynakları I	2	COG 208	Enerji ve Yeraltı Kaynakları II	2
COG 209	Genel Ekonomik Coğrafya I	3	COG 210	Genel Ekonomik Coğrafya II	3
COG 211	Yerleşim Coğrafyası I	2	COG 212	Yerleşim Coğrafyası II	2
COG 213	Coğrafya Arş. ve İst. Yönt. I	2	COG 214	Coğrafya Arş. ve İst. Yönt. II	2
BIL 211	Bilgisayar I	2	BIL 212	Bilgisayar II	2
Toplam	8	18	8	18	18

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 14. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Üçüncü Yıl

ÜÇÜNCÜ YIL					
Güz Yarıyılı			Bahar Yarıyılı		
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati
COG 301	Klimatoloji Metotları	3	COG 302	Uygulamalı Klimatoloji	3
COG 303	Türkiye Fiziki Coğrafyası I	3	COG 304	Türkiye Fiziki Coğrafyası II	3
COG 305	Türkiye'nin Beşerî Coğrafyası	3	COG 306	Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası	3
COG 307	Bölgesel Türkiye Coğrafyası I	4	COG 308	Bölgesel Türkiye Coğrafyası II	4
COG 309	Siyasi Coğrafya I	2	COG 310	Siyasi Coğrafya II	2
COG 311	Ülkeler Coğrafyası I	2	COG 312	Ülkeler Coğrafyası II	2
COG 313	Coğrafi Bilgi Sistemi	3	COG 314	Coğrafya ve Bölge Planlaması	3
	Seçmeli I	2		Seçmeli III	2
COG 315	Arazi Sınıfl.ve Degradasyonu		COG 316	Dünya Ekonomik Coğrafyası	
COG 317	Yapısal Jeomorfoloji		COG 318	Türkiye'nin Jeopolitiği	
COG 319	Sanayileşmenin Coğrafi Temelleri		TAR 306	Osmanlı Sosyo-Ekonomik Tarihi	
	Seçmeli II	2		Seçmeli IV	2
COG 321	Mesleki Yabancı Dil I		COG 320	Mesleki Yabancı Dil II	
GRO 309	Sanat ve Toplum		ISB 322	İnsan Hakları	
Toplam	9	24		9	24

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 15. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Dördüncü Yıl

DÖRDÜNCÜ YIL					
Güz Yarıyılı			Bahar Yarıyılı		
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati
COG 401	Bölgesel Türkiye Coğrafyası	4	EGE 501	Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3
COG 403	Türkiye'nin Ekosistemleri	3	EGE 503	Gelişim ve Öğrenme	3
COG 405	Turizm Coğrafyası	4	EGE 505	Öğretimde Plan.ve Değerlendirme	5
COG 407	Çevre Sorunları	4	ESC 507	Özel Öğretim Yöntemleri	4
COG 409	Coğrafyada Alan Araştırmaları	3	ESC 509	Okul Deneyimi	5
	Seçmeli V	2			
COG 411	Türkiye'nin Turizm Coğrafyası				
COG 413	Sürdürülebilir Kalkınmanın Coğrafi Temelleri				
COG 415	Kır ve Kent Yerleşmelerinde Arazi Kullanımı				
	Seçmeli VI	2			
COĞ 419	Mesleki Yabancı Dil III				
IFN 415	Sağlık Bilgisi				
TRO 409	Güzel Konuşma ve Yazma				
Toplam	7	22		5	20

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 16. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Beşinci Yıl

BEŞİNCİ YIL					
Güz Yarıyılı			Bahar Yarıyılı		
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati
BTO 502	Öğretim Tekn.ve Materyal Gel.	4	EGE 507	Rehberlik	3
EGE 504	Sınıf Yönetimi	4	ESC 511	Öğretmenlik Uygulaması	8
ESC 506	Özel Öğretim Yöntemleri II	4	ESC 513	Konu Alanı Ders Kitabı İnc.	4
ESC 508	Okul Deneyimi II	5	ESC 515	Seçmeli II	3
ESC 510	Seçmeli I	3			
Toplam	5	20		4	18

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 12, 13, 14, 15 ve 16’da üniversite senatosunun 30.05.2000 tarihinde almış olduğu karar ile 2000-2001 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği Programı’na ait öğretim planı bulunmaktadır. 2000-2001 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanan öğretim planı, 1998-1999 eğitim öğretim yılından itibaren yürürlüğe giren “Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılanma” süreci sonrası DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı’nda uygulanan ilk öğretim planlarından biridir. “Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılanma Süreci” sonrası eğitim fakültelerinde uygulanan 3,5 dönem alan eğitimi dersleri ve genel kültür dersleri 1,5 dönem ise meslek bilgisi dersleri formatı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programında da uygulanmıştır.

Tablo 17. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Alan Eğitimi Dersleri

Fiziki Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Beşeri Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Karma Alan Eğitimi Dersleri
Jeomorfolojinin Temelleri I-II	Beşerî Coğrafyaya Giriş I-II	Genel Coğrafya I-II
Harita Bilgisi ve Kartografya I-II	Enerji ve Yeraltı Kaynakları I-II	Coğrafya Arş. ve İst. Yönt. I-II
Klimatoloji I-II	Genel Ekonomik Coğrafya I-II	Bölgesel Türkiye Coğrafyası I-II
Klimatoloji Metotları	Yerleşim Coğrafyası I-II	Coğrafi Bilgi Sistemi
Uygulamalı Klimatoloji	Türkiye'nin Beşerî Coğrafyası	Coğrafya ve Bölge Planlaması
Hidroğrafya I (Akarsu ve Göller)	Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası	Bölgesel Türkiye Coğrafyası
Paleocoğrafya	Siyasi Coğrafya I-II	Coğrafyada Alan Araştırmaları
Jeomorfoloji I-II	Ülkeler Coğrafyası I-II	Mesleki Yabancı Dil I, II ve III
Toprak Coğrafyası I-II	Dünya Ekonomik Coğrafyası	Çevre Sorunları
Bitki Coğrafyası I-II	Sanayileşmenin Coğrafi Temelleri	
Türkiye Fiziki Coğrafyası I-II	Turizm Coğrafyası	
Türkiye'nin Ekosistemleri	Türkiye'nin Turizm Coğrafyası	
Arazi Sınıfl.ve Degradasyonu	Türkiye'nin Jeopolitiği	
Yapısal Jeomorfoloji	Sürdürülebilir Kalkınmanın Coğrafi Temelleri	
	Kır ve Kent Yerleşmelerinde Arazi Kullanımı	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2000-2001 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı alan eğitimi dersleri; fiziki coğrafya alan eğitimi dersleri 21, beşeri coğrafya alan eğitimi dersleri 21 ve karma alan eğitimi dersleri 14 olmak üzere toplam 56 dersten oluşmaktadır.

Tablo 18. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Genel Kültür Dersleri

Genel Kültür Dersleri	
Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I-II	Beden Eğitimi / Güzel Sanat. I-II
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II	Bilgisayar I-II
Türk Dili I-II	Osmanlı Sosyo-Ekonomik Tarihi
Yabancı Dil I-II	İnsan Hakları
Sanat ve Toplum	Sağlık Bilgisi
Güzel Konuşma ve Yazma	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2000-2001 eğitim öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı genel kültür dersleri toplam 17 dersten oluşmaktadır.

Tablo 19. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Meslek Bilgisi Dersleri

Meslek Bilgisi Dersleri	
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	Gelişim ve Öğrenme
Öğretimde Plan.ve Değerlendirme	Özel Öğretim Yöntemleri I-II
Okul Deneyimi I-II	Öğretim Tekn.ve Materyal Gel.
Rehberlik	Sınıf Yönetimi
Öğretmenlik Uygulaması	Konu Alanı Ders Kitabı İnc
Seçmeli I	Seçmeli II

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2000-2001 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı meslek bilgisi dersleri toplam 14 dersten oluşmaktadır.

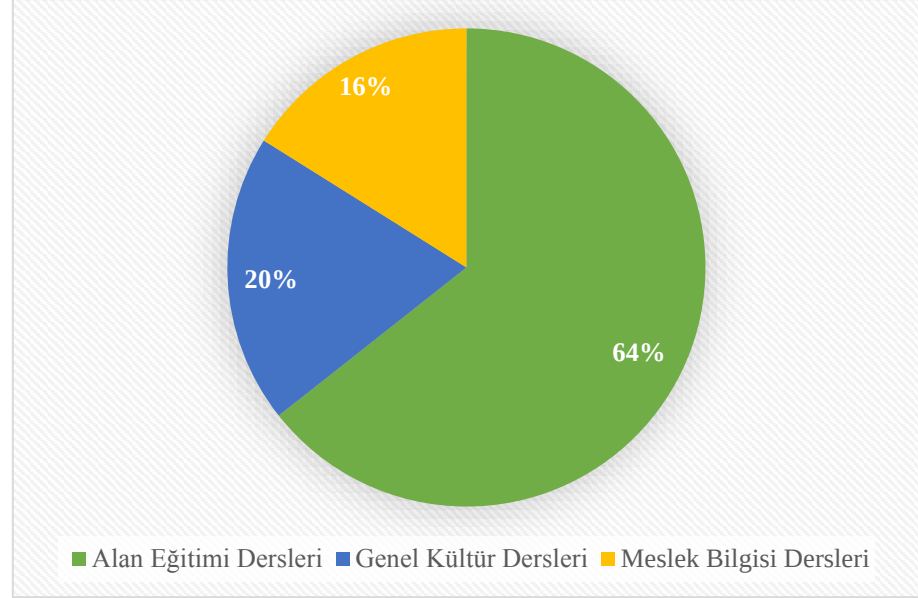
Tablo 20. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Ders Dağılımı

Dersler	Toplam Ders Sayısı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
Alan Eğitimi Dersleri	56	146	-
Genel Kültür Dersleri	17	30	-
Meslek Bilgisi Dersleri	14	58	-
Toplam	87	234	-

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

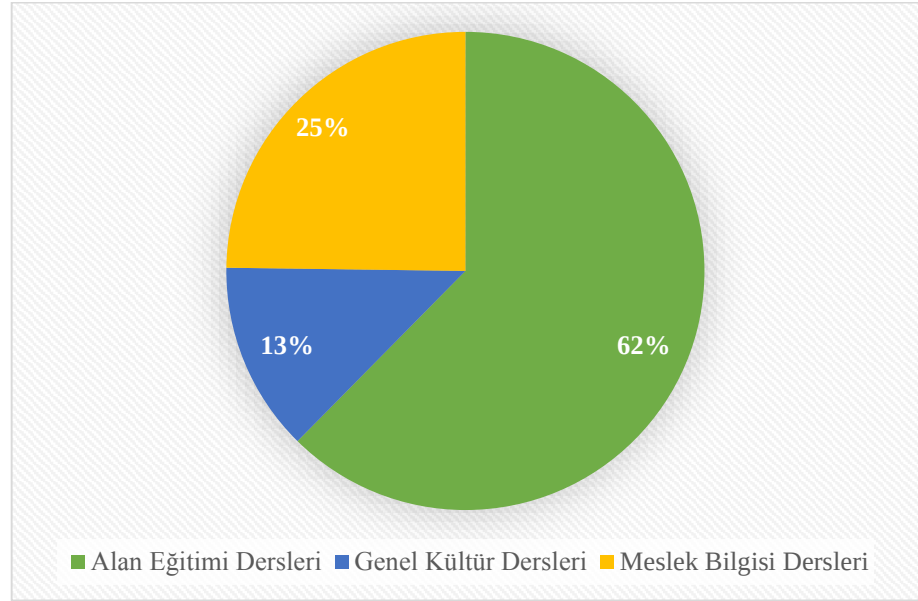
Tablo 20’de DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının 2000-2001 eğitim öğretim yılına ait öğretim planının ders dağılımları belirtilmiştir. Öğretim planında bulunan toplam 87 dersin; 56’sını alan eğitimi dersleri, 17’sini genel kültür dersleri, 14’ünü ise meslek bilgisi dersleri oluşturmaktadır. Toplam 234 olan ders saatlerinin; 146 saati alan eğitimi derslerine, 30’u genel kültür derslerine 58’i ise meslek bilgisi derslerine ayrılmıştır. İlgili öğretim planında derslerin kredi sayıları belirtilmemiştir. Tablo 12 incelendiğinde 2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında alan eğitimi derslerine hem ders sayısı hem de ders saati sayısı bakımından önem verildiği, genel kültür derslerinin sayısının meslek bilgisi derslerine göre daha fazla olmasına rağmen ders saatlerinin daha az olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 1 ve Şekil 2’de 2000-2001 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam sayıları ve toplam saatleri grafik halinde belirtilmiştir.

Şekil 1. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısı dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 1’de belirtildiği üzere 2000-2001 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısının %64’ü alan eğitimi, %20’si genel kültür, %16’sı meslek bilgisi derslerine aittir.

Şekil 2. 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders saati dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 2’de ise 2000-2001 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam saatinin %62’si alan eğitimi, %25’i meslek bilgisi, %13’ü genel kültür derslerine ait olduğu belirtilmiştir.

Tablo 21. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Birinci Yıl

BİRİNCİ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
COĞ 1001	Genel Coğrafya I	3	4	COĞ 1002	Genel Coğrafya II	3	4
COĞ 1003	Jeomorfolojinin Temelleri I	4	4	COĞ 1004	Jeomorfolojinin Temelleri II	4	4
COĞ 1005	Harita Bilgisi ve Kartografya I	3	3	COĞ 1006	Harita Bilgisi ve Kartografya II	3	4
COĞ 1007	Klimatoloji I	4	4	COĞ 1008	Klimatoloji II	4	4
COĞ 1009	Beşerî Coğrafyaya Giriş I	2	3	COĞ 1010	Beşerî Coğrafyaya Giriş II	2	3
COĞ 1011	Hidrografya I (Akarsu ve Göller)	2	3	COĞ 1012	Paleocoğrafya	2	3
EĞİ 1001	Eğitim Bilimine Giriş	3	4	EĞİ 1004	Gelişim Psikolojisi	3	3
TAR 1017	Anadolu'nun Tarihi	3	3	TAR 1016	Anadolu'nun Tarihi	3	3
ATA 1001	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	2	ATA 1002	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	2
TDL 1001	Türk Dili I	2	2	TDL 1002	Türk Dili II	2	2
Seçmeli Dersler							
BDE 1001	Beden Eğitimi I	1	1	BDE 1002	Beden Eğitimi II	1	1
GSM 1001	Resim I	1	1	GSM 1002	Resim II	1	1
GSR 1001	Müzik I	1	1	GSR 1002	Müzik II	1	1
Toplam	12	29	33		12	29	33

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 22. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı İkinci Yıl

İKİNCİ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
BİL 2011	Bilgisayar I	4	4	BİL 2012	Bilgisayar II	4	4
COĞ 2001	Jeomorfoloji I	3	3	COĞ 2002	Jeomorfoloji II	3	3
COĞ 2003	Toprak Coğrafyası I	2	3	COĞ 2004	Toprak Coğrafyası II	2	2
COĞ 2005	Bitki Coğrafyası I	2	3	COĞ 2006	Bitki Coğrafyası II	2	3
COĞ 2009	Genel Ekonomik Coğrafya I	3	3	COĞ 2010	Genel Ekonomik Coğrafya II	3	3
COĞ 2011	Yerleşim Coğrafyası I	2	3	COĞ 2012	Yerleşim Coğrafyası II	2	3
COĞ 2013	Coğrafya Arş.ve İst.Yönt. I	4	4	COĞ 2014	Coğrafya Arş.ve İst.Yönt. II	4	4
EĞİ 2001	Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları	2	3	EĞİ 2006	Ölçme ve Değerlendirme	3	4
YD A/F/İ 1005	Yabancı Dil I	4	4	YD A/F/İ 1004	Yabancı Dil II	4	4
SEC 1 (MB)	Seçmeli 1	2	4	SEC 2 (MB)	Seçmeli 2	2	4
SEC 1 (GK)	Seçmeli 1	2	3	SEC 2 (GK)	Seçmeli 2	2	3
SEC 1 (AE)	Seçmeli 1	2	4	SEC 1 (AE)	Seçmeli 2	2	4
Toplam	12	32	41	Toplam	12	32	41

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 23. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Üçüncü Yıl

ÜÇÜNCÜ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
COĞ 3001	Klimatoloji Metotları	3	0	COĞ 3002	Uygulamalı Klimatoloji	3	0
COĞ 3003	Türkiye'nin Fiziki Coğrafyası I	3	3	COĞ 3004	Türkiye'nin Fiziki Coğrafyası II	3	3
COĞ 3005	Türkiye'nin Beşerî Coğrafyası	3	3	COĞ 3006	Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası	3	3
COĞ 3007	Bölgesel Türkiye Coğrafyası I	4	4	COĞ 3008	Bölgesel Türkiye Coğrafyası II	4	4
COĞ 3009	Siyasi Coğrafya I	2	0	COĞ 3010	Siyasi Coğrafya II	2	0
COĞ 3011	Ülkeler Coğrafyası I	2	0	COĞ 3012	Ülkeler Coğrafyası II	2	0
COĞ 3013	Coğrafi Bilgi Sistemi	3	0	COĞ 3014	Coğrafya ve Bölge Planlaması	3	0
SEC 3 (MB)	Seçmeli 3	2	4	SEC 4 (MB)	Seçmeli 4	2	4
SEC 3 (GK)	Seçmeli 3	2	3	SEC 4 (GK)	Seçmeli 4	2	3
SEC 3 (AE)	Seçmeli 3	2	4	SEC 4 (AE)	Seçmeli 4	2	4
Seçmeli Dersler				Seçmeli Dersler			
COĞ 3015	Arazi Sınıfl. ve Degradasyonu	2	3	COĞ 3016	Dünya Ekonomik Coğrafyası	2	3
COĞ 3017	Yapısal Jeomorfoloji	2	3	COĞ 3018	Türkiye'nin Jeopolitiği	2	3
COĞ 3019	Sanayileşmenin Coğrafi Temelleri	2	3	COĞ 3020	Mesleki Yabancı Dil	2	3
COĞ 3021	Mesleki Yabancı Dil	2	3	İSB 3022	İnsan Hakları	2	0
GRO 3009	Sanat ve Toplum	2	0	TAR 3006	Osm. Sos. Ekon. Tarihi	2	3
Toplam	10	26	21	10	26	21	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 24. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Dördüncü Yıl

DÖRDÜNCÜ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
COĞ 4001	Bölgesel Türkiye Coğrafyası III	4	4	EGE 5001	Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0
COĞ 4003	Türkiye'nin Ekosistemleri	3	0	EGE 5003	Gelişim ve Öğrenme	3	0
COĞ 4005	Turizm Coğrafyası	4	3	EGE 5005	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	5	0
COĞ 4007	Çevre Sorunları	4	0	ESC 5007	Özel Öğretim Yöntemleri I	4	0
COĞ 4009	Coğrafya 'da Alan Araştırmaları	3	0	ESC 5009	Okul Deneyimi I	5	0
SEC 5 (MB)	Seçmeli 5	2	4	SEC 6 (MB)	Seçmeli 6	2	4
SEC 5 (AE)	Seçmeli 5	2	3	SEC 6 (AE)	Seçmeli 6	2	3
Seçmeli Dersler							
COĞ 4011	Türkiye'nin Turizm Coğrafyası	2	4				
COĞ 4013	Sürdürülebilir Kalkınma. Coğ. Tem.	2	4				
COĞ 4015	Kır ve Kent Yerleşme. Arazi Kullanımı	2	4				
COĞ 4019	Mesleki Yabancı Dil	2	4				
İFN 4015	Sağlık Bilgisi	2	4				
TRÖ 4009	Güzel Konuşma ve Yazma	2	2				
Toplam	7	22	14		7	24	7

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 25. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Beşinci Yıl

BEŞİNCİ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
BTÖ 5002	Öğr. Tek. Mat.Gel.	4	0	EGE 5007	Rehberlik	3	4
EGE 5004	Sınıf Yönetimi	4	0	ESC 5011	Öğretmenlik Uygulaması	8	10
ESC 5006	Özel Öğretim Yöntemleri II	4	0	ESC 5013	Konu Alanı ve Ders Kitabı İnc.	4	8
ESC 5008	Okul Deneyimi II	5	0	ESC 5015	Seçmeli II	3	0
ESC 5010	Seçmeli I	3	0				
Toplam	5	20	0		4	18	22

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 21, 22, 23, 24 ve 25'te üniversite senatosunun 02.09.2008 tarihinde almış olduğu karar ile 2008-2009 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği Programı'na ait öğretim planı bulunmaktadır.

2008-2009 eğitim öğretim yılı planı, 2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planı gibi 3,5 dönem alan eğitimi dersleri ve genel kültür dersleri, 1,5 dönem ise meslek bilgisi dersleri formatı halinde DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'nda uygulanmıştır. Ancak 2000-2001 eğitim öğretim yılında kullanılan öğretim planından farklı olarak meslek bilgisi derslerinden 4'ü ilk 2 yıl içerisinde verilmiştir.

Tablo 26. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Alan Eğitimi Dersleri

Fiziki Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Beşeri Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Karma Alan Eğitimi Dersleri
Jeomorfolojinin Temelleri I-II	Beşerî Coğrafyaya Giriş I-II	Genel Coğrafya I-II
Harita Bilgisi ve Kartografya I-II	Genel Ekonomik Coğrafya I-II	Coğrafya Arş. ve İst. Yönt. I-II
Klimatoloji I-II	Yerleşim Coğrafyası I-II	Bölgesel Türkiye Coğrafyası I-II-III
Klimatoloji Metotları	Türkiye'nin Beşerî Coğrafyası	Coğrafi Bilgi Sistemi
Uygulamalı Klimatoloji	Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası	Coğrafya ve Bölge Planlaması
Hidrografya I (Akarsu ve Göller)	Siyasi Coğrafya I-II	Coğrafyada Alan Araştırmaları
Paleocoğrafya	Ülkeler Coğrafyası I-II	Mesleki Yabancı Dil I, II ve III
Jeomorfoloji I-II	Dünya Ekonomik Coğrafyası	Çevre Sorunları
Toprak Coğrafyası I-II	Sanayileşmenin Coğrafi Temelleri	
Bitki Coğrafyası I-II	Turizm Coğrafyası	
Türkiye Fiziki Coğrafyası I-II	Türkiye'nin Turizm Coğrafyası	
Türkiye'nin Ekosistemleri	Türkiye'nin Jeopolitiği	
Arazi Sınıfl.ve Degradasyonu	Sürdürülebilir Kalkınmanın Coğrafi Temelleri	
Yapısal Jeomorfoloji	Kır ve Kent Yerleşmelerinde Arazi Kullanımı	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2008-2009 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı alan eğitimi dersleri; fiziki coğrafya alan eğitimi dersleri 21, beşeri coğrafya alan eğitimi dersleri 19 ve karma alan eğitimi dersleri 14 olmak üzere toplam 54 dersten oluşmaktadır.

Tablo 27. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Genel Kültür Dersleri

Genel Kültür Dersleri	
Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I-II	Beden Eğitimi I-II
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II	Bilgisayar I-II
Türk Dili I-II	Osmanlı Sosyo-Ekonomik Tarihi
Yabancı Dil I-II	İnsan Hakları
Sanat ve Toplum	Sağlık Bilgisi
Güzel Konuşma ve Yazma	Resim I-II
Müzik I-II	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı genel kültür dersleri toplam 21 dersten oluşmaktadır.

Tablo 28. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Meslek Bilgisi Dersleri

Meslek Bilgisi Dersleri	
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	Gelişim ve Öğrenme
Eğitim Bilimine Giriş	Öğrenme Öğrertme Kuram ve Yaklaşımları
Ölçme ve Değerlendirme	Gelişim Psikolojisi
Öğretimde Plan.ve Değerlendirme	Özel Öğretim Yöntemleri I-II
Okul Deneyimi I-II	Öğretim Tekn.ve Materyal Gel.
Rehberlik	Sınıf Yönetimi
Öğretmenlik Uygulaması	Konu Alanı Ders Kitabı İnc
Seçmeli I	Seçmeli II

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı meslek bilgisi dersleri toplam 18 dersten oluşmaktadır.

Tablo 29. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Ders Dağılımı

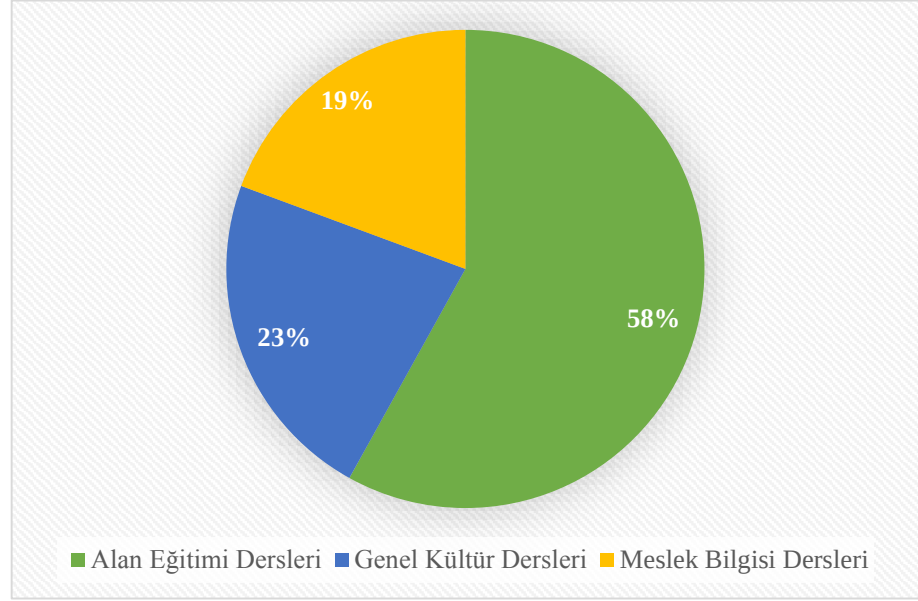
Dersler	Toplam Ders Sayısı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
Alan Eğitimi Dersleri	54	148	-
Genel Kültür Dersleri	21	40	-
Meslek Bilgisi Dersleri	18	67	-
Toplam	93	255	-

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 29’da DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının 2008-2009 eğitim öğretim yılına ait öğretim planının ders dağılımları belirtilmiştir. Öğretim planında bulunan toplam 93 dersin; 54’ünü alan eğitimi dersleri, 21’ini genel kültür dersleri, 18’ini ise meslek bilgisi dersleri oluşturmaktadır.

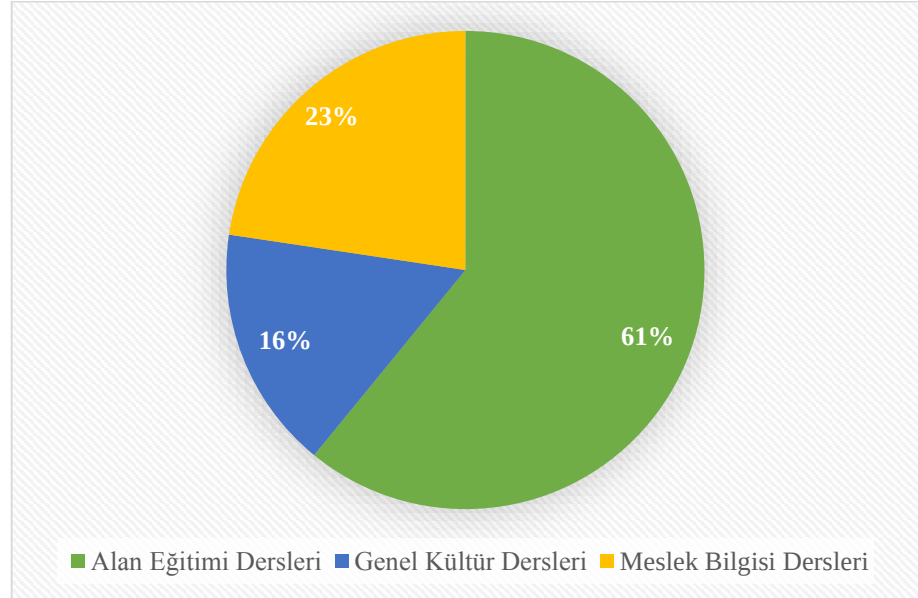
Toplam 255 olan ders saatlerinin; 148 saati alan eğitimi derslerine, 40’ı genel kültür derslerine, 67’si ise meslek bilgisi derslerine ayrılmıştır. İlgili öğretim planında derslerin kredi sayılarının yalnızca bir kısmı belirtildiği için tam olarak tespit edilememiştir. Tablo 12 incelendiğinde 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında tıpkı 2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında olduğu gibi alan eğitimi derslerinin hem ders sayısı hem de ders saati sayısı bakımından daha fazla olduğu, genel kültür derslerinin sayısının meslek bilgisi derslerine göre daha fazla olmasına rağmen ders saatlerinin daha az olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 3 ve Şekil 4’te 2008-2009 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam sayıları ve toplam saatleri grafik halinde belirtilmiştir.

Şekil 3. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısı dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 3'te belirtildiği üzere 2008-2009 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısının %58'i alan eğitimi, %23'ü genel kültür, %19'u meslek bilgisi derslerine aittir.

Şekil 4. 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders saati dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 4’te ise 2008-2009 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam saatinin %61’i alan eğitimi, %23’ü meslek bilgisi, %16’sı genel kültür derslerine ait olduğu belirtilmiştir.

Tablo 30. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Birinci Yıl

BİRİNCİ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
COĞ 1001	Genel Coğrafya I	3	4	COĞ 1002	Genel Coğrafya II	3	4
COĞ 1003	Jeomorfolojinin Temelleri I	4	4	COĞ 1004	Jeomorfolojinin Temelleri II	4	4
COĞ 1005	Harita Bilgisi ve Kartografya I	3	3	COĞ 1006	Harita Bilgisi ve Kartografya II	3	4
COĞ 1007	Klimatoloji I	4	4	COĞ 1008	Klimatoloji II	4	4
COĞ 1009	Beşerî Coğrafyaya Giriş I	2	3	COĞ 1010	Beşerî Coğrafyaya Giriş II	2	3
COĞ 1011	Hidrografya I (Akarsu ve Göller)	2	3	COĞ 1012	Paleocoğrafya	2	3
EĞİ 1007	Eğitim Bilimine Giriş	3	4	EĞİ 1004	Gelişim Psikolojisi	3	3
ATA 1001	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	2	ATA 1002	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	2
TDL 1001	Türk Dili I	2	2	TDL 1002	Türk Dili I	2	2
Seçmeli Dersler							
BDE 1001	Beden Eğitimi I	2	1	BDE 1002	Beden Eğitimi II	2	1
GSM 1001	Resim I	2	1	GSM 1002	Resim II	2	1
GSR 1001	Müzik I	2	1	GSR 1001	Müzik II	2	1
Toplam	10	27	30	10	27	30	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 31. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı İkinci Yıl

İKİNCİ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
BİL 2011	Bilgisayar I	4	4	BİL 2012	Bilgisayar II	4	4
COĞ 2001	Jeomorfoloji I	3	4	COĞ 2002	Jeomorfoloji II	3	3
COĞ 2003	Toprak Coğrafyası I	2	3	COĞ 2004	Toprak Coğrafyası II	2	2
COĞ 2005	Bitki Coğrafyası I	2	3	COĞ 2006	Bitki Coğrafyası II	2	3
COĞ 2009	Genel Coğrafyası I	3	3	COĞ 2010	Genel Coğrafyası II	3	3
COĞ 2011	Ekonomik Coğrafya I	2	3	COĞ 2012	Ekonomik Coğrafya II	2	3
COĞ 2013	Yerleşim Coğrafyası I	4	4	COĞ 2014	Yerleşim Coğrafyası II	4	4
EĞİ 2005	İst.Yönt. I Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları	3	3	EĞİ 2006	İst.Yönt. II Ölçme ve Değerlendirme	3	4
YD A/F/İ 1005	Yabancı Dil I	4	4	YD A/F/İ 1004	Yabancı Dil II	4	4
SEC 1 (MB)	Seçmeli 1	2	4	SEC 2 (MB)	Seçmeli 2	2	4
SEC 1 (GK)	Seçmeli 1	2	3	SEC 1 (GK)	Seçmeli 2	2	3
SEC 1 (AE)	Seçmeli 1	2	4	SEC 1 (AE)	Seçmeli 2	2	4
Toplam	12	33	41	Toplam	12	33	41

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 32. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Üçüncü Yıl

ÜÇÜNCÜ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
COĞ 3001	Klimatoloji Metotları	3	3	COĞ 3002	Uygulamalı Klimatoloji	3	3
COĞ 3003	Türkiye Fiziki Coğrafyası I	3	3	COĞ 3004	Türkiye Fiziki Coğrafyası II	3	3
COĞ 3005	Türkiye'nin Beşerî Coğrafyası	3	3	COĞ 3006	Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası	3	3
COĞ 3007	Bölgesel Türkiye Coğrafyası I	4	4	COĞ 3008	Bölgesel Türkiye Coğrafyası II	4	4
COĞ 3013	Coğrafi Bilgi Sistemi	2	4	COĞ 3114	Coğrafi Bilgi Sistemi II	2	4
COĞ 3109	Enerji ve Yer Altı Kaynakları I	2	4	COĞ 3010	Enerji ve Yer Altı Kaynakları II	2	3
EPÖ 3019	Program Geliştirme ve Öğr.	3	4	COĞ 3022	Öğretim Tekn.ve Mat. Tasarımı	4	4
SEC 3 (MB)	Seçmeli 3	2	4	SEC 4 (MB)	Seçmeli 4	2	4
SEC 3 (GK)	Seçmeli 3	2	3	SEC 34 (GK)	Seçmeli 4	2	3
SEC 3 (AE)	Seçmeli 3	2	4	SEC 4 (AE)	Seçmeli 4	2	4
Seçmeli Dersler							
COĞ 3015	Arazi Sınıfl. ve Degradasyonu	2	3	COĞ 3016	Dünya Ekonomik Coğrafyası	2	3
COĞ 3017	Yapısal Jeomorfoloji	2	3	COĞ 3018	Türkiye'nin Jeopolitiği	2	3
COĞ 3019	Sanayileşmenin Coğrafi Tem.	2	3	COĞ 3020	Mesleki Yabancı Dil	2	3
COĞ 3021	Mesleki Yabancı Dil	2	3	COĞ 3024	Türkiye Ovalarında Araziden Y.	2	3
GNK 3001	Türkiye'nin Doğal Zenginlikleri	2	2	GNK 3002	Ergen Ruh Sağlığı	2	3
GNK 3003	Düşünce Tarihi	2	2	GNK 3004	İnsan İlişkileri ve İletişim	2	3
GNK 3005	Güzel Konuşma ve Yazma	2	2	GNK 3006	Mitolojiye Giriş	2	3
Toplam	10	26	36		10	27	35

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 33. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Dördüncü Yıl

DÖRDÜNCÜ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
COĞ 4101	Bölgesel Türkiye	4	4	COĞ 4002	Bölgesel Türkiye	4	4
COĞ 4103	Coğrafyası III Türkiye'nin Ekosistemleri I	2	3	COĞ 4004	Coğrafyası IV Türkiye'nin Ekosistemleri II	2	3
COĞ 4005	Turizm Coğrafyası I	2	3	COĞ 4006	Turizm Coğrafyası II	2	3
COĞ 4107	Coğrafyada Mekan Analizi I	2	3	COĞ 4008	Coğrafyada Mekan Analizi II	2	3
COĞ 4109	Siyasi Coğrafya I	2	3	COĞ 4010	Siyasi Coğrafya II	2	3
COĞ 4111	Ülkeler Coğrafyası I	2	2	COĞ 4012	Ülkeler Coğrafyası II	2	2
COĞ 4113	Özel Öğretim Yöntemleri I	4	4	COĞ 4014	Özel Öğretim Yöntemleri II	4	4
SEC 5 (MB)	Seçmeli 5	2	4	EGİ 4002	Sınıf Yönetimi	2	3
SEC 5 (AE)	Seçmeli 5	2	3	SEC 6 (MB)	Seçmeli 6	2	4
				SEC 6 (AE)	Seçmeli 6	2	3
Seçmeli Dersler							
COĞ 4011	Türkiye'nin Turizm Coğrafyası	2	4	COĞ 4016	Türkiye'nin Dağ. Ve Pla. Araziden Y.	2	3
COĞ 4013	Sürdürülebilir Kalkınma. Coğ. Tem.	2	4	COĞ 4018	Türkiye'nin Doğal Mirası	2	3
COĞ 4015	Kır ve Kent Yerleşme Arazisi Kullanımı	2	4	COĞ 4020	Kır – Kent Mirası	2	3
COĞ 4019	Mesleki Yabancı Dil	2	4	GNK 4002	İnsan Hakları	2	2
GNK 4001	Düşünce Tarihi	2	4	GNK 4004	Türk Kültür Tarihi	2	2
GNK 4003	Türkiye'nin Doğal Mirası	2	4	GNK 4006	Çağdaşlaşma ve Edebiyat	2	2
GNK 4005	Kitle İletişimi ve Teknolojileri	2	4				
İFN 4015	Sağlık Bilgisi	2	4				
TRÖ 4009	Güzel Konuşma ve Yazma	2	2				
Toplam	9	22	29	10	24	31	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 34. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Beşinci Yıl

BEŞİNCİ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
COĞ 5001	Coğrafyada Alan Araştırmaları I	2	5	COĞ 5002	Coğrafyada Alan Araştırmaları II	2	4
COĞ 5003	Ülkeler Coğrafyası III	2	4	COĞ 5004	Ülkeler Coğrafyası IV	2	4
COĞ 5005	Çevre Sorunları I	2	5	COĞ 5006	Çevre Sorunları II	2	4
COĞ 5007	Uzaktan Algılama	2	5	COĞ 5008	Ekosistem Ekolojisi ve Coğrafyası	2	4
COĞ 5009	Okul Deneyimi	5	7	COĞ 5010	Alan Eğitiminde Araştırma Projesi	2	4
RPD 5003	Rehberlik	3	4	COĞ 5012	Öğretmenlik Uygulaması	8	10
Toplam	6	16	30	6	18	30	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 30, 31, 32, 33 ve 34'te üniversite senatosunun 20.04.2010 tarihinde almış olduğu karar ile 2010-2011 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği programına ait öğretim planı bulunmaktadır.

2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planı, daha önce uygulanan öğretim planları gibi 3,5 + 1,5 dönem olarak düzenlenmiştir ancak bu öğretim planında geçmişte kullanılan öğretim planları gibi 3,5 dönem alan eğitimi dersleri ve genel kültür dersleri 1,5 dönem ise meslek bilgisi dersleri formatında uygulanmamıştır. Alan eğitimi, genel kültür ve meslek bilgisi dersleri 2010-2011 eğitim öğretim yılı planında toplam 5 dönem içerisinde dağıtılmış halde verilmiştir. Meslek bilgisi dersleri son dönemlerde ağırlıklı olsa da diğer dönemlerde de verilmiştir.

Tablo 35. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Alan Eğitimi Dersleri

Fiziki Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Beşeri Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Karma Alan Eğitimi Dersleri
Jeomorfolojinin Temelleri I-II	Beşerî Coğrafyaya Giriş I-II	Genel Coğrafya I-II
Harita Bilgisi ve Kartografya I-II	Genel Ekonomik Coğrafya I-II	Coğrafya Arş. ve İst. Yönt. I-II
Klimatoloji I-II	Yerleşim Coğrafyası I-II	Bölgesel Türkiye Coğrafyası I-II-III-IV
Klimatoloji Metotları	Türkiye'nin Beşerî Coğrafyası	Coğrafi Bilgi Sistemi I-II
Uygulamalı Klimatoloji	Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası	Mesleki Yabancı Dil I, II ve III
Hidrografya I (Akarsu ve Göller)	Siyasi Coğrafya I-II	Coğrafyada Mekan Analizi I-II
Paleocoğrafya	Ülkeler Coğrafyası I-II-III-IV	Coğrafyada Alan Araştırmaları I-II
Jeomorfoloji I-II	Dünya Ekonomik Coğrafyası	Çevre Sorunları I-II
Toprak Coğrafyası I-II	Sanayileşmenin Coğrafi Temelleri	Uzaktan Algılama
Bitki Coğrafyası I-II	Turizm Coğrafyası I-II	Alan Eğitiminde Araştırma Projesi
Türkiye Fiziki Coğrafyası I-II	Türkiye'nin Turizm Coğrafyası	Türkiye'nin Doğal Mirası
Türkiye'nin Ekosistemleri I-II	Türkiye'nin Jeopolitiği	Türkiye'nin Doğal Zenginlikleri
Arazi Sınıfl.ve Degradasyonu	Sürdürülebilir Kalkınmanın Coğrafi Temelleri	
Yapısal Jeomorfoloji	Kır ve Kent Yerleşmelerinde Arazi Kullanımı	
Türkiye Ovalarında Araziden Yararlanma	Enerji ve Yeraltı Kaynakları I-II	
Türkiye'nin Dağları ve Platolarında Araziden Yararlanma	Kır-Kent Mirası	
Ekosistem Ekolojisi ve Coğrafyası		

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2010-2011 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı alan eğitimi dersleri; fiziki coğrafya alan eğitimi dersleri 25, beşeri coğrafya alan eğitimi dersleri 25 ve karma alan eğitimi dersleri 23 olmak üzere toplam 73 dersten oluşmaktadır.

Tablo 36. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Genel Kültür Dersleri

Genel Kültür Dersleri	
Türk Kültür Tarihi	Beden Eğitimi I-II
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II	Bilgisayar I-II
Türk Dili I-II	İnsan İlişkileri ve İletişim
Yabancı Dil I-II	İnsan Hakları
Sanat ve Toplum	Sağlık Bilgisi
Güzel Konuşma ve Yazma (2)	Resim I-II
Müzik I-II	Ergen Ruh Sağlığı
Kitle İletişimi ve Teknojileri	Çağdaşlaşma ve Edebiyat
Düşünce Tarihi	
Mitolojiye Giriş	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı genel kültür dersleri toplam 26 dersten oluşmaktadır.

Tablo 37. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Meslek Bilgisi Dersleri

Meslek Bilgisi Dersleri	
Eğitim Bilimine Giriş	Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları
Ölçme ve Değerlendirme	Gelişim Psikolojisi
Program Geliştirme ve Öğr.	Özel Öğretim Yöntemleri I-II
Okul Deneyimi	Öğretim Tekn.ve Materyal Gel.
Rehberlik	Sınıf Yönetimi
Öğretmenlik Uygulaması	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2010-2011 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı meslek bilgisi dersleri toplam 12 dersten oluşmaktadır.

Tablo 38. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Ders Dağılımı

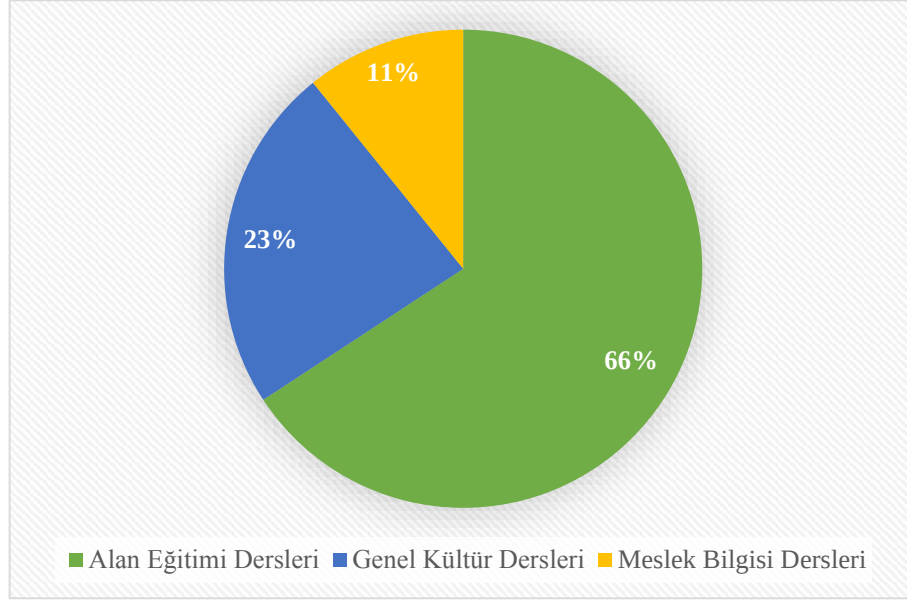
Dersler	Toplam Ders Sayısı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
Alan Eğitimi Dersleri	73	182	252
Genel Kültür Dersleri	26	60	63
Meslek Bilgisi Dersleri	12	45	54
Toplam	111	287	369

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 38’de DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının 2010-2011 eğitim öğretim yılına ait öğretim planının ders dağılımları belirtilmiştir. Öğretim planında bulunan toplam 111 dersin; 73’ü alan eğitimi dersleri, 26’sı genel kültür dersleri, 12’sini ise meslek bilgisi dersleri oluşturmaktadır. Toplam sayısı 287 olan ders saatlerinin; 182 saati alan eğitimi derslerine, 60’ı genel kültür derslerine, 45’i meslek bilgisi derslerine ayrılmıştır. İlgili öğretim planında bulunan derslerin toplam 369 olan kredi sayılarını ise; 252 krediyle alan eğitimi dersleri, 63 krediyle genel kültür dersleri, 54 krediyle ise meslek bilgisi dersleri oluşturmaktadır.

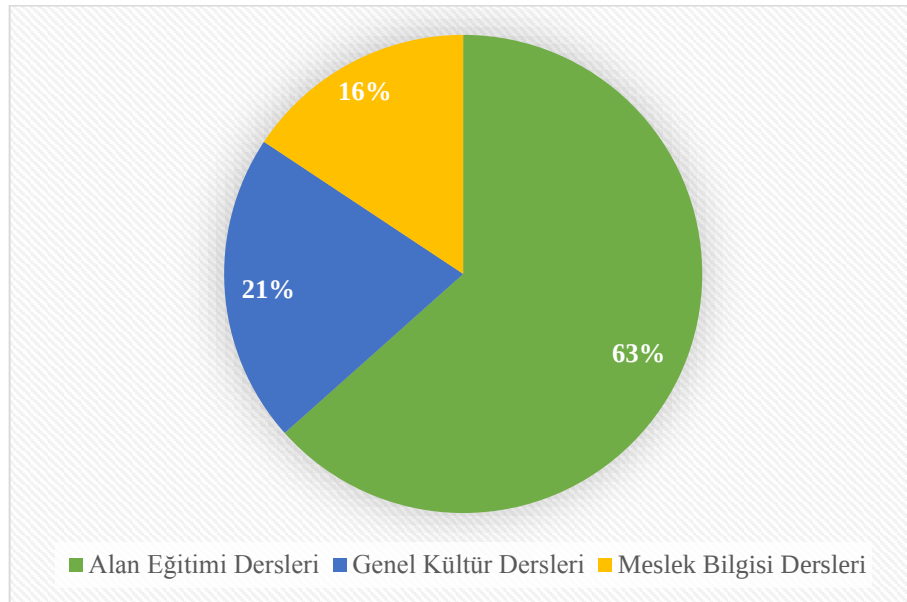
Belirtilen 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planının, daha önce incelenen 2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planı ve 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında olduğu gibi, alan eğitimi derslerinin toplam ders sayısı, ders saati ve ders kredisi genel kültür ve meslek bilgisi derslerine göre daha fazladır.

Şekil 5, Şekil 6 ve Şekil 7’de sırasıyla 2010-2011 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam sayıları, toplam saatleri ve toplam ders kredileri grafik halinde belirtilmiştir.

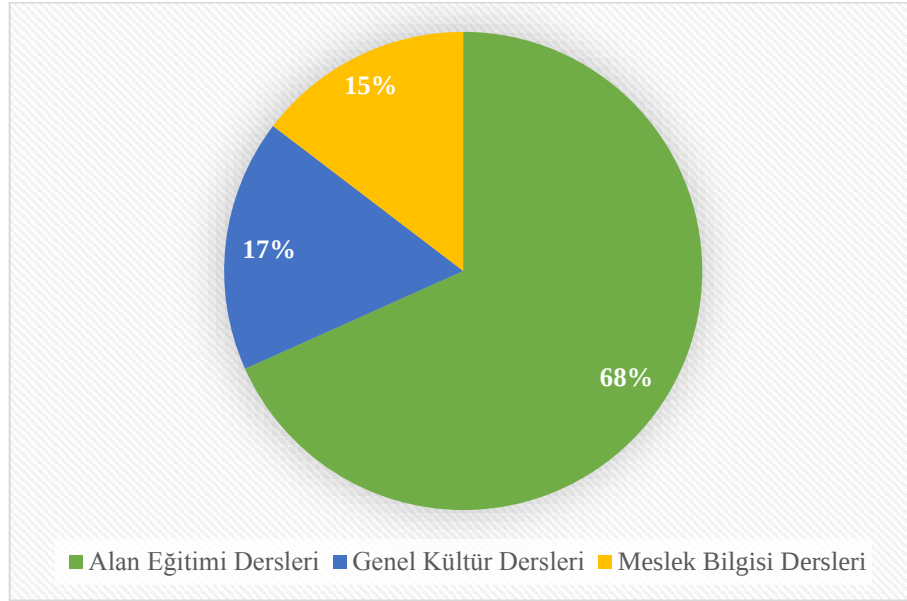
Şekil 5. 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısı dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 5’te belirtildiği üzere 2010-2011 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısının %66’sı alan eğitimi, %23’ü genel kültür, %11’i meslek bilgisi derslerine aittir.

Şekil 6. 2010-2011 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders saati dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 6’da ise 2010-2011 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam saatinin %63’ü alan eğitimi, %21’i genel kültür, %16’sı meslek bilgisi derslerine ait olduğu belirtilmiştir.

Şekil 7. 2010-2011 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders kredisi dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 7’de 2010-2011 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam kredisinin %68’i alan eğitimi, %17’si genel kültür, %15’i de meslek bilgisi derslerine ait olduğu belirtilmiştir.

Tablo 39. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Birinci Yıl

BİRİNCİ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
BİL 1011	Bilgisayar I	4	4	BİL 1012	Bilgisayar II	4	4
COE 1001	Fiziki Coğrafyaya Giriş I	2	3	COE 1002	Fiziki Coğrafyaya Giriş II	2	3
COE 1003	Beşerî Coğrafyaya Giriş I	2	3	COE 1004	Beşerî Coğrafyaya Giriş II	2	3
COE 1005	Jeomorfolojinin Temelleri I	2	2	COE 1006	Jeomorfolojinin Temelleri I	2	3
COE 1007	Harita Bilgisi ve Kartografya I	3	3	COE 1008	Harita Bilgisi ve Kartografya II	3	3
COE 1009	Klimatoloji I	3	3	COE 1010	Klimatoloji II	3	3
EGİ 1117	Eğitim Bilimine Giriş	3	4	RPD 1132	Gelişim Psikolojisi	3	3
ATA 1001	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	2	ATA 1002	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	2
TDL 1001	Türk Dili I	2	2	TDL 1002	Türk Dili II	2	2
YD A/F /İ 1005	Yabancı Dil I	4	4	YD A/F /İ 1004	Yabancı Dil II	4	4
Toplam	10	27	30	10	27	30	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 40. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı İkinci Yıl

İKİNCİ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
COE 2001	Jeomorfoloji I	2	3	COE 2002	Jeomorfoloji II	2	3
COE 2003	Toprak Coğrafyası I	2	3	COE 2004	Toprak Coğrafyası II	2	2
COE 2005	Bitki Coğrafyası I	2	3	COE 2006	Bitki Coğrafyası II	2	3
COE 2007	Genel Ekonomik Coğrafya I	2	3	COE 2008	Genel Ekonomik Coğrafya II	2	3
COE 2009	Yerleşim Coğrafyası I	2	3	COE 2010	Yerleşim Coğrafyası II	2	3
COE 2011	Coğrafi Bilgi Sistemleri I	2	4	COE 2012	Coğrafi Bilgi Sistemleri II	2	4
COE 2013	Hidrografya I (Akarsular)	2	3	COE 2014	Paleocoğrafya	2	3
EGİ 2115	Öğrenme ve Öğretme Kur. ve Yakl.	3	3	EPÖ 3120	Program Geliştirme ve Öğr.	3	4
SEC 1 (MB)	Seçmeli 1	2	4	SEC 2 (MB)	Seçmeli 2	2	4
SEC 1 (GK)	Seçmeli 1	2	3	SEC 2 (GK)	Seçmeli 2	2	3
SEC 1 (AE)	Seçmeli 1	2	4	SEC 2 (AE)	Seçmeli 2	2	4
Seçmeli Dersler							
COE 2015	Coğrafya Arş. ve İst. Yönt. I	2	3	COE 2016	Coğrafya Arş. ve İst. Yönt. II	2	3
COE 2017	Siyasi Coğrafya I	2	3	COE 2018	Siyasi Coğrafya II	2	3
GNK 2111	Türkiye'nin Kültürel Mirası	2	2	GNK 2112	Doğanın Dili	2	2
GNK 2113	Güzel Konuşma ve Yazma	2	2	GNK 2114	İnsan İlişkileri ve İletişim	2	2
GNK 2115	Türk Kültür Tarihi	2	2	GNK 2116	Mitoloji	2	2
GNK 2117	İnsan Hakları	2	2	GNK 2118	Gündelik Hayatın Tarihi	2	2
Toplam	11	23	36	11	23	36	36

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 41. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Üçüncü Yıl

ÜÇÜNCÜ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
COE 3001	Türkiye Fiziki Coğrafyası I	2	3	COE 3002	Türkiye Fiziki Coğrafyası II	2	3
COE 3003	Türkiye'nin Beşerî Coğrafyası	2	3	COE 3004	Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası	2	3
COE 3005	Bölgesel Türkiye Coğrafyası I	3	3	COE 3006	Bölgesel Türkiye Coğrafyası II	3	3
COE 3007	Klimatoloji Metotları I	2	3	COE 3008	Klimatoloji Metotları II	2	3
COE 3009	Enerji ve Yer Altı Kaynakları I	2	3	COE 3010	Enerji ve Yer Altı Kaynakları II	2	3
COE 3011	Ülkeler Coğrafyası I	2	3	COE 3012	Ülkeler Coğrafyası II	2	2
COE 3013	Uzaktan Algılama	2	3	COE 3014	Ekosistem Ekolojisi ve Coğrafyası	2	3
EPÖ 3039	Ölçme ve Değerlendirme	3	4	COE 3016	Öğretim Tekn.ve Mat. Tasarımı	4	4
SEC 3 (MB)	Seçmeli 3	2	4	SEC 4 (MB)	Seçmeli 4	2	4
SEC 3 (GK)	Seçmeli 3	2	3	SEC 4 (GK)	Seçmeli 4	2	3
SEC 3 (AE)	Seçmeli 3	2	4	SEC 4 (AE)	Seçmeli 4	2	4
Seçmeli Dersler							
COE 3017	Arazi Sınıfl. ve Degradasyon	2	3	COE 3018	Türkiye'nin Kültürel Coğrafyası	2	3
COE 3019	Yapısal Jeomorfoloji	2	3	COE 3020	Türkiye'nin Jeopolitiği	2	3
COE 3021	Sanayileşmenin Coğrafi Tem.	2	3	COE 3022	Türkiye Ovalarında Araziden Yararlanma	2	3
COE 3023	Mesleki Yabancı Dil I	2	3	COE 3024	Mesleki Yabancı Dil II	2	3
GNK 3115	Sosyal Bilimlerde Drama	2	2	GNK 3112	Beşerî Coğrafyanın Dili	2	3
GNK 3511	Türkiye'nin Doğal Zenginlikleri	2	2	GNK 3114	Çağdaşlaşma ve Edebiyat	2	3
GNK 3513	Kitle İletişim ve Tekn.	2	2	GNK 3116	Sosyal Bilimlerde Sınıf Dışı Öğretim	2	3
GNK 3517	Türk Edebiyatında Biyografik Kaynaklar	2	2	GNK 3118	Dünya Edebiyatından Seçmeli Metinler	2	3
Toplam	11	24	36	11	25	35	

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 42. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Dördüncü Yıl

DÖRDÜNCÜ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
COE 4001	Bölgesel Türkiye Coğrafyası III	3	3	COE 4002	Bölgesel Türkiye Coğrafyası IV	3	3
COE 4003	Türkiye'nin Ekosistemleri I	2	2	COE 4004	Türkiye'nin Ekosistemleri II	2	2
COE 4005	Özel Öğretim Yöntemleri I	4	3	COE 4006	Özel Öğretim Yöntemleri II	4	3
COE 4007	Coğrafyada Alan Araştırmaları I	2	3	COE 4008	Coğrafyada Alan Araştırmaları II	2	4
COE 4009	Turizm Coğrafyası	3	3	COE 4010	Alan Eğitiminde Araştırma Projesi	2	2
COE 4011	Okul Deneyimi	5	7	COE 4012	Öğretmenlik Uygulaması	8	10
EYD 4111	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	3	EYD 4044	Sınıf Yönetimi	2	3
RPD 4033	Rehberlik	3	4	SEC 6 (MB)	Seçmeli 6	2	4
SEC 5 (MB)	Seçmeli 5	2	4	SEC 6 (MB)	Seçmeli 6	2	3
SEC 5 (AE)	Seçmeli 5	2	3				
Seçmeli Dersler							
COE 4013	Ülkeler Coğrafyası III	2	2	COE 4014	Ülkeler Coğrafyası IV	2	3
COE 4015	Coğrafyada Mekan Analizi I	2	2	COE 4016	Coğrafyada Mekan Analizi II	2	3
COE 4017	Sürdürülebilir Kalkınma. Coğ. Tem.	2	2	COE 4018	Türkiye'nin Dağl. ve Platola. Arazdn. Yarar.	2	3
COE 4019	Kır ve Kent Yerl. Araz. Kul.	2	2	COE 4020	Türkiye'nin Doğal Mirası	2	3
COE 4021	Mesleki Yabancı Dil	2	2	COE 4022	Kır – Kent Mirası	2	3
COE 4023	Çevre Sorunları I	2	2	COE 4024	Çevre Sorunları II	2	3
Toplam	10	28	35		9	27	35

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 39, 40, 41 ve 42’de üniversite senatosunun 19.08.2014’te tarihinde almış olduğu karar ile 2014-2015 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği programına ait öğretim planı bulunmaktadır.

2014-2015 eğitim öğretim yılı programı, 1998-1999 eğitim öğretim yılı itibariyle 5 yıla çıkarılan öğretmenlik programlarının eğitim süresinin, 2014-2015 eğitim öğretim yılı itibariyle yeniden 4 yıla düşürülmesi sonrası uygulanan ilk plandır. Plandaki alan eğitimi dersleri, genel kültür dersleri ve meslek bilgisi dersleri 4 yıl içerisinde 8 yarıyılta verilmiştir.

Daha önce uygulanan öğretim planlarından farklı olarak;

- Bilgisayar I ve II dersleri ilk kez birinci yılda verilmiştir.
- Genel Coğrafya I ve II öğretim planından çıkarılmıştır. Bu derslerin yerine Fiziki Coğrafyaya Giriş I ve II öğretim planına eklenmiştir.
- Coğrafya Araştırma ve İstatistik Yöntemleri I ve II, Siyasi Coğrafya I ve II, Ülkeler Coğrafyası III ve IV, Coğrafyada Mekân Analizi I ve II, son olarak da Çevre Sorunları I ve II zorunlu ders olarak müfredattan çıkartılıp seçmeli dersler kategorisine alınmıştır.
- Doğanın Dili ve Beşerî Coğrafyanın Dili gibi yeni dersler seçmeli dersler kategorisine alınmıştır.

Tablo 43. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Alan Eğitimi Dersleri

Fiziki Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Beşeri Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Karma Alan Eğitimi Dersleri
Jeomorfolojinin Temelleri I-II	Beşerî Coğrafyaya Giriş I-II	Coğrafi Bilgi Sistemi I-II
Harita Bilgisi ve Kartografya I-II	Genel Ekonomik Coğrafya I-II	Coğrafya Arş. ve İst. Yönt. I-II
Klimatoloji I-II	Yerleşim Coğrafyası I-II	Bölgesel Türkiye Coğrafyası I-II-III-IV
Klimatoloji Metotları I-II	Türkiye'nin Beşerî Coğrafyası	Alan Eğitiminde Araştırma Projesi
Fiziki Coğrafyaya Giriş I-II	Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası	Mesleki Yabancı Dil I, II ve III
Hidrografya I (Akarsu ve Göller)	Siyasi Coğrafya I-II	Coğrafyada Mekan Analizi I-II
Paleocoğrafya	Ülkeler Coğrafyası I-II-III-IV	Coğrafyada Alan Araştırmaları I-II
Jeomorfoloji I-II	Türkiye'nin Kültürel Mirası	Çevre Sorunları I-II
Toprak Coğrafyası I-II	Sanayileşmenin Coğrafi Temelleri	Uzaktan Algılama
Bitki Coğrafyası I-II	Turizm Coğrafyası	Türkiye'nin Doğal Mirası
Türkiye Fiziki Coğrafyası I-II	Türkiye'nin Kültürel Coğrafyası	Türkiye'nin Doğal Zenginlikleri
Türkiye'nin Ekosistemleri I-II	Kır-Kent Mirası	
Arazi Sınıfl.ve Degradasyonu	Sürdürülebilir Kalkınmanın Coğrafi Temelleri	
Yapısal Jeomorfoloji	Kır ve Kent Yerleşmelerinde Arazi Kullanımı	
Türkiye Ovalarında Araziden Yararlanma	Enerji ve Yeraltı Kaynakları I-II	
Türkiye'nin Dağları ve Platolarında Araziden Yararlanma	Beşeri Coğrafyanın Dili	
Doğanın Dili		
Ekosistem Ekolojisi ve Coğrafyası		

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı alan eğitimi dersleri; fiziki coğrafya alan eğitimi dersleri 28, beşeri coğrafya alan eğitimi dersleri 24 ve karma alan eğitimi dersleri 21 olmak üzere toplam 73 dersten oluşmaktadır.

Tablo 44. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Genel Kültür Dersleri

Genel Kültür Dersleri	
Bilgisayar I-II	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II
Türk Dili I-II	Yabancı Dil I-II
Güzel Konuşma ve Yazma	İnsan İlişkileri ve İletişim
Türk Kültür Tarihi	İnsan Hakları
Gündelik Hayatın Tarihi	Sosyal Bilimlerde Drama
Çağdaşlaşma ve Edebiyat	Kitle İletişimi ve Teknojileri
Sosyal Bilimlerde Sınıf Dışı Öğretim	Türk Edebiyatında Biyografik Kaynaklar
Dünya Edebiyatından Seçmeli Metinler	Mitoloji

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı genel kültür dersleri toplam 20 dersten oluşmaktadır.

Tablo 45. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Meslek Bilgisi Dersleri

Meslek Bilgisi Dersleri	
Eğitim Bilimine Giriş	Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları
Ölçme ve Değerlendirme	Gelişim Psikolojisi
Program Geliştirme ve Öğr.	Özel Öğretim Yöntemleri I-II
Okul Deneyimi	Öğretim Tekn.ve Materyal Gel.
Rehberlik	Sınıf Yönetimi
Öğretmenlik Uygulaması	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planı meslek bilgisi dersleri toplam 13 dersten oluşmaktadır.

Tablo 46. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Ders Dağılımı

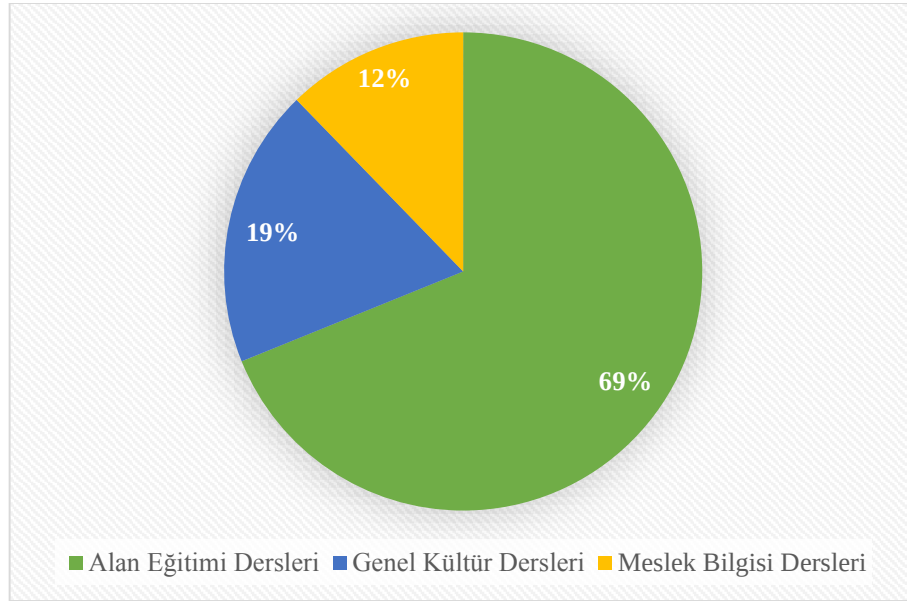
Dersler	Toplam Ders Sayısı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
Alan Eğitimi Dersleri	73	157	207
Genel Kültür Dersleri	20	48	51
Meslek Bilgisi Dersleri	13	47	55
Toplam	106	252	313

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 46’da DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının 2014-2015 eğitim öğretim yılına ait öğretim planının ders dağılımları belirtilmiştir. Öğretim planında bulunan toplam 107 dersin; 73’ü alan eğitimi dersleri, 20’si genel kültür dersleri, 13’ünü ise meslek bilgisi dersleri oluşturmaktadır. Toplam sayısı 260 olan ders saatlerinin; 165 saati alan eğitimi derslerine, 48’i genel kültür derslerine, 47’si meslek bilgisi derslerine ayrılmıştır. İlgili öğretim planında bulunan derslerin toplam 322 olan kredi sayılarını ise; 216 krediyle alan eğitimi dersleri, 51 krediyle genel kültür dersleri, 55 krediyle ise meslek bilgisi dersleri oluşturmaktadır.

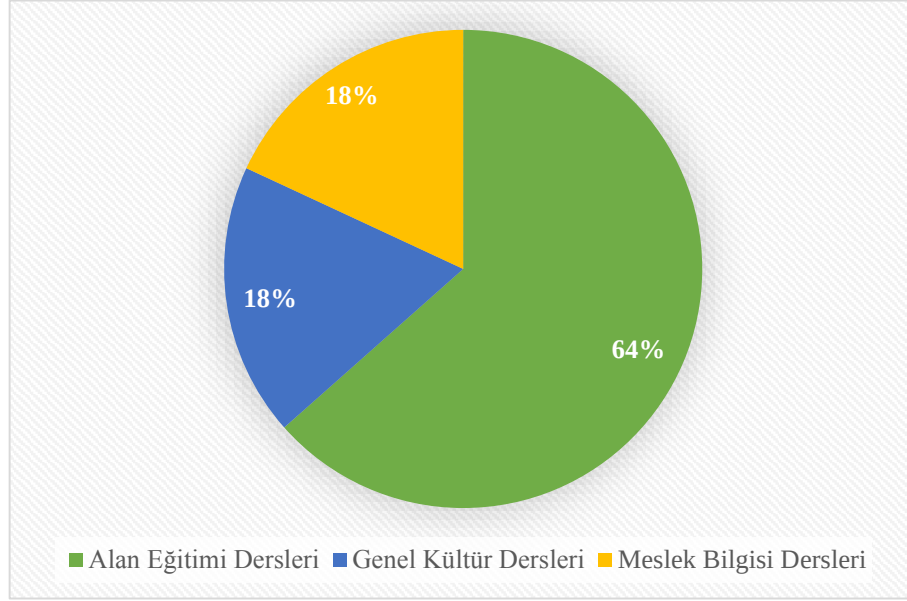
Belirtilen 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planının, daha önce incelenen 2000-2001, 2008-2009, 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planlarında olduğu gibi, alan eğitimi derslerinin toplam ders sayısı, ders saati ve ders kredisi genel kültür ve meslek bilgisi derslerine göre daha fazladır. Meslek bilgisi derslerinin sayısı genel kültür derslerinden daha az olmasına rağmen daha fazla kredi içermektedir.

Şekil 8, Şekil 9 ve Şekil 10’da sırasıyla 2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam sayıları, toplam saatleri ve toplam ders kredileri grafik halinde belirtilmiştir.

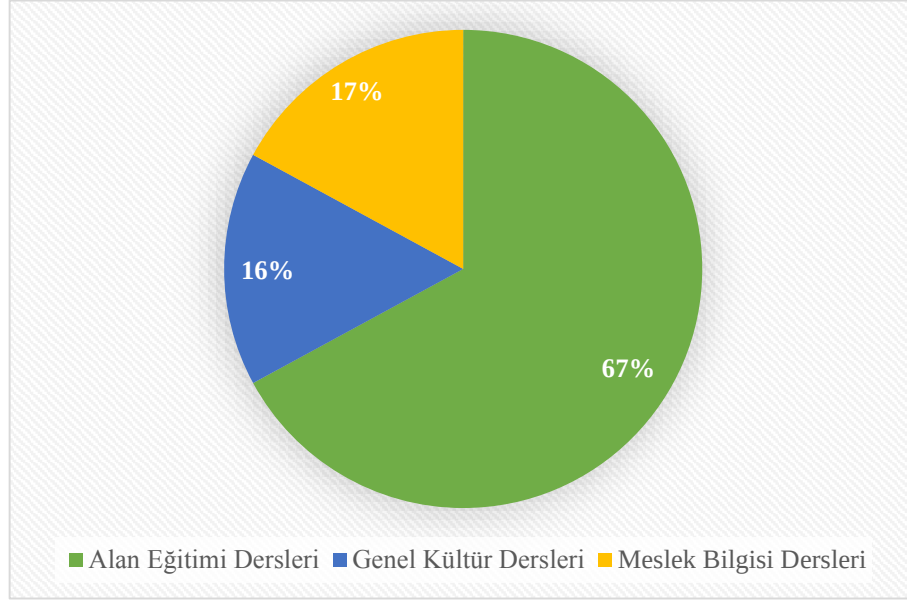
Şekil 8. 2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısı dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 8’de belirtildiği üzere 2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısının %69’u alan eğitimi, %19’u genel kültür, %12’si meslek bilgisi derslerine aittir.

Şekil 9. 2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders saati dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 9’da ise 2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam saatinin %64’ü alan eğitimi, %18’i genel kültür, %18’i meslek bilgisi derslerine ait olduğu belirtilmiştir.

Şekil 10. 2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders kredisi dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 10’da 2014-2015 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam kredisinin %67’si alan eğitimi, %16’sı genel kültür, %17’si de meslek bilgisi derslerine ait olduğu belirtilmiştir.

Tablo 47. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Birinci Yıl

BİRİNCİ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
CAE 1001	Coğrafyaya Giriş	3	3	CAE 1002	Ekonomik Coğrafya 1	3	5
CAE 1003	Harita Bilgisi	2	2	CAE 1004	Fiziki Coğrafya 1	3	5
CAE 1005	Beşerî Coğrafya 1	3	3	CAE 1006	Beşerî Coğrafya 2	3	3
GKD 1001	Türk Dili I	3	5	GKD 1002	Türk Dili II	3	5
GKD 1003	Bilişim Teknolojileri	3	5	MBD 1003	Eğitim Sosyolojisi	2	3
MBD 1001	Eğitime Giriş	2	3	MBD 1004	Eğitim Felsefesi	2	3
MBD 1002	Eğitim Psikolojisi	2	3	ATA 1006	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	3
ATA 1005	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	3	YD F/İ/A 1020	Yabancı Dil II	2	3
YD F/İ/A 1019	Yabancı Dil I	2	3				
Toplam	9	22	30		8	21	30

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 48. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı İkinci Yıl

İKİNCİ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
CAE 2001	Coğrafya Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	2	3	CAE 2002	Coğrafya Öğretim Programları	2	3
CAE 2003	Coğrafi Bilgi Sistemleri I	2	2	CAE 2004	Coğrafi Bilgi Sistemleri II	2	2
CAE 2005	Fiziki Coğrafya II	3	3	CAE 2006	Türkiye'nin Fiziki Coğrafyası	3	3
CAE 2007	Siyasi Coğrafya	2	2	CAE 2008	Arazi Çalışmaları	4	5
CAE 2009	Ekonomik Coğrafya II	3	3	MBD 1007	Öğretim Teknolojileri	2	3
MBD 1006	Öğretim İlke Yönt.	2	3	MBD 1008	Eğitimde Araştırma Yöntemleri	2	3
MBD 1005	Türk Eğitim Tarihi	2	3	SEC 2 (MB)	Seçmeli 2	2	4
SEC 1 (MB)	Seçmeli 1	2	4	SEC 2 (GK)	Seçmeli 2	2	3
SEC 1 (GK)	Seçmeli 1	2	3	SEC 2 (AE)	Seçmeli 2	2	4
SEC 1 (AE)	Seçmeli 1	2	4				
Toplam	10	23	30		9	21	32

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 49. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Üçüncü Yıl

ÜÇÜNCÜ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
CAE 3001	Kıtalar ve Ülkeler	3	4	CAE 3002	Kıtalar ve Ülkeler	3	5
CAE 3003	Coğrafyası 1 Türkiye'nin Beşerî ve Ekonomik Coğrafyası	3	4	CAE 3004	Coğrafyası 2 Coğrafya Öğretimi 2	3	5
CAE 3005	Coğrafya Öğretimi 1	3	5	GKD 1008	Topluma Hizmet Uygulamaları	3	3
MBD 1019	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	3	MBD 1011	Eğitimde Ahlak ve Etik	2	3
MBD 1010	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	3	MBD 1012	Sınıf Yönetimi	2	3
SEC 3 (MB)	Seçmeli 3	2	4	SEC 4 (MB)	Seçmeli 4	2	4
SEC 3 (GK)	Seçmeli 3	2	3	SEC 4 (GK)	Seçmeli 4	2	3
SEC 3 (AE)	Seçmeli 3	2	4	SEC 4 (AE)	Seçmeli 4	2	4
Toplam	8	19	30		8	19	30

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 50. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Dördüncü Yıl

DÖRDÜNCÜ YIL							
Güz Yarıyılı				Bahar Yarıyılı			
Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi	Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
CAE 4001	Çevre Sorunları	3	4	CAE 4002	Afetler ve Afet Yönetimi	3	4
MBD 1013	Okullarda Rehberlik	2	3	MBD 1014	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2	3
MBD 1015	Öğretmenlik Uygulaması I	8	15	MBD 1016	Öğretmenlik Uygulaması II	8	15
SEC 5 (MB)	Seçmeli 5	2	4	SEC 6 (MB)	Seçmeli 6	2	4
SEC 5 (AE)	Seçmeli 5	2	3	SEC 6 (AE)	Seçmeli 6	2	3
Toplam	5	17	29	5	17	29	29

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 47, 48, 49 ve 50’de üniversite senatosunun 04.09.2018’de kabul etmiş olduğu karar ile 2018-2019 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği programına ait öğretim planı bulunmaktadır.

2018-2019 eğitim öğretim yılı planında bulunan dersler 4 yıl 8 yarıyıl içerisinde verilmiştir. Alan eğitimi, genel kültür ve meslek bilgisi dersleri 8 yarıyıl içerisinde karma halde dağıtılmıştır.

Daha önce uygulanan öğretim planlarından farklı olarak;

- Alan eğitimi derslerinden; Jeomorfoloji I-II, Jeomorfolojinin Temelleri I-II, Harita Bilgisi ve Kartografya I-II, Klimatoloji I-II, Yerleşim Coğrafyası I-II, Hidrografya I, Toprak Coğrafyası I-II, Türkiye Fiziki Coğrafyası I, Bölgesel Türkiye Coğrafyası I-II-III-IV, Enerji ve Yer Altı Kaynakları I, Klimatoloji Metotları I, Uzaktan Algılama, Yapısal Jeomorfoloji, Türkiye’nin Doğal Zenginlikleri, Türkiye’nin Ekosistemleri I-II, Coğrafyada Alan Araştırmaları, Alan Eğitiminde Araştırma Projesi, Sürdürülebilir Kalkınmanın Coğrafi Temelleri, Türkiye’nin Doğal Mirası I-II, Mekan Analizi I-II gibi dersler kaldırılmıştır.

- Coğrafyaya Giriş, Coğrafya Öğretimi I-II, Afetler Yönetimi, Coğrafya Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları, Arazi Çalışmaları, Eğitim Psikolojisi, Eğitime Giriş, Eğitim Sosyolojisi, Eğitim Felsefesi, Öğretim Teknolojileri, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Topluma Hizmet Uygulamaları, Eğitimde Ahlak ve Etik, Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersleri yeni öğretim planına dahil edilmiştir.

Tablo 51. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Seçmeli Alan Eğitimi Dersleri

Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
CAE 5001	Bitki Coğrafyası	2	4
CAE 5002	Coğrafya Ders Kitabı İncelemesi	2	4
CAE 5003	Coğrafya Öğretiminde Materyal Tasarımı	2	4
CAE 5004	Çevre Eğitimi	2	4
CAE 5005	Eğitimde Harita Uygulamaları	2	4
CAE 5006	Ekonomi ve Finans Okuryazarlığı	2	4
CAE 5007	Kültürel Coğrafya	2	4
CAE 5008	Matematiksel Coğrafya	2	4
CAE 5009	Sınıf İçi Öğrenmelerin Değerlendirilmesi	2	4
CAE 5010	Türkiye Turizm Coğrafyası	2	4
CAE 5011	Yakın Çevrenin Mekânsal Analizi	2	4

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 51’de 2018-2019 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planına ait seçmeli alan eğitimi dersleri havuzu bulunmaktadır. Toplam sayısı 11 olan derslerin bir kısmı 8 yarıyıl içerisinde öğrenciler tarafından seçilebilmektedir. Derslerin her birinin 2 ders saati ve 4 kredisi bulunmaktadır.

Tablo 52. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Seçmeli Genel Kültür Dersleri

Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
GKD 5001	Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele	2	3
GKD 5002	Beslenme ve Sağlık	2	3
GKD 5003	Bilim Tarihi ve Felsefesi	2	3
GKD 5004	Bilim ve Araştırma Etiği	2	3
GKD 5005	Ekonomi ve Girişimcilik	2	3
GKD 5006	Geleneksel Türk El Sanatları	2	3
GKD 5007	İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi	2	3
GKD 5008	İnsan İlişkileri ve İletişim	2	3
GKD 5009	Kariyer Planlama ve Geliştirme	2	3
GKD 5010	Kültür ve Dil	2	3
GKD 5011	Medya Okuryazarlığı	2	3
GKD 5012	Mesleki İngilizce	2	3
GKD 5013	Sanat ve Estetik	2	3
GKD 5014	Türk Halk Oyunları	2	3
GKD 5015	Türk İşaret Dili	2	3
GKD 5016	Türk Kültür Coğrafyası	2	3
GKD 5017	Türk Musikisi	2	3
GKD 5018	Türk Sanatı Tarihi	2	3

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 52’de 2018-2019 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planına ait seçmeli genel kültür dersleri havuzu bulunmaktadır. Toplam sayısı 18 olan derslerin bir kısmı 8 yarıyıl içerisinde öğrenciler tarafından seçilebilmektedir. Derslerin her birinin 2 ders saati ve 3 kredisi bulunmaktadır.

Tablo 53. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Seçmeli Meslek Bilgisi Dersleri

Ders Kodu	Ders Adı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
MBD 5001	Açık ve Uzaktan Öğrenme	2	4
MBD 5002	Çocuk Psikolojisi	2	4
MBD 5003	Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu	2	4
MBD 5004	Eğitim Hukuku	2	4
MBD 5005	Eğitim Antropolojisi	2	4
MBD 5006	Eğitim Tarihi	2	4
MBD 5007	Eğitimde Drama	2	4
MBD 5008	Eğitimde Program Dışı Etkinlikler	2	4
MBD 5009	Eğitimde Program Geliştirme	2	4
MBD 5010	Eğitimde Proje Hazırlama	2	4
MBD 5011	Eleştirel ve Analitik Düşünme	2	4
MBD 5012	Hastanede Yatan Çocukların Eğitimi	2	4
MBD 5013	Kapsayıcı Eğitim	2	4
MBD 5014	Karakter ve Değer Eğitimi	2	4
MBD 5015	Karşılaştırılmalı Eğitim	2	4
MBD 5016	Mikro Öğretim	2	4
MBD 5017	Müze Eğitimi	2	4
MBD 5018	Okul Dışı Öğrenme Ortamları	2	4
MBD 5019	Öğrenme Güçlüğü	2	4
MBD 5020	Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2	4
MBD 5021	Sürdürülebilir Kalkınma ve Eğitim	2	4
MBD 5022	Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme	2	4

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 53'te 2018-2019 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planına ait seçmeli meslek bilgisi dersleri havuzu bulunmaktadır. Toplam sayısı 22 olan derslerin bir kısmı 8 yarıyıl içerisinde öğrenciler tarafından seçilebilmektedir. Derslerin her birinin 2 ders saati ve 4 kredisi bulunmaktadır.

Tablo 54. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Alan Eğitimi Dersleri

Fiziki Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Beşeri Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Karma Alan Eğitimi Dersleri
Harita Bilgisi	Beşerî Coğrafya 1-2	Coğrafyaya Giriş
Fiziki Coğrafya 1-2	Siyasi Coğrafya	Coğrafya Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları
Türkiye'nin Fiziki Coğrafyası	Ekonomik Coğrafya 1-2	Coğrafya Öğretim Programları
Bitki Coğrafyası	Kıtalar ve Ülkeler Coğrafyası 1-2	Coğrafi Bilgi Sistemleri I-II
Matematiksel Coğrafya	Türkiye'nin Beşerî ve Ekonomik Coğrafyası	Arazi Çalışmaları
	Kültürel Coğrafya	Coğrafya Öğretimi 1-2
	Türkiye Turizm Coğrafyası	Çevre Sorunları
		Afetler ve Afet Yönetimi
		Coğrafya Ders Kitabı İncelemesi
		Coğrafya Öğretiminde Materyal Tasarımı
		Çevre Eğitimi
		Eğitimde Harita Uygulamaları
		Ekonomi ve Finans
		Okuryazarlığı
		Sınıf İçi Öğrenmelerin Değerlendirilmesi
		Yakın Çevrenin Mekânsal Analizi

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

İlgili öğretim planındaki genel kültür derslerini; Türk Dili I-II, Bilişim Teknolojileri, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Yabancı Dil I-II, Topluma Hizmet Uygulamaları ve Tablo 52’de belirtilen seçmeli genel kültür dersleri oluşturmaktadır.

İlgili öğretim planındaki meslek bilgisi derslerini; Eğitim Sosyolojisi, Eğitime Giriş, Eğitim Felsefesi, Eğitim Psikolojisi, Öğretim Teknolojileri, Öğretim İlke Yöntemleri, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Türk Eğitim Tarihi, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi Eğitimde Ahlak ve Etik, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Sınıf Yönetimi, Okullarda Rehberlik, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretmenlik Uygulaması I-II ve Tablo 53’te bulunan seçmeli meslek bilgisi dersleri oluşturmaktadır.

Tablo 55. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planı Ders Dağılımı

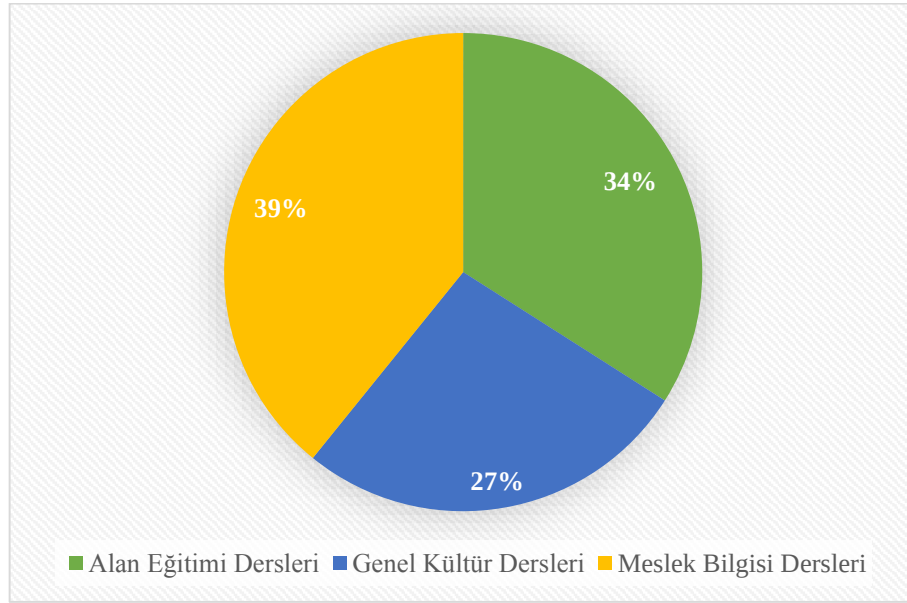
Dersler	Toplam Ders Sayısı	Toplam Ders Saati	Toplam Ders Kredisi
Alan Eğitimi Dersleri	33	80	122
Genel Kültür Dersleri	26	53	84
Meslek Bilgisi Dersleri	38	64	160
Toplam	97	197	366

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 55’te DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının 2018-2019 eğitim öğretim yılına ait öğretim planının ders dağılımları belirtilmiştir. Öğretim planında bulunan toplam 97 dersin 33’ünü alan eğitimi dersleri, 26’sını genel kültür dersleri, 38’ini ise meslek bilgisi dersleri oluşturmaktadır. Toplam sayısı 197 olan ders saatlerinin; 80’i alan eğitimi derslerine, 53’ü genel kültür derslerine, 64’ü de meslek bilgisi derslerine ayrılmıştır. İlgili öğretim planında bulunan derslerin toplam 366 olan kredi sayılarını ise; 122 krediyle alan eğitimi dersleri, 84 krediyle genel kültür dersleri, 160 krediyle ise meslek bilgisi dersleri oluşturmaktadır.

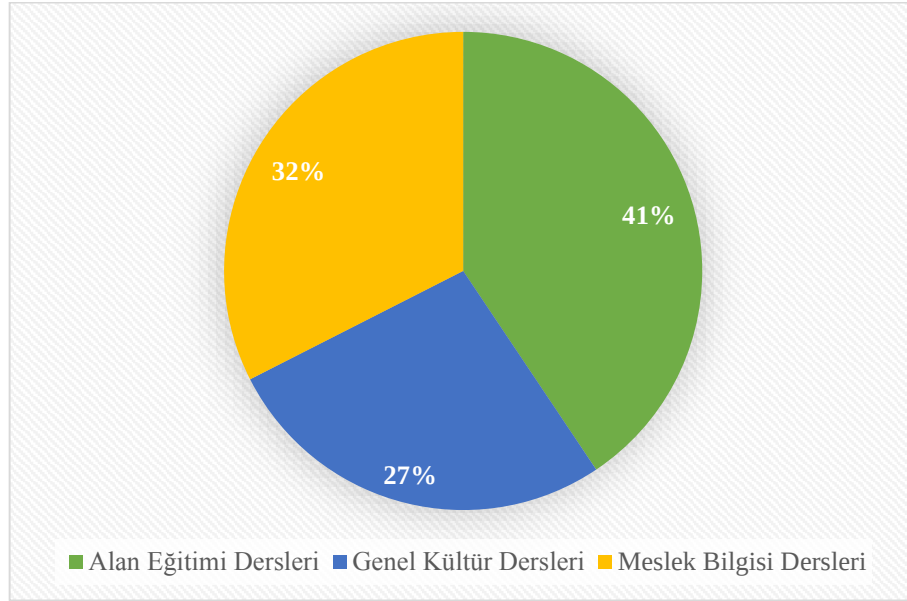
Belirtilen 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğretim planının daha önce değinilen öğretim planlarına göre önemli farklılıklar içerdiği görülmektedir. İlgili öğretim planında en fazla ders sayısı meslek bilgisi derslerine, en fazla ders saati alan eğitimi derslerine aittir. Meslek bilgisi derslerinin toplam kredi sayısı hem alan eğitimi hem de genel kültür derslerine göre daha fazladır.

Şekil 11, Şekil 12 ve Şekil 13'te sırasıyla 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam sayıları, toplam saatleri ve toplam ders kredileri grafik halinde belirtilmiştir.

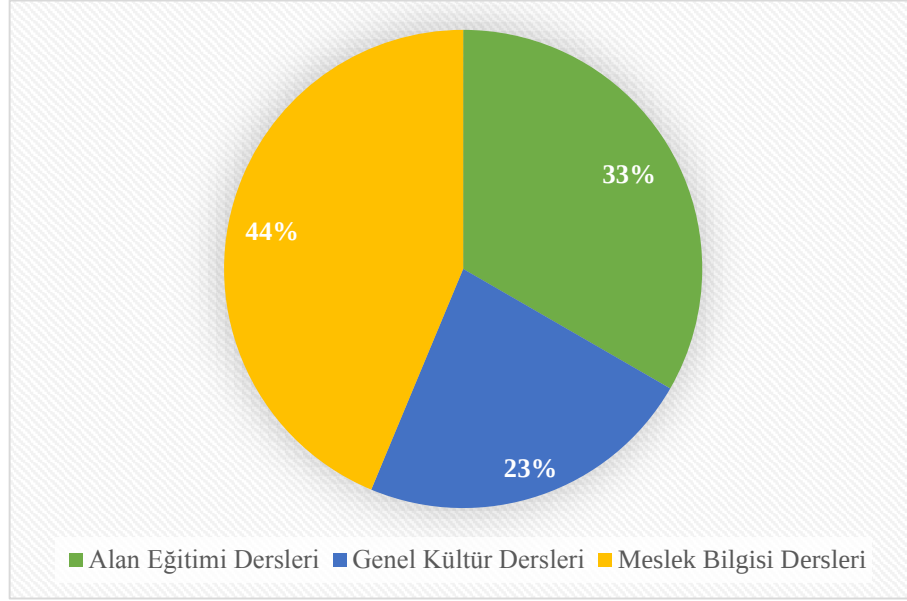
Şekil 11. 2018-2019 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısı dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 11'de belirtildiği üzere 2018-2019 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders sayısının %34'ü alan eğitimi, %27'si genel kültür, %39'u meslek bilgisi derslerine aittir.

Şekil 12. 2018-2019 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders saati dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 12’de ise 2018-2019 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam saatinin %41’i alan eğitimi, %27’si genel kültür, %32’si meslek bilgisi derslerine ait olduğu belirtilmiştir.

Şekil 13. 2018-2019 eğitim öğretim Yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan toplam ders kredisi dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 13'te 2018-2019 eğitim öğretim yılı DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planında bulunan derslerin toplam kredisinin %33'ü alan eğitimi, %23'ü genel kültür, %44'ü de meslek bilgisi derslerine ait olduğu belirtilmiştir.

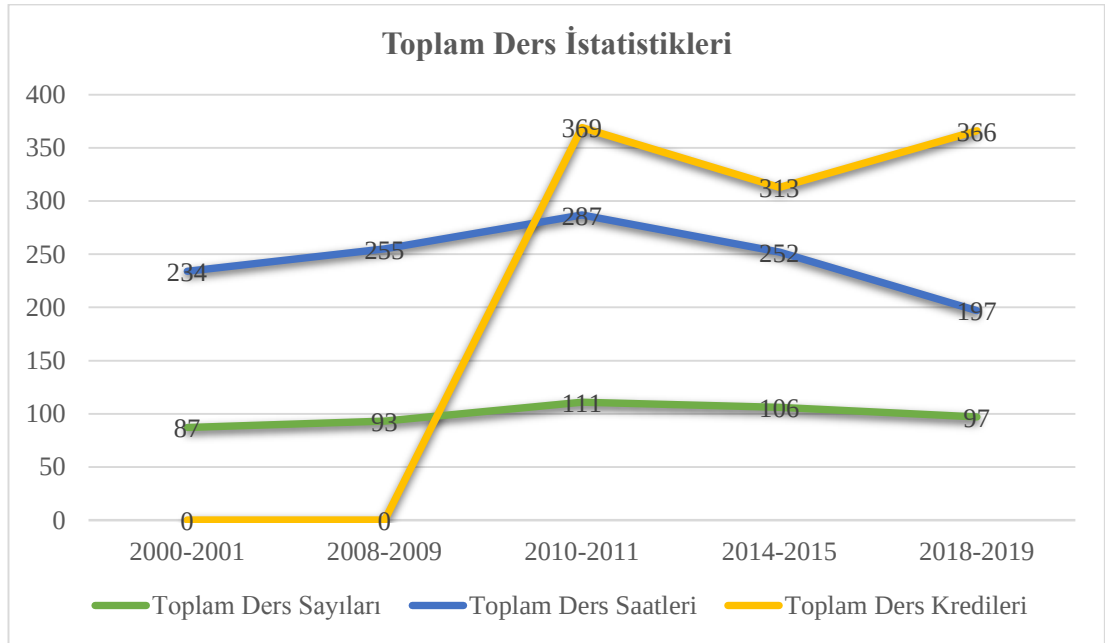
Tablo 56. 2000-2019 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planından Kaldırılan Alan Eğitimi Dersleri

Fiziki Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Beşeri Coğrafya Alan Eğitimi Dersleri	Alan	Karma Alan Eğitimi Dersleri
Jeomorfolojinin Temelleri	Türkiye'nin Coğrafyası	Beşeri	Genel Coğrafya
Harita Bilgisi ve Kartografya	Türkiye'nin Coğrafyası	Ekonomik	Mekan Analizi
Toprak Coğrafyası	Yerleşme Coğrafyası		Uzaktan Algılama
Hidrografya (Akarsular ve Göller)	Türkiye'nin Jeopolitiği		Coğrafya Araştırma ve Yöntem İstatistikleri
Paleocoğrafya	Enerji ve Yeraltı Kaynakları		Bölgesel Türkiye Coğrafyası
Ekosistem Ekolojisi ve Coğrafyası	Turizm Coğrafyası		Türkiye'nin Doğal Mirası
Klimatoloji	Türkiye'nin Kültürel Mirası		Coğrafya ve Bölge Planlaması
Klimatoloji Metotları	Türkiye'nin Coğrafyası	Kültürel	Coğrafyada Alan Araştırmaları
Uygulamalı Klimatoloji	Sürdürülebilir Kalkınmanın Coğrafi Temelleri		Mesleki Yabancı Dil
Türkiye Ovalarında Araziden Yararlanma	Dünya Ekonomik Coğrafyası	Alan	Eğitiminde Araştırma Projesi
Türkiye'nin Dağları ve Platolarında Araziden Yararlanma	Kır ve Kent Yerleşmelerinde Arazi Kullanımı		
Yapısal Jeomorfoloji	Kır-Kent Mirası		
Doğanın Dili	Beşeri Coğrafyanın Dili		
Jeomorfoloji			

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programında ilgili yıllar arasında uygulanan öğretim planları incelendiğinde bazı alan eğitimi derslerinin, 2018-2019 eğitim öğretim yılında YÖK tarafından uygulanan yeni öğretim planının devreye girmesiyle kaldırıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 56’da 2000-2019 yılları arasında kaldırılan alan eğitimi dersleri belirtilmiştir. Toplamda 37 alan eğitimi dersi kaldırılmıştır. Kaldırılan 37 dersin; 14’ü fiziki coğrafya alan eğitimi, 13’ü beşerî coğrafya alan eğitimi, 10’uda karma alan eğitimi derslerine aittir.

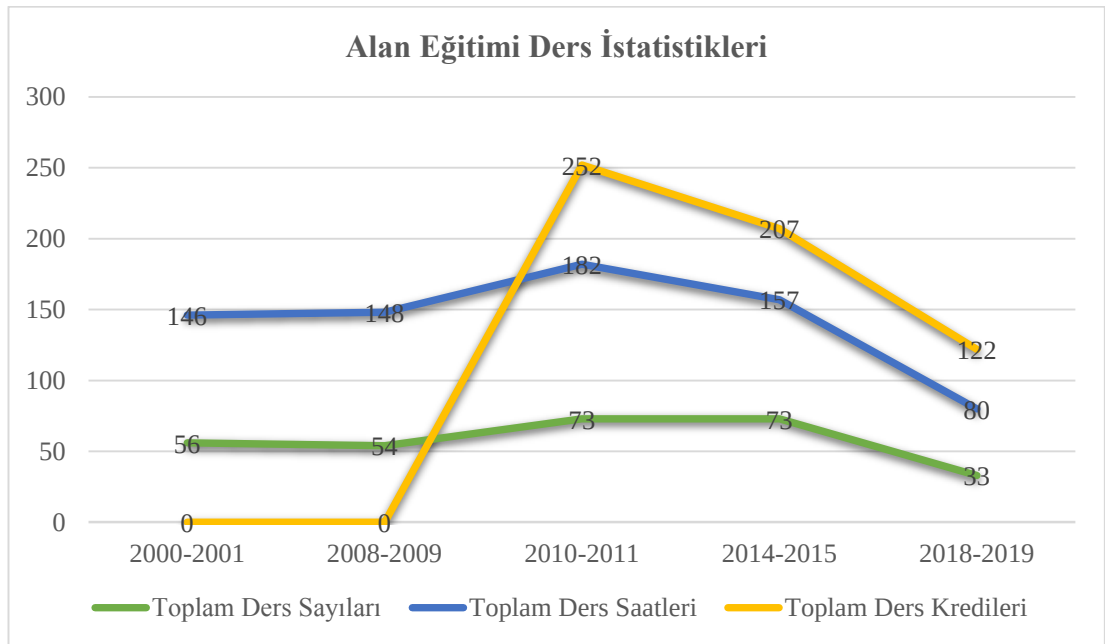
Şekil 14. DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planları Toplam Ders İstatistikleri

Şekil 14’te DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programında 2000-2001, 2008-2009, 2010-2011, 2014-2015 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında uygulanan öğretim planlarında bulunan derslerin; toplam ders sayısı, ders saatleri ve ders kredileri grafik halinde belirtilmiştir.

2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında toplam 87 olan ders sayısı, 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında 93’e, 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 111’e yükselmiştir. Toplam ders sayısı 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 106’ya, 2018-2019 eğitim öğretim yılı planında ise 97’ye düşmüştür. Toplam ders sayısı önce yükselme eğilimi gösterse de son iki öğretim planında düşüş eğilimi göstermiştir.

2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında toplam 234 olan ders saati, 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında 255'e, 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 287'ye yükselmiştir. Toplam ders saati sayısı 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 252'ye, 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise 197'ye düşmüştür. Toplam ders saati sayısı önce yükselme eğilimi gösterse de son iki öğretim planında düşüş eğilimi göstermiştir.

Şekil 14'te belirtilen toplam ders kredileri eğrisi 2000-2001 ve 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planlarında belirtilmediği veya eksik belirtildiği için 0 olarak gösterilmiştir. Ders kredisi sayısı 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 369'dur. Bu sayı 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 313'e düşmüştür. 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise 366'ya yükselmiştir.

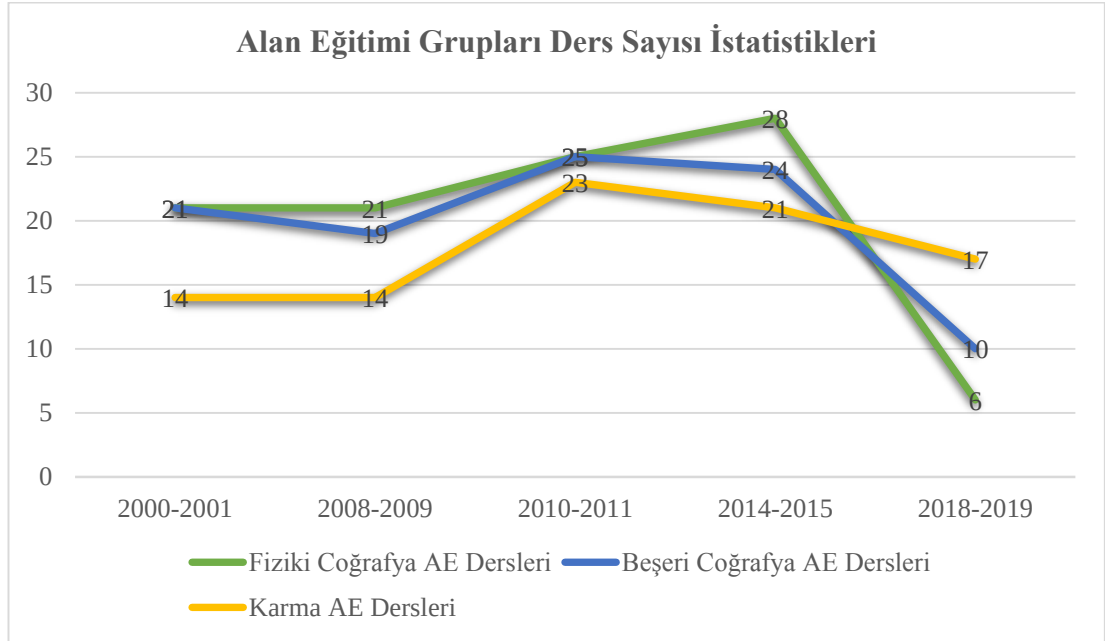
Şekil 15. DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planları Alan Eğitimi Ders İstatistikleri

Şekil 15'te DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programında 2000-2001, 2008-2009, 2010-2011, 2014-2015 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında uygulanan öğretim planlarında bulunan alan eğitimi derslerinin; ders sayısı, ders saatleri ve ders kredileri grafik halinde belirtilmiştir.

2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında toplam 56 olan alan eğitimi ders sayısı, 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında 54'e düşmüştür. 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 73'e yükselmiştir. 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise yine 73 ders bulunmaktadır. 2018-2019 eğitim öğretim yılı planında ise 33'e düşmüştür. Toplam alan eğitimi ders sayısı önce inişli çıkışlı bir eğilim gösterse de 2018-2019 eğitim öğretim yılı planında dramatik bir düşüş göstermiştir.

2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında toplam 146 olan alan eğitimi ders saati, 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında 148'e, 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 182'ye yükselmiştir. Toplam alan eğitimi ders saati sayısı 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 157'ye, 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise 80'e düşmüştür. Toplam alan eğitimi ders saati sayısı önce yükselme eğilimi gösterse de son iki öğretim planında düşüş eğilimi göstermiştir.

Şekil 15'te belirtilen toplam alan eğitimi ders kredileri eğrisi 2000-2001 ve 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planlarında belirtilmediği veya eksik belirtildiği için 0 olarak gösterilmiştir. Alan eğitimi ders kredisi sayısı 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 252'dir. Bu sayı 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 207'ye, 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise 122'ye düşmüştür.

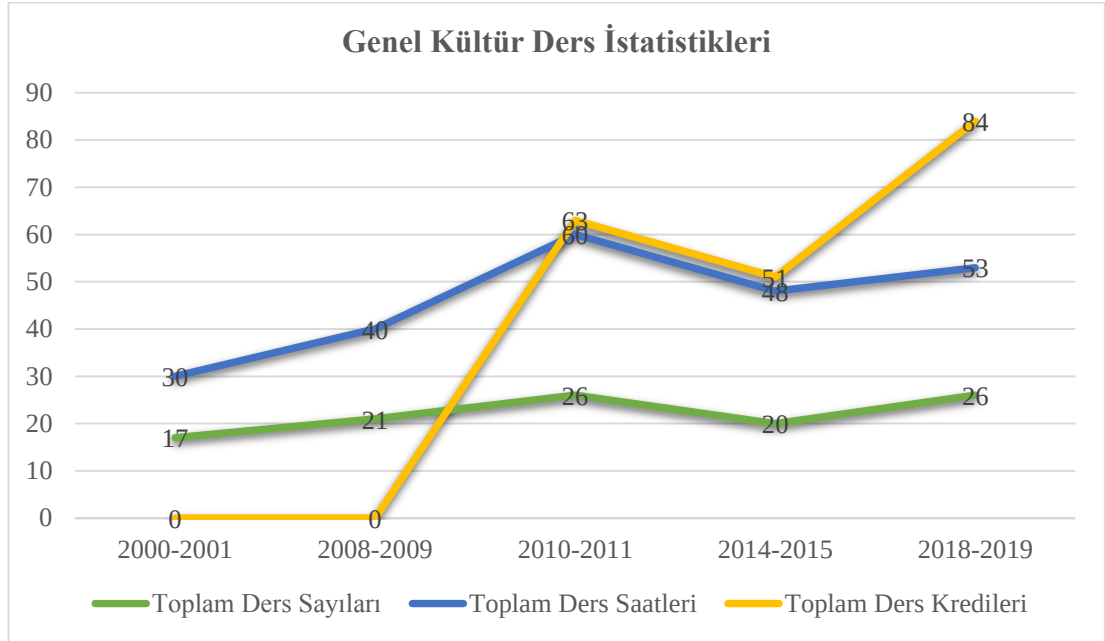
Şekil 16. DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planları Alan Eğitimi Grupları Ders Sayısı İstatistikleri

Şekil 16’da DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği öğretim planları alan eğitimi derslerinin gruplandırılmış halinin istatistikleri belirtilmiştir.

Şekle göre fiziki coğrafya AE derslerinin sayısı 2000-2001 ve 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planlarında 21’dir. Bu sayı 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 25’e, 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı öğretim planında 28’e yükselmiştir. 2018-2019 eğitim öğretim yılı planında ise 6’ya düşmüştür.

Beşerî coğrafya AE derslerinin sayısı ise 2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında 21’dir. Bu sayı 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında 19’ düşmüştür. 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında bir artış göstererek 25’e yükselmiştir. Beşerî coğrafya AE derslerinin sayısı 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 24’e, 2018-2019 eğitim öğretim yılı planında ise 10’a düşmüştür.

Karma AE derslerinin sayısı 2000-2001 ve 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planlarında 14’tür. Bu sayı 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 23’e yükselmiş, 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 21’e, 2018-2019 eğitim öğretim yılı planında ise 17’ye düşmüştür.

Şekil 17. DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planları Genel Kültür Ders İstatistikleri

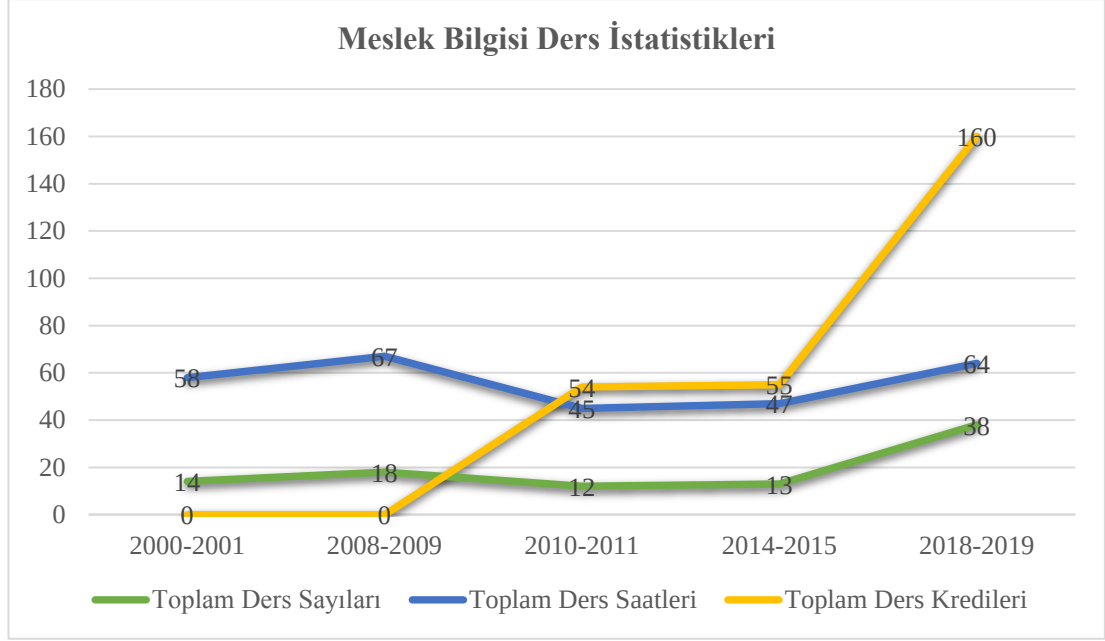
Şekil 17’de DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programında 2000-2001, 2008-2009, 2010-2011, 2014-2015 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında uygulanan öğretim planlarında bulunan genel kültür derslerinin; ders sayısı, ders saatleri ve ders kredileri grafik halinde belirtilmiştir.

2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında toplam 17 olan genel kültür ders sayısı, 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında 21’e, 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 26’ya yükselmiştir. 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise 20’ye düşmüştür. 2018-2019 eğitim öğretim yılı planında ise tekrar 26’ya yükselmiştir. Toplam genel kültür ders sayısı önce inişli çıkışlı bir eğilim göstermiştir.

2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında toplam 30 olan genel kültür ders saati, 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında 40’a, 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 60’a yükselmiştir. Toplam genel kültür ders saati sayısı 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 48’e düşmüştür. 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise yeniden yükselme eğilimi göstererek 53’e yükselmiştir.

Şekil 17’de belirtilen toplam genel kültür ders kredileri eğrisi 2000-2001 ve 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planlarında belirtilmediği veya eksik belirtildiği için 0 olarak gösterilmiştir.

Genel kültür ders kredisi sayısı 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 63'tür. Bu sayı 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 51'e düşmüş, 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise 84'e yükselmiştir.

Şekil 18. DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Öğretim Planları Meslek Bilgisi Ders İstatistikleri

Şekil 18’de DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programında 2000-2001, 2008-2009, 2010-2011, 2014-2015 ve 2018-2019 eğitim öğretim yıllarında uygulanan öğretim planlarında bulunan meslek bilgisi derslerinin; ders sayısı, ders saatleri ve ders kredileri grafik halinde belirtilmiştir.

2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında toplam 14 olan meslek bilgisi ders sayısı, 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında 18’e yükselmiştir. 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında 12’ye düşmüş, 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise 13’e yükselmiştir. 2018-2019 eğitim öğretim yılı planında ise önemli bir yükseliş göstererek 38’e yükselmiştir.

2000-2001 eğitim öğretim yılı öğretim planında toplam 58 olan meslek bilgisi ders saati, 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planında 67’ye yükselmiştir. 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise 45’e düşmüştür. Toplam meslek bilgisi ders saati sayısı 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 47’ye, 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğretim planında 64’e yükselmiştir.

Şekil 18’de belirtilen toplam meslek bilgisi ders kredileri eğrisi 2000-2001 ve 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğretim planlarında belirtilmediği veya eksik belirtildiği için 0 olarak gösterilmiştir. Meslek bilgisi ders kredisi sayısı 2010-2011 eğitim öğretim yılı öğretim planlarında 54’tür. Bu sayı 2014-2015 eğitim öğretim yılı öğretim planında 55’e düşmüş, 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğretim planında ise 160’a yükselmiştir.

Gerçekleştirilen değişimler sonrası mevcut öğretim planının çeşitli yeterlilikler üzerindeki etkileri aşağıda sıralanmıştır:

- Mevcut öğretim planı, DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği resmi internet sayfasında bulunan temel kazanımları karşılama yeterliği, alan eğitimi derslerinin bazılarının kaldırılması, ders sayısının, saatinin ve kredisinin düşürülmesi nedeniyle azalmıştır.
- İlgili öğretim planı, MEB Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri arasında bulunan “Mesleki Beceri ile Tutum ve Değerler” kriterlerini karşılamakta yeterlidir ancak “Mesleki Bilgi” kategorisi içerisinde bulunan “Alan Bilgisi” ve “Alan Eğitimi Bilgisi” yeterliğini olumsuz etkilemiştir.
- Mevcut öğretim planında genel kültür ve meslek bilgisi derslerinin sayı, saat ve kredilerinde uygulanan artış genel kültür ve meslek bilgisi yeterliği için olumlu gelişmelerdir.
- Gerçekleştirilen değişimler sonrası var olan öğretim planı, öğrencilerin KPSS yeterliğini alan bilgisi testinde olumsuz, eğitim bilimleri ve genel kültür testlerinde olumlu etkilemesi olasıdır.
- Eski öğretim planlarında bulunan “Coğrafyada Alan Araştırmaları” dersinin halihazırda kullanılan planda olmaması öğrencilerin araştırma yeterliği için olumsuz bir gelişmedir.

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile öğretim planlarının işleyişi ve içerikleri arasında nasıl bir ilişki vardır?” sorusuna yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler doğrudan aktararak aşağıda belirtilmiştir.

“...5 yıllık program özü itibariyle oldukça verimli bir programdı.”
(K₁ kodlu katılımcı)

“Bilgisayar teknolojilerine yönelik dersler her alan için oldukça önemli dolayısıyla bunların zorunlu tutulması daha faydalı olacaktır. Bunun yanı sıra seçmeli derslerde çeşitliliğin çok olması, öğrencinin disiplinlerarası ilişki kurmasında olumlu etki sağlayacaktır. Dolayısıyla seçmeli dersler havuzu fakülte dışından dersleri de içermelidir.”
(K₁ kodlu katılımcı)

“Yabancı dil eğitime mutlak yoğunluk kazandırılmasının, öğrencilerin öğretmen olarak mesleğe başladıklarında, kendilerini yenilemelerinde büyük yarar sağlayacağı düşüncesindeyim. Aksi halde yıllardır takip ettikleri kısıtlı sayıdaki literatürün dışına çıkamayacaklardır.” (K₂ kodlu katılımcı)

“...Bir dönem 5 yıllık tezli yüksek lisans statüsünde mezun veren bir program olması, akademik açıdan daha donanımlı coğrafya öğretmenlerinin yetişmesine vesile oluyordu. Bu durum, lisansüstü eğitimde öğrenci başarısını ve akademik yayın kalitesini de olumlu etkiliyordu. Ancak sürekli müfredat değişiklikleri akademisyenler açısından motivasyon kaybına yol açabilen bir durum olabiliyor. Yoğun ders yükü, akademik yayın üretme ve toplumsal katkı çalışmaları yeterince zaman aldığı için daha fazla yorucu bir akademik süreç yaşanabiliyor.” (K₃ kodlu katılımcı)

“Tarihi Coğrafya Çalışmaları açısından Osmanlıca dersinin seçmeli olarak okutulmasının yararlı olacağını düşünüyorum. Geleceğin sanal dünyasına uyum için de bilgisayar destekli teknolojileri öğreten derslerin olmasında yarar görüyorum.”
(K₃ kodlu katılımcı)

“...2018-2019 da YÖK yine planlama yaptı ve bizim derslerin tümünü kaldırdı ve çok renksiz iddiasız bir program dayatıldı.” (K₄ kodlu katılımcı)

“Eğer Beşerî Coğrafya alanında çalışılacak ise Osmanlıca çok yararlı olabilir. Materyal vb. sanal gerçeklik, 3D yazılım geliştirme konusunda bilgisayar teknolojileri yararlı olabilir. Fiziki Coğrafyada Biyoloji, Jeoloji vb. gibi multidisipliner çalışmalar yararlı olabilir.” (K4 kodlu katılımcı)

“Çağdaş gelişme ve teknolojilerin uygulanması gerekmektedir. Coğrafyanın gelişmesi için hangi ders ve yeni gelişme gerekiyorsa dikkate alınmalı ve ders programlarına konulmalıdır. Coğrafi Bilgi Sistemi, esasen coğrafyanın ana konusu olmasına rağmen coğrafyanın edebiyat fakültesi bünyesinde kalmasından dolayı maalesef coğrafya programlarında istenilen gelişmeyi göstermemiştir. Öğretim elemanlarının hala klasik sistemde yer alan derslere ağılık vermesi, coğrafyanın gelişmesindeki en önemli engeldir.” (K5 kodlu katılımcı)

“Bilgisayar Teknolojileri, Fiziki Coğrafya öğrencileri için Jeoloji, Jeofizik, Jeokimya, Temel Matematik, Temel Kimya, Beşerî Coğrafya için İktisat ve Demografi eğitim dersleri önerilebilir.” (K6 kodlu katılımcı)

“Bilgisayar Teknolojileri önemli. ... Arazi çalışmalarında harita önemlidir ancak harita için fazla zaman gerektirir. Arazide bilgisayar sayesinde örnekler gösterebilirsin.” (K7 kodlu katılımcı)

Katılımcıların görüşlerinden oluşan veriler incelendiğinde aşağıdaki tespitler yapılabilir:

- K₁ ve K₃, 5 yıllık öğretim planının mevcut öğretim planına göre alan bilgisi açısından daha donanımlı olduğunu ifade etmişlerdir.
- K₁, K₃, K₄, K₅, K₆ ve K₇ ‘nin görüşleri başta olmak üzere katılımcıların çoğunluğu bilgisayar ve çağdaş teknolojilerin derslerinin önemli olduğunu ve alan eğitiminin bu dersler ile desteklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.
- K₂, alan eğitimi derslerinin yabancı dil eğitimi ile desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir.
- K₂ ve K₃, kısıtlı literatür ve klasik sistemde yer alan derslere ağırlık vermenin olumsuz bir durum olduğunu vurgulamışlardır.
- K₃ ve K₄, Beşerî Coğrafya alanında ve tarihi coğrafya konularında Osmanlıca dersinin faydalı olabileceğini belirtmişlerdir.
- K₄, Jeoloji ve Biyoloji derslerinin fiziki coğrafya açısından yararlı olacağını ifade etmiştir.
- K₆, Jeoloji, Jeofizik, Jeokimya, Temel Matematik, Temel Kimya, İktisat ve Demografi derslerinin alan eğitimini destekleyebileceğini belirtmiştir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile öğrenci istatistikleri (Öğrenci kontenjanları, kayıtlı öğrenci sayısı, kayıtlanan öğrenci sayısı, yabancı uyruklu öğrenci sayısı, mezun olan öğrenci sayısı, yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı, yerleşen öğrencilerin geldiği coğrafi bölgeler, yerleşen öğrencilerin geldiği iller, mezun oldukları lise grupları, mezunların KPSS ortalamaları) arasında nasıl bir ilişki vardır?” olarak belirtilmiştir. Araştırmanın ikinci alt problem sorusuna yanıt verebilmek için ÖSYM ve YÖK Program Atlası resmî internet sayfalarından ve Buca Eğitim Fakültesi’nden resmi izin ve görüşmeler ile elde edilen veriler betimsel analize tabi tutularak tablo ve grafiklere dönüştürülmüştür.

ÖSYM resmî internet sayfasından, 1999-2020 yılları arasında yayımlanan yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzlarındaki DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programına ait öğrenci kontenjanları verileri elde edilmiştir. İlgili kılavuzlar arasında 2000, 2001 ve 2002 yıllarına ait kontenjan bilgilerine erişilememiştir.

Buca Eğitim Fakültesi'nden izin ile alınan resmi verileri ise; DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programına kayıt olan yabancı uyruklu öğrencilerin kayıt tarihleri ve uyrukları, 1991-2020 yılları arasında mezun olan öğrenci sayısı ve kayıtlanan öğrenci sayısı oluşturmaktadır.

YÖK Program Atlası resmi internet sayfasından 2018, 2019 ve 2020 yıllarında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programına yerleşenlerin; cinsiyet dağılımı, geldikleri coğrafi bölgeler, geldikleri iller, mezun oldukları lise grupları istatistikleri elde edilmiştir. YÖK Program Atlası resmi internet sayfası yalnızca üç yıllık veri paylaştığı için daha önceki yıllara ait verilere erişilememiştir. Ayrıca 2019-2020 eğitim öğretim yılı istatistiklerine göre kayıtlı öğrenci sayısı ve coğrafya öğretmenliği lisans programı mezunlarının 2020 yılı KPSS puan ortalaması başarıları belirtilmiştir.

Tablo 57. 1999-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Ait Öğrenci Kontenjanları

Yıl	Genel Kontenjan	Okul Birincisi Kontenjanı
1999	30	1
2000	-	-
2001	-	-
2002	-	-
2003	40	1
2004	40	1
2005	40	1
2006	40	1
2007	40	1
2008	50	2
2009	40	1
2010	40	1
2011	40	1
2012	40	1
2013	-	-
2014	20	1
2015	20	1
2016	20	1
2017	20	1
2018	20	1
2019	20	1
2020	20	1

Kaynak: ÖSYM (2021)

Tablo 57’de DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının 1999 ve 2020 yılları arasındaki genel kontenjan bilgileri ve okul birincisi kontenjanları belirtilmiştir. 1999 yılında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının genel kontenjanı 30 okul birincisi kontenjanı ise 1’dir. 2000, 2001 ve 2002 yıllarına ait kontenjan bilgilerine erişilememiştir. 2003-2012 yılları arasında genel kontenjan 40 okul birincisi kontenjanı ise 1 olarak devam etmiştir. Bu süreçte yalnızca 2008 yılında genel kontenjan sayısı 50’ye okul birincisi kontenjanı ise 2’ye yükselmiştir. 2013’te program YÖK’ün kararı ile öğrenci alamadığı için kontenjan bilgileri belirtilmemiştir. 2014 yılından itibaren YÖK’ün yeni kararı ile yeniden öğrenci almaya başlayan programın genel kontenjanı önceki yıllara göre yarı yarıya düşerek 20 olarak belirlenmiştir. 2014-2020 yılları arasında programın genel kontenjanı 20, okul birincisi kontenjanı ise 1’dir.

Tablo 58. 2019-2020 Yükseköğretim Verilerine Göre DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı Kayıtlı Öğrenci Sayısı

Cinsiyet	Kayıtlı Öğrenci Sayısı	% Oran
Kız	34	% 35,4
Erkek	62	% 64,6
Toplam	96	% 100

Kaynak: YÖK Program Atlası (2021)

Tablo 58’de 2019-2020 eğitim öğretim yılı itibarıyla DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı’nda kayıtlı olan öğrenci sayısı belirtilmiştir. Toplam 96 kayıtlı öğrenci sayısını; 34 kız öğrenci ve 62 erkek öğrenci oluşturmaktadır. Toplam kayıtlı öğrenci sayısının %35,4’lük bölümünü kız öğrenciler, %64,6’lık bölümünü ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 59. 1991-2020 Yılları Arası DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Kayıtlanan Öğrenci Sayısı

Yıl	Kayıtlanan Öğrenci Sayısı
1991	60
1992	57
1993	61
1994	59
1995	57
1996	47
1997	38
1998	33
1999	33
2000	34
2001	43
2002	42
2003	41
2004	45
2005	37
2006	43
2007	43
2008	53
2009	42
2010	42
2011	47
2012	42
2013	1
2014	20
2015	21
2016	24
2017	20
2018	21
2019	23
2020	26

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 59’da DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı’na 1991-2020 yılları arası kayıtlanan öğrenci sayıları belirtilmiştir. Programa 1993 yılında en fazla (61 öğrenci), 2013 yılında ise en az (1 öğrenci) öğrenci kaydı gerçekleştiği anlaşılmaktadır. 1991-2020 yılları arasında kayıtlanan ortalama öğrenci sayısı ise 38.5’tir.

Tablo 60. 1991-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Kayıt Olan Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Kayıt Tarihleri ve Uyrukları

Kayıt Tarihi	Uyruk	Öğrenci Sayısı
1991	Yunanistan	1
1993	Birleşik Krallık	1
1996	Birleşik Krallık	1
1999	Avustralya	1
2000	Birleşik Krallık	1
2002	Kırgızistan	1
2004	Türkmenistan	1
2004	Avustralya	1
2006	Bulgaristan	1
2008	Bulgaristan	1
2012	Bulgaristan	1

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 60'ta 1991-2020 yılları arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na yabancı uyruklu öğrencilerin kayıt tarihleri ve uyrukları belirtilmiştir. Belirtilen dönemde toplam 11 yabancı uyruklu öğrenci programa dahil olmuştur. Birleşik Krallık ve Bulgaristan'dan gelen öğrencilerin diğer yabancı uyruklu öğrencilerden fazlalığı dikkat çekmektedir. Bunları Avustralya, Kırgızistan, Türkmenistan ve Yunanistan uyruklu öğrenciler izlemektedir.

Tablo 61. 1991-2020 Yılları Arası DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'ndan Mezun Olan Öğrenci Sayısı

Yıl	Mezun Olan Öğrenci Sayısı
1991	37
1992	43
1993	47
1994	54
1995	65
1996	52
1997	50
1998	57
1999	58
2000	55
2001	36
2002	5
2003	35
2004	33
2005	32
2006	41
2007	38
2008	42
2009	41
2010	42
2011	43
2012	52
2013	49
2014	37
2015	47
2016	43
2017	41
2018	18
2019	22
2020	28

Kaynak: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021)

Tablo 61’de 1991-2020 yılları arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı’ndan mezun olan öğrenci sayıları belirtilmiştir. Mezun öğrenci sayısı belirtilen süreç içerisinde değişim göstermiştir. En az mezun öğrenci sayısı 2002 yılındadır (5 öğrenci). Bu durum 1998-1999 yıllarından itibaren uygulanan yeniden yapılandırma süreci sonrası programın eğitim-öğretim süresinin 4 yıldan 5 yıla çıkarılması ile ilişkilendirilebilir. En fazla mezun 1995 yılına (65 öğrenci) aittir. Bu durum Tablo 59’dan da anlaşılabileceği üzere kontenjan sayısı ile açıklanabilir.

Tablo 62. 2018-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Yıl	Yerleşen Kız Öğrenci Sayısı	Yerleşen Erkek Öğrenci Sayısı
2018	11	10
2019	7	14
2020	10	11
Toplam	28	35

Kaynak: YÖK Program Atlası (2021)

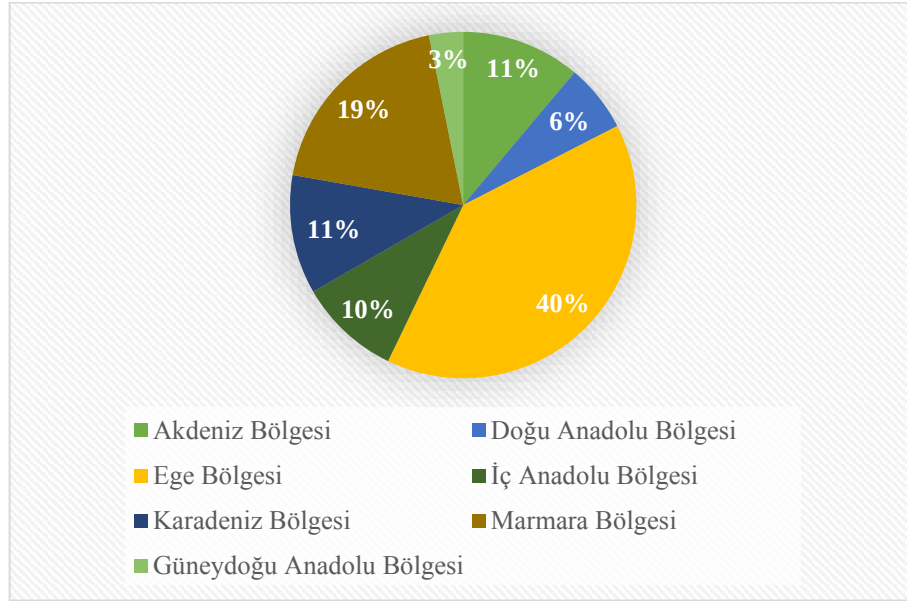
Tablo 62’de 2018, 2019 ve 2020 yıllarında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı’na yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımları belirtilmiştir. Son 3 yılda programa yerleşen toplam kız öğrenci sayısı 28, erkek öğrenci sayısı ise 35’tir. En az kız öğrenci (7) 2019 yılında, en fazla kız öğrenci (11) 2018 yılında yerleşmiştir. En az erkek öğrenci (10) 2018 yılında, en fazla erkek öğrenci (14) ise 2019 yılında yerleşmiştir.

Tablo 63. 2018-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri Coğrafi Bölgelerin Dağılımı

Yıllar / Coğrafi Bölgeler	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu Bölgesi	Ege Bölgesi	İç Anadolu Bölgesi	Karadeniz Bölgesi	Marmara Bölgesi	Güneydoğu Anadolu Bölgesi
2018	1	3	10	2	1	4	0
2019	1	0	11	3	1	3	2
2020	5	1	4	1	5	5	0
Toplam	7	4	25	6	7	12	2

Kaynak: YÖK Program Atlası (2021)

Tablo 63’te 2018, 2019 ve 2020 yıllarında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı’na yerleşen öğrencilerin geldikleri coğrafi bölgelerin dağılımı belirtilmiştir. 3 yıl toplamında en az öğrenci (2) Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nden, en fazla öğrenci (25) Ege Bölgesi’nden gelmiştir.

Şekil 19. 2018-2020 yılları arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na yerleşen öğrencilerin geldikleri coğrafi bölgelerin dağılımının grafik ile gösterimi (%)

Şekil 19'da 2018, 2019 ve 2020 yıllarında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na yerleşen öğrencilerin geldikleri coğrafi bölgelerin dağılımı grafik halinde belirtilmiştir. İlgili grafikte; Ege Bölgesi %40, Marmara Bölgesi %19, Karadeniz ve Akdeniz Bölgesi %11, İç Anadolu Bölgesi %10, Doğu Anadolu Bölgesi %6, Güneydoğu Anadolu Bölgesi ise %3'lük bir paya sahiptir.

Tablo 64. 2018-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri İllerin Dağılımı

İller	2018'de Yerleşen Öğrenci Sayısı	2019'da Yerleşen Öğrenci Sayısı	2020'de Yerleşen Öğrenci Sayısı	Toplam
İzmir	6	9	3	18
İstanbul	2	2	1	5
Van	2	0	0	2
Afyonkarahisar	1	0	0	1
Ankara	1	2	1	4
Bursa	1	1	1	3
Çanakkale	1	0	0	1
Denizli	1	0	0	1
Elazığ	1	0	0	1
Eskişehir	1	0	0	1
Giresun	1	0	0	1
Hatay	1	0	1	2
Manisa	1	1	0	2
Uşak	1	0	0	1
Antalya	0	1	1	2
Aydın	0	1	1	2
Gaziantep	0	1	0	1
Kayseri	0	1	0	1
Şırnak	0	1	0	1
Zonguldak	0	1	1	2
Mersin	0	0	1	1
Yalova	0	0	1	1
Rize	0	0	1	1
Ordu	0	0	1	1
Sakarya	0	0	2	2
Bolu	0	0	1	1
Malatya	0	0	1	1
Samsun	0	0	1	1
Kahramanmaraş	0	0	2	2

Kaynak: YÖK Program Atlası (2021)

Tablo 64'te 2018, 2019 ve 2020 yıllarında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na yerleşen öğrencilerin geldikleri illerin dağılımı belirtilmiştir. 3 yıl toplamında en fazla öğrenci (18) İzmir'den gelmiştir. İzmir'i 5 öğrenci ile İstanbul, 4 öğrenci ile Ankara ve 3 öğrenci ile Bursa ili takip etmiştir. Van, Hatay, Manisa, Antalya, Aydın, Zonguldak, Sakarya ve Kahramanmaraş'tan ikişer öğrenci gelmiştir. Tabloda belirtilen diğer illerden ise birer öğrenci gelmiştir.

Tablo 65. 2018-2020 Yılları Arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Gruplarının Dağılımı

Yerleşenlerin Mezun Oldukları Lise Grupları	2018'de Yerleşenler	2019'de Yerleşenler	2020'de Yerleşenler	Toplam
Anadolu Lisesi (Yabancı Dille Öğretim Yapan Liseler)	9	11	12	32
Lise (Resmi ve Gündüz Öğretimi Yapan Liseler)	2	5	3	10
Lise Programı	2	1	1	4
Özel Temel Lise	2	2	1	5
Anadolu Öğretmen Lisesi	1	0	0	1
Yabancı Dille Öğretim Yapan Liseler	1	0	2	3
Meslek Lisesi Grubu	4	2	2	8

Kaynak: YÖK Program Atlası (2021)

Tablo 65'te 2018, 2019 ve 2020 yıllarında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği Programı'na yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise gruplarının dağılımı belirtilmiştir. 3 yıl toplamında en az öğrenci (1) Anadolu öğretmen liselerinden, en fazla öğrenci (32) Anadolu liselerinden (yabancı dille öğretim yapan liseler) gelmiştir. İlgili veriler incelenirken Anadolu öğretmen liselerinin 2014'te kapatıldığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 66. *Coğrafya Öğretmenliği (SÖZ) Lisans Programı Mezunlarının KPSS-2: KPSS121 (Ortalaması) Başarıları*

Üniversite Adı	2020 YKS Taban Puanı	KPSS121 (Ortalaması) Puanı
Gazi Üniversitesi	381,603	75,36
Dicle Üniversitesi	358,950	74,27
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	367,262	74,25
Dokuz Eylül Üniversitesi	374,147	73,21
Atatürk Üniversitesi	358,908	71,12
Necmettin Erbakan Üniversitesi	366,240	70,19
Marmara Üniversitesi	383,101	69,42

Kaynak: YÖK Mezun Başarı Atlası (2021)

Tablo 66’da Coğrafya Öğretmenliği lisans programı mezunlarının 2020 yılında gerçekleştirilen KPSS ortalama puanları ve programların 2020 YKS taban puanları belirtilmiştir. DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının YKS taban puanı 374,147’dir ve diğer programlar arasında üçüncü en yüksek puana sahiptir. DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının KPSS121 puan ortalaması ise 73,21’dir ve diğer programlar arasında en yüksek dördüncü puan ortalamasına sahiptir.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile öğrenci istatistikleri (Öğrenci kontenjanları, kayıtlı öğrenci sayısı, kayıtlanan öğrenci sayısı, yabancı uyruklu öğrenci sayısı, mezun olan öğrenci sayısı, yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı, yerleşen öğrencilerin geldiği coğrafi bölgeler, yerleşen öğrencilerin geldiği iller, mezun oldukları lise grupları, mezunların KPSS ortalamaları) arasında nasıl bir ilişki vardır?” sorusuna yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler doğrudan aktararak aşağıda belirtilmiştir.

“...Öğrenci sayısının 20’ye düşürülmesi de olumsuz anlamda değişime sebebiyet verdi.” (K₁ kodlu katılımcı)

“... sınıflar genelde kalabalıktı ve dolayısıyla lisans düzeyinde verilecek eğitimlerde aynı sınıftan çok sayıda olması, diyelim ki 5-6 tane 1. Sınıf var ve siz de Beşeri ve Ekonomik Coğrafya dersine giriyorsanız veya Turizm Coğrafyası dersine giriyorsanız o dersi yüklenmiş bir öğretim elemanı olarak 5 sınıfın her birine ayrı ayrı elinizdeki müfredat programına göre hazırlanmış bir ders anlatmak zorunda kalıyorsunuz, bir iki sınıf geçtikten sonra hangisini nerede anlattım nerede anlatamadım ne oldu o tekrarlar bizler için sıkıntı veriyordu.” (K₂ kodlu katılımcı)

“Coğrafya öğrenci kontenjanı 40 olup toplam 200 civarında öğrencimiz olduğunu tahmin ediyorum.” (K₃ kodlu katılımcı)

“Öğrenci sayısı açısından 40 kontenjan mevcuttu. Dolayısıyla coğrafya öğretimi için bu bir şanstı. Günümüzde maalesef kısıtlı kontenjan coğrafya öğrenmenin gerekliliğinin tam anlaşılmasına neden olabilecek gibi. Atamalar daha kolay olabiliyordu. Meslek edinme sıkıntısı fazla baskı oluşturmıdığı için derslerde öğrenci motivasyonu ve alana ilgi daha yüksekti. Alanda deneyimli hocalarımızın varlığı, mesleki donanım açısından öğrenciler açısından büyük bir şanstı.” (K₃ kodlu katılımcı)

“Bir dönemde (2013) öğrenci alımının durdurulması, hem bilim dalı olarak hem de alana gelen öğrenci seviyesi bakımından olumsuz sonuçlar ortaya koydu.” (K₃ kodlu katılımcı)

“...Ancak az akademik personel ile KPSS’de ilk 10’a giren öğrenciler yetiştirebiliyor olması önemli.” (K₃ kodlu katılımcı)

“Her yıl 40 öğrenci alınıyordu. 160-200 dolayında öğrencimiz vardı.” (K₄ kodlu katılımcı)

“Yeniden yapılanmada bize yeni öğrenci verilmedi. Mahkeme kazanılınca artık eskisi gibi 40 öğrenci yerine 20 öğrenci verildi ve tekrar 4 yıllık eğitime geçtik.” (K₄ kodlu katılımcı)

“1990’lı yılların sonuna kadar öğrencilerimizin bir bölümü öğretmen liseleri, hatta fen liseleri ile önde gelen diğer liselerden gelmekteydi ve öğrencilere burs da verilmekteydi. Bu durum eğitim öğretim kalitesini artırdı.” (K₅ kodlu katılımcı)

“Göreve başladığımda lisansta 50-60 öğrencimiz kayıt oluyordu.” (K₆ kodlu katılımcı)

“Öğrencilerin bizim bölümümüzü seçmesi konusunda geçmişte öndeydik.” (K₇ kodlu katılımcı)

Katılımcıların görüşlerinden oluşan veriler incelendiğinde aşağıdaki tespitler yapılabilir;

- K₁ ve K₄ kodlu katılımcılar programın öğrenci kontenjanının 20’ye düşmesinin olumsuz etkisine vurgu yapmışlardır.
- K₂ kodlu katılımcı görev yaptığı dönemde sınıfların kalabalık olduğunu ve fazla sayıda olan sınıfların ders anlatımlarında sıkıntılar oluşturduğunu belirtmiştir.
- K₃ kodlu katılımcı akademik personelin az sayıda olmasına rağmen KPSS’de ilk 10’a giren öğrenciler yetiştirilebildiğini vurgulamıştır.
- K₃ ve K₄ kodlu katılımcılar bir dönem programa öğrenci alınmaması durumuna değinmişlerdir.
- K₃ ve K₄ kodlu katılımcılar göreve başladıkları dönemde öğrenci kontenjanlarının 40 olduğunu ve toplam yaklaşık 200 öğrenci olduğunu belirtmişlerdir. K₆ kodlu katılımcı ise göreve başladığı yıllarda 50-60 öğrencinin programa kayıt olduğunu belirtmiştir.
- K₅ kodlu katılımcı 1990’lı yılların sonuna kadar programın öğrencilerinin fen liseleri, öğretmen liseleri ve başarı oranı yüksek diğer liselerden geldiğini belirtip bu durumun eğitim öğretim kalitesini arttırdığını ifade etmiştir.
- K₇ kodlu katılımcı da geçmişte öğrencilerin DEÜ Coğrafya Öğretmenliği programını seçmeye öncelik verdiklerini belirtmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile öğrencilere yönelik faaliyetler (bilimsel teknik geziler, öğrenci toplulukları) arasında nasıl bir ilişki vardır?” olarak belirtilmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt problem sorusuna yanıt verebilmek için Dokuz Eylül Üniversitesi Öğrenci Toplulukları resmi internet sayfası ile DEÜ Coğrafya Öğrenci Topluluğu resmi sosyal medya hesabından elde edilen bilgiler yanında literatür taraması ve görüşmeler sonucu elde edilen verilerin betimsel analizi gerçekleştirilmiştir.

Diğer alt problemlere ilişkin bulgularda olduğu gibi üçüncü alt problem sorusuna yanıt verebilmek için de yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmaya katılan akademisyen görüşleri doğrultusunda analiz edilmiştir.

DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim üyelerinden ikisinin topluluk danışmanlıklarını yürüttükleri iki öğrenci topluluğu vardır. Bu topluluklardan biri 2004 yılında kurulmuş olan Coğrafya Öğrenci Topluluğu’dur. Bir diğeri ise 2011 yılında kurulan Kültürel ve Doğal Miras Koruma Topluluğu’dur.

Coğrafya Öğrenci Topluluğu’nun topluluk amacı; *“Doğa sevgisine ve çevre bilincine sahip, coğrafya bilimine ilgi duyan öğrencileri bir araya getirecek bir platform oluşturmak; yapılacak olan coğrafya içerikli çalışmaları organize etmek ve bunları diğer öğrencilerle paylaşmak topluluğun kuruluş amacıdır. Bununla beraber, diğer disiplinlere mensup fakültemiz öğrencilerinin doğal çevreye olan ilgilerini, çevre gezileri ve sosyal etkinlikler yaparak arttırmaktır.”* olarak ifade edilmiştir (Dokuz Eylül Üniversitesi Öğrenci Toplulukları, 2021).

Şekil 20. DEÜ BEF Coğrafya Öğrenci Topluluğu Logosu

Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu'nun topluluk amacı ise; *“Topluluğumuz, üniversite öğrencilerimizin bir araya gelerek doğa sevgisini ve çevre bilincini kazandıran çalışmalar düzenlemeyi. Çevre sorunları hakkında bilgilendirmeyi, sosyal-kültürel etkinliklerle üyeler arasındaki ilişkileri geliştirmeyi, ülkemizin kültürel ve doğal miras değerlerini tanımayı, tanıtmayı ve değerlendirmeyi; ayrıca sahip olduğumuz doğal ve kültürel değerleri anlayıp, koruma ve geliştirme amaçlı bilinç geliştirme etkinlikleriyle örnek oluşturarak ülkemizin kaynaklarının farkına varılmasını sağlayabilmeyi amaç edinen bir topluluktur.”* olarak ifade edilmiştir. (Dokuz Eylül Üniversitesi Öğrenci Toplulukları, 2021).

Şekil 21. Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu Logosu

DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerine yılda 5-6 kez araştırma gezisi yaptırmaktadır. Yapılan gezilerin çoğunluğu İzmir, Aydın, Manisa ve Muğla çevrelerinde gerçekleştirilmektedir (Özey, 1998).

DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı, dersler kapsamında her eğitim öğretim yılında düzenli olarak gününbirlik saha çalışmaları düzenlemektedir. Bu çalışmalar ekseriyetle yakın konumlarda gerçekleştirilmektedir. Manisa'nın Soma ve Kula ilçeleri, İzmir'in Buca, Bergama ve Çeşme ilçeleri en çok saha çalışması yapılan konumlardan bazılarıdır.

Ana bilim dalının gerçekleştirdiği saha çalışmaları genellikle gününbirlik olsa da bazı yıllarda süresi 7-10 günü bulan uzun süreli bölgesel saha çalışmaları da düzenlenmektedir. Bu saha çalışmaları genellikle Coğrafya Öğrenci Topluluğu ve Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu kapsamında önceden planlı ve programlı gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu saha çalışmalarının yanı sıra yıl içerisinde öğrenciler için çeşitli konferans ve etkinlikler de düzenlemektedir.

Tablo 67. *DEÜ Coğrafya Öğrenci Topluluğu Bazı Günübirlik Saha Çalışmaları ve Etkinlikleri*

Saha Çalışması / Etkinlik Adı ve Yeri	Tarihi	Saha Çalışması / Etkinlik Adı ve Yeri	Tarihi
Salihli - Bozdağ Gezisi	18 Mart 2011	Bozdağ Gezisi	29 Mart 2016
Cunda Adası Gezisi	29 Mart 2013	Kula Gezisi	01 Aralık 2016
Pamukkale – Denizli Gezisi	10 Nisan 2013	Menderes – Selçuk Gezisi	05 Aralık 2016
Yeni Foça Doğa Yürüyüşü	08 Ocak 2014	Salihli – Bozdağ Gezisi	07 Aralık 2016
Doğu Afrika’ya Genel Bir Bakış Semineri	13 Mart 2014	Çeşme Gezisi	12 Aralık 2016
Soma Arazi Gezisi	08 Nisan 2014	Bergama – Kozak Gezisi	27 Mart 2017
Menderes – Küner Köy Gezisi	24 Mart 2015	Urla – Balıklıova – Çeşme Gezisi	17 Nisan 2017
Spil Dağı Gezisi	16 Nisan 2015	Karaburun Gezisi	18 Nisan 2017
Kula Gezisi	22 Nisan 2015	Bergama – Kozak Gezisi	24 Nisan 2017
Kula Gezisi	07 Aralık 2015	Kula Gezisi	25 Nisan 2017
Bergama – Kozak Gezisi	16 Aralık 2015	Kula Gezisi	10 Aralık 2021
Çeşme – Karaburun Gezisi	22 Aralık 2015	Çeşme – Balıklıova Gezisi	24 Aralık 2021

Kaynak: (DEÜ Coğrafya Öğrenci Topluluğu, 2021)

Tablo 67’de DEÜ Coğrafya Öğrenci Topluluğu’nun 2010 ve 2021 yılları arasında gerçekleştirmiş olduğu bazı günübirlik saha çalışmaları ve etkinlikleri belirtilmiştir. Bu süreçte toplam 24 saha çalışması gerçekleştirilmiştir.

Tablo 68. *DEÜ Coğrafya Öğrenci Topluluğu Uzun Süreli Saha Çalışmaları ve Etkinlikleri (2010-2018)*

Saha Çalışması / Etkinlik Adı ve Yeri	Tarihi
İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgesi Gezisi	07-16 Mayıs 2010
Aydın, Muğla ve Fethiye Teknik Gezisi	02-03 Ekim 2010
İç Anadolu - Akdeniz Bölgesi Araştırma, İnceleme, Veri Toplama ve Gözlem Gezisi	29 Nisan- 03 Mayıs 2011
Marmara Bölgesi Gezisi	27 Nisan 2012 (Başlangıç Tarihi)
Batı Karadeniz Gezisi	04 Mayıs 2013 (Başlangıç Tarihi)
Menteşe Yöresi Araştırma Gezisi	09-10 Mayıs 2014
Doğu Karadeniz Gezisi	24 Mayıs 2014 (Başlangıç Tarihi)
İç Anadolu Bölgesi Arazi İnceleme, Gözlem ve Veri Toplama Projesi	14-19 Mayıs 2015
Akdeniz Bölgesi Teknik Gezisi	13-20 Mayıs 2016
Burhaniye – Edremit Gezisi	19-20-21 Nisan 2017
Batı ve Orta Karadeniz Teknik Gezisi	27 Nisan – 04 Mayıs 2018

Kaynak: (DEÜ Coğrafya Öğrenci Topluluğu, 2021)

Tablo 68’de DEÜ Coğrafya Öğrenci Topluluğu’nun 2010 ve 2018 yılları arasında gerçekleştirmiş olduğu uzun süreli saha çalışmaları ve etkinlikleri belirtilmiştir. Bu süreçte toplam 11 saha çalışması gerçekleştirilmiştir.

Tablo 69. *DEÜ Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu Bazı Günübirlik Saha Çalışmaları ve Etkinlikleri*

Saha Çalışması / Etkinlik Adı ve Yeri	Tarihi	Saha Çalışması / Etkinlik Adı ve Yeri	Tarihi
Sasalı Doğal Yaşam Parkı, Çamaltı Tuzlası, Kuş Cenneti, Homa Dalyanı	11 Mart 2011	Tire, Ödemiş ve Bayındır Gezisi	04 Nisan 2017
Soma Linyit Yatakları ve Darkale Köyü Gezisi	26 Mart 2013	Mezunlarımız “Coğrafyacı’nın Meslek Sınırları” adlı konferans	09 Nisan 2017
Bergama Gezisi	16 Nisan 2014	Buca Kaynaklar Söğütlük mevkiinde Fidan Dikim Etkinliği	10 Kasım 2017
Birgi Gezisi	18 Mart 2015	Macera Tepesi – Belenbaşı Gezisi	28 Ekim 2018
Bergama Gezisi	05 Mayıs 2016	“Coğrafyada Akademisyen Olmak” adlı konferans	22 Ocak 2021
Buca Köyleri Gezisi	02 Aralık 2016	“Erasmus Nedir, Neden Erasmus Deneyimi Yaşamalıyız?” adlı konferans	08 Şubat 2021
Kaynaklar Fidan Bakımı Etkinliği	17 Ekim 2016	“Coğrafyacının Meslek Sınırları” adlı konferans	28 Haziran 2021
Film Gösterimi ve Tartışma Etkinliği	26 Ekim 2016	Buca Köşkleri ve Evleri	27 Ekim 2021
Kaynaklar Kamp Etkinliği	29-30 Ekim 2016	Buca Protestan Kilisesi Mezarlığı	03 Kasım 2021
Kaynaklar Fidan Dikim Etkinliği	19 Aralık 2016	Buca Köyleri	04 Kasım 2021
Buca Kent Konseyi ile Yeşilova Höyüğü Gezisi	24 Mart 2017	Buca Müslüman Mezarlığı	10 Kasım 2021
Seferihisar – Teos Gezisi	26 Mart 2017	Seferihisar-Teos-Sığacık-Bademler	08 Aralık 2021
Bafa Gölü Gezisi	30 Mart 2017	Urla Barbaros Köyü ve Klozemenai Zeytin Müzesi	16 Aralık 2021

Tablo 69’da Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu’nun 2011 ve 2021 yılları arasında gerçekleştirmiş olduğu bazı saha çalışmaları ve etkinlikler düzenledikleri tarihler ile belirtilmiştir. Saha çalışmaları ve etkinlikler olmak üzere toplam 26 organizasyon düzenlenmiş ve gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile öğrencilere yönelik faaliyetler (bilimsel teknik geziler, öğrenci toplulukları) arasında nasıl bir ilişki vardır?” sorusuna yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler doğrudan aktararak aşağıda belirtilmiştir.

“Her arazi çalışmasının mutlaka eğitici ve öğretici birçok boyutu vardı. Gerek öğrenci olarak gerekse hoca konumunda birçok arazi çalışmasına katıldım. Özellikle son yıllarda arazi çalışmalarında hocaları gözlemleyip bilgiyi aktarma şekillerini inceledim. 2017 yılında gerçekleştirilen Batı Karadeniz arazi çalışmasında H.Ç hocam ile gerçekleştirdiğimiz arazi çalışması benim için oldukça etkili oldu. Arazi çalışmalarının faydalı olabilmesi öncelikle öğrencinin ilgisi ile bağlantılı. Bunun yanı sıra hocanın bilgiyi aktarma şeklinin, öğrencide merak uyandırma açısından oldukça önemli olduğunu düşünüyorum.” (K₁ kodlu katılımcı)

“Öğrencilerin veri derlemede insanlarla birebir temasa geçmesi, hem kendi aralarındaki dayanışma ruhunu güçlendirmiş hem de toplumu daha yakından tanıma fırsatını onlara vermiştir. Fiziki coğrafya temelinde yapılan arazi gözlem ve çalışmaları kırsal ve kentsel alanlarda coğrafya aracılığıyla çevrelerini daha iyi kavramalarının yolunu açmıştır.” (K₂ kodlu katılımcı)

“Her arazi çalışmasında unutulmayan anılar var elbette. Ancak Romanya’daki çamur volkanları beni çok heyecanlandırmıştı. İlk defa minyatür volkan gördüm çünkü ve onlarcaydı. Diğeri de aslında olmayan antik yerleşmeler tasarlayarak ülkenin ekonomik açıdan turizmine katkı veren uygulamalar. İşin gerçeği ilk karşılaşılan her şey.” (K₃ kodlu katılımcı)

“Orta Anadolu-Toroslar gezisi çok ilginç ve akılda kalıcı olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerimizin aldığı dersleri sadece öğretmenlik çerçevesinde görmeleri beni her zaman rahatsız etmiştir. Öğrencilerimiz derslerde anlatacakları bir dersin adeta metnini bizden istiyorlar. Bu bilginin kökenine; niçin nasılına pek girmek istemiyorlar. Oysa bilim tam da burada. Eğer bunlar olmazsa, sanki bir hikâye yazıcılığı-hikâye aktarıcılığı gibi bir şey oluyor. Ama öğrenci zorlanırsa bununla yetinmek istiyor. Ben ise derine; niçine; nasıla; sonuca etkisine girmek istiyorum. Bu nedenle sadece bilgiyi aktarmak bana yetmiyor. Öğrencimiz klimatoloji, ekosistem, CBS, vejetasyon, jeomorfoloji, toprak vb. bir sürü ders alıyor. Sonra öğretmen olup, sadece mutlak doğruları tartışmasız, sorgusuz sualsiz aktarıyor. Bu çok yalın, basit. Öğrencilerimden en azından bir kısmı bunları uygulayan olsun arzusunu hep yaşadım. Araştırmacı olsun, turizmci olsun, örtü altı tarım yapan çiftçi olsun istiyordum.” (K4 kodlu katılımcı)

“Aladağlar gezisinde Ecemiş köyüne gittik. Fay hattının geçtiği-karstik kaynakların olduğu bir yerdi. Orada çıkan suları değerlendiren ortaokuldan terk bir girişimci bize alabalıktan oluşan güzel bir öğle yemeği ikram etti. O sırada bütün öğrencilerin yemek ücretlerini biz bölüm öğretim elemanları olarak karşıladık. Bizim ödediğimiz ücreti, çevredeki müşterileri gören bir öğrencim günlük-haftalık-aylık bir ciro tahmininde bulundu. Hocam ben sizin ne söylemek istediğinizi şimdi anladım dedi. Aynı gezide Mersin-Anamur’a geldik. Orada bir muz serasını gezdik. Sera sahibi ilkokul mezunu bir kamyon şoförü idi. İki serası olduğunu yıllık gelirini bu seraları nasıl yaptığını öğrenince de bir öğrencim “Hocam ben sizi daha iyi anlıyorum.” demişti. Bizim mezunlarımızın tek sorumluluğu öğretmenlik olmamalı kanaatindeyim. Araştırmacı olabilirler, uygulayıcı olabilirler, bu rolleriyle de topluma kalkınmaya örnek olabilirler diye düşünüyorum.” (K4 kodlu katılımcı)

“Turizm Coğrafyasını pek ala en az turist rehberleri kadar ve onlardan daha iyi olarak coğrafya öğretmeni adaylarımız yapabilir diye düşünüyorum. Bu düşüncemi defalarca öğrencilerimle paylaştım. Bunun için de mutlaka bir dil öğrenmelerini öğütledim. Bu önerilerime uyan bir öğrencim beni telefon ile aradı, uzun bir telefon görüşmesi yaptık. “Hocam ne olur siz söylediniz biz sizi yeterince dinlemedik, eğer dinlemiş olsaydım çok daha iyi bir ekonomik gelire sahip olabilirdim.” dedi. Bu nedenle lütfen bölümümüzdeki arkadaşlara söyleyin bir dil öğrensinler. Siz söylüyorsunuz, bizim için de söyleyin dediklerinde çok mutlu oldum.” (K4 kodlu katılımcı)

“2002-2004 yılları arasında yürütücülüğümde yapılan Kazdağları’nda Tübitak Destekli Doğa Eğitimi programı, doktor dahil her meslekten katılanlara coğrafyanın ne olduğunu öğretmem olmuştur. Her yıl en az iki kez öğrencileri yakın çevre etütleri için arazi uygulamaları yaptırdım. Coğrafi bilgilerin pekişmesi ve öğrencinin yetişmesi için arazi çalışmalarının şart olduğuna inanmaktayım.” (K₅ kodlu katılımcı)

“Belki garip olacak ama arazi çalışmalarımın hepsi orijinal olup içinden birini seçmem çok zor. Buna en güzel yanıtı arazi çalışmalarına katılan öğrencilerim verebilir. Coğrafyanın doğal ortamda yapılması gerektiğini öğrencilere algılatmak gerekir. Yani araziye çıkan öğrenci yeni bir yer, kent, ortam görmeyi değil coğrafi olayları arazide öğrenmenin sağlıklı olacağını algılamaları gerekir.” (K₆ kodlu katılımcı)

“... Ardahan civarında öğrenciler ile bir fosil denize girdik neler neler topladık. En aklımda kalan birisi ise Antalya’da Yanartaş’a gittik. Yanartaş’ın nereden yandığını nasıl oluştuğunu anlatıyordum. İç volkanik faaliyetin bir ürünü olduğunu söylüyorum. Birisi sürekli; “Hocam kaç metreden çıktı?” diye sordu. En sonunda sinirlendim “5 metreden! 5 metreden!” dedim. Sonra duydum ki bizim oğlanın adı “5 metre” kalmış. Yine bir öğrencim vardı. Yine Kula’ya gidiyorduk. Öğrencim bir karış topuklu ayakkabılar ile gelmiş, “Hayrola kızım defileye mi çıkacaksın?” dedim. “Hayır, hocam.” dedi. Yine kırmadım götürdüm. Sonra Kula’da divlite çıkarken topuğu elindeydi. O da benim için ilginç bir şeydi.” (K₆ kodlu katılımcı)

“Buraya ilk geldiğim zaman Kula’ya ilk defa gitmiştim. İlk başta çıkabilirim diye düşündüm fakat zemin kayganmış. Yaklaşık iki saatte çıkabildim. Araziye çıkıldığında önce bitki örtüsüne bakılmasını tavsiye ederim çünkü bitki örtüsü iklimin göstergesidir. Deniz kıyısına gittiğimiz zaman önce denize girer daha sonra çalışmaya çıkardık.” (K₇ kodlu katılımcı)

Katılımcıların görüşlerinden oluşan veriler incelendiğinde aşağıdaki tespitler yapılabilir:

- K₁, K₄ ve K₆ arazi çalışmalarında ve uygulamalarında akademisyenlerin bilgiyi aktarma yollarının önemli olduğunu vurgulamışlardır.
- K₁, K₂, K₄ ve K₆ arazi çalışmalarında öğrenci rollerinin nasıl olması gerektiğine ve önemine değinmişlerdir.
- K₂, K₅ ve K₆ arazi çalışmalarının önemini belirtmiştir. Coğrafi bilgilerin ve olayların anlaşılması için arazi çalışmalarının şart olduğunu ifade etmişlerdir.
- K₄, K₆ ve K₇ arazi çalışmalarına katılacak öğrencilerin neler yapması gerektiği ve onlardan neler beklenildiği konusunda tavsiyelerde bulunmuşlardır.
- K₁, K₃, K₄, K₅, K₆ ve K₇ katılmış oldukları bazı arazi çalışmaları hakkında bilgi vermiş ve çalışmalar esnasında yaşadıkları olaylardan bahsetmişlerdir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile akademik ulusal ve uluslararası ilişkiler arasında nasıl bir ilişki vardır?” olarak belirtilmiştir.

DEÜ Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nın, uluslararası düzeyde olan değerli kurumlar ile ikili anlaşmalar çerçevesinde öğrenci ve akademisyen değişimini destekleyip hedefleri arasına almıştır. Ana bilim dalı, 2012’den beri ERASMUS Öğrenci ve Akademisyen Değişim Programı çerçevesinde ikili anlaşmalar içerisinde (‘‘Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi’’, 2021).

DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı bazı öğrencilerini ikili iş birliği kapsamında yaz okulu ve ERASMUS öğrenci değişimi ile Bükreş Üniversitesi Coğrafya Fakültesi’ne göndermiştir. Yaz okulu için 6, ERASMUS Öğrenci Değişim Programı kapsamında ise 3 öğrenci Bükreş Üniversitesi Coğrafya Fakültesi’ne gitmiştir.

2014 yılında ERASMUS Akademisyen Değişim Programı ile 1 akademisyen de Bükreş Üniversitesi Coğrafya Fakültesi’nden DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’na gelmiştir. 2008 yılında DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nın 2 akademisyeni ERASMUS Akademisyen Değişim Programı kapsamında Polonya’nın Wrocław Üniversitesi’ne gitmiştir. Ana bilim dalının 1 akademisyeni ise 2013 yılında aynı program ile Polonya’da bulunan Kozsalin Teknoloji Üniversitesi’ne gitmiştir.

2001 yılından beri DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı ve Bükreş Üniversitesi Coğrafya Fakültesi arasında iş birliği sürdürülmektedir. DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı tarafından başlatılan iki yılda bir tekrarlanan etkinlikler düzenlenmektedir (Gümüş ve İlhan, 2013).

Tablo 70. *Türkiye-Romanya Coğrafi Akademik Seminerleri*

Baskı	Tarih	Yer	Çalışma Adı
1. Baskı	4-10 Haziran 2001	İzmir, Türkiye	On The Geographical Potential, Problem and Sustainable Development
2. Baskı	15-22 Haziran 2003	Bükreş, Romanya	Environmental Change and Sustainable Development
3. Baskı	16-24 Eylül 2004	Zeytinli, Türkiye	Natural Environment and Civilization
4. Baskı	1-9 Haziran 2006	Galati, Romanya	Environment And Society Present-Day Diversity and Dynamics
5. Baskı	5-15 Haziran 2007	Kemer, Antalya, Türkiye	Ecology and Environment from Carpathians to Taurus Mountains
6. Baskı	5-14 Haziran 2009	Bükreş – Sibiu – Cluj – Napoca - Sighișoara	Present-Day Environmental Changes in Romania and Turkey
7. Baskı	1-9 Haziran, 2010	Antalya – Kemer – Kaş - Fethiye	Potentials and Problems of Natural Environment in Turkey and Romania
8. Baskı	2-11 Eylül 2012	Bükreş -Slanic Moldova - Sinaia	Present-Day Environmental Changes in Romania and Turkey
9. Baskı	10-14 Haziran 2013	Antalya – Safranbolu - Amasra	Biodiversity and Cultural Heritage

Kaynak: Balteanu, D., Atalay, İ., Dumitrache, L. ve Dinca, I.A. (Ed.). (2013)

Söz konusu etkinlikler; 2001 yılında İzmir’de, 2003 yılında Bükreş – Romanya’da, 2004 yılında Balıkesir’in Edremit ilçesine bağlı Zeytinli mahallesinde, 2006’da Galati – Romanya’da, 2007’de Antalya’nın Kemer ilçesinde, 2009’da Romanya’nın Bükreş, Sibiu, Cluj ve Sighisoara şehirlerinde, 2010’da Antalya’nın Kaş ve Kemer ilçelerinin yanı sıra Muğla’nın Fethiye ilçesinde, 2012’de Romanya’nın Bükreş, Slanic-Moldova ve Sinaia şehirlerinde, son olarak da 2013 yılında Antalya, Karabük’ün Safranbolu ilçesi ve Bartın’ın Amasra ilçelerinde gerçekleştirilmiştir. Çeşitli yer ve zamanlarda düzenlenen etkinlikler sonucunda coğrafi konuları kapsayan 9 farklı çalışma üretilmiştir (Tablo 70).

DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nın düzenleyicisi olduğu 3 uluslararası coğrafya sempozyumu gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası Coğrafya Sempozyumu (GeoMed), dünyadaki coğrafyacıları ve ilgili bilim insanlarını bir araya getirmeyi amaçlamıştır. Sempozyum, coğrafya ile ilgili konulardaki araştırma, inceleme ve yeni yaklaşımları kapsamıştır (“GeoMed2007”, 2007).

Tablo 71. *DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı’nın Düzenleyicisi Olduğu Uluslararası Coğrafya Sempozyumları (GeoMed)*

Sempozyum Adı	Tarih	Yer
1. Uluslararası Coğrafya Sempozyumu (GeoMed 2007)	5-8 Haziran 2007	Kemer, Antalya, Türkiye
2. Uluslararası Coğrafya Sempozyumu (GeoMed 2010)	2-5 Haziran 2010	Kemer, Antalya, Türkiye
3. Uluslararası Coğrafya Sempozyumu (GeoMed 2013)	10-13 Haziran 2013	Kemer, Antalya, Türkiye

Uluslararası Coğrafya Sempozyumları (GeoMed) 2007, 2010 ve 2013 yıllarının haziran aylarında Antalya’nın Kemer ilçesinde düzenlenmiştir. Sempozyumlara birçok ülkeden çok sayıda bilim insanı katılmıştır. Gönderilen ve bilim kurulunun onayını almış olan bildiriler kitaplar halinde yayımlanmıştır.

Tablo 72. *Uluslararası Coğrafya Sempozyumları (GeoMed) Sempozyum Konuları (2013)*

Sempozyum Konuları			
Afetler	Çevre – İnsan Etkileşimi	Sulak Alanlar	
Akdeniz Ekosistemleri	Çölleşme	Sürdürülebilir Kullanımı	Arazi
Arazi Bozulması	Dağ Ortamları	Şehir Coğrafyası	
Antroposen	Ekosistemler	Sular Coğrafyası	
Beşeri ve Kültürel Coğrafya	Entegre Havza Yönetimi	Tarihi Coğrafya	
Biyocoğrafya	İklim ve İklim Değişikliği	Turizm, Ekoturizm, Geoturizm	
Biyçeşitlilik	Jeomorfoloji	Toprak Coğrafyası	
Coğrafi Bilgi Sistemleri	Kıyı Kullanım ve İdaresi	Uzaktan Algılama	
Coğrafya'nın Tarihi ve Felsefesi	Kültürel Ekoloji	Vejetasyon	
Coğrafya Eğitimi	Paleoçevre	Yerleşme, Nüfus ve Demografi	
Çevre Eğitimi	Siyasi Coğrafya		

Kaynak: ("Geomed 2013", 2013).

1. Uluslararası Coğrafya Sempozyumu'na (GeoMed 2007) 25 ülkeden 120 bilim insanı katılım göstermiştir. Gönderilen özetlerden bilim kurulunun seçici olduğu 92 bildiri kabul edilmiştir ("GeoMed", 2010).

2. Uluslararası Coğrafya Sempozyumu'na ise (GeoMed 2010) yaklaşık 50 ülkeden 300'den fazla davetli katılmıştır. Sempozyum konu başlıklarını iklim değişikliği, doğal afetler, çevre, turizm, kırsal kalkınma, ulaşım, jeomorfolojik ve klimatolojik süreçler, CBS gibi coğrafyanın farklı alt disiplinleri oluşturmuştur ("Türkiye Coğrafya Kurumu", 2010).

3. Uluslararası Coğrafya Sempozyumu'na (GeoMed 2013) Brezilya, ABD, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Rusya gibi 55 ülkeden 400 bilim insanı katılmıştır ("3. Uluslararası Coğrafya Sempozyumu", 2013).

Günümüzde DEÜ Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı, ulusal ve uluslararası ilişkilerini sürdürmektedir ve gelecekte bu ilişkileri geliştirmek için planlamalar yapmaya devam etmektedir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci ve son alt problemi “Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile programdaki eğitim-öğretim problemleri arasında nasıl bir ilişki vardır?” olarak belirtilmiştir.

Araştırmanın beşinci alt problem sorusuna yanıt verebilmek için literatür taraması ile coğrafya eğitiminde yaşanan sorunları konu alan bazı çalışmalar incelenmiştir. İlgili çalışmalarda belirtilen sorunlar ile DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programında görev yapmış akademisyenlerin görüşmelerde belirttiği eğitim-öğretim problemleri sıralanmış ve karşılaştırılmıştır.

Koçman (1999), “*Cumhuriyet Döneminde Yüksek Öğretim Kurumlarında Coğrafya Öğretimi ve Sorunları*” adlı çalışmasında coğrafya eğitimi ve öğretiminde yaşanan sorunları sıralamıştır:

- Bölümlerin öğretim kadrolarının eksik olması
- Bölümlerde modern araştırma laboratuvarları bulunmaması
- Mezunların istihdam sorunu yaşamaları
- Coğrafya bölümlerinin sayısının fazla olması
- Son 10-15 yılda (Çalışmanın yapıldığı dönemde) üretilen yayınların büyük kısmının niteliğinin düşük kalitede olması
- Uygulamalı dersler, laboratuvar çalışmaları ve bilimsel geziler için gelir ve ödeneklerin kısıtlı olması
- Bölüm ve ana bilim dalları arasında ders programlarının farklı olması
- Öğretim elemanı alımlarında belirli kriterlerin gözetilmemesi

Şahin (2001), “*Türkiye’de Coğrafya Öğretimi (Sorunlar-Çözüm Önerileri)*” adlı çalışmasında Türkiye’deki coğrafya öğretiminin sorunlarını 4 başlık halinde ele almıştır. Bu başlıkları; “Fakültelerdeki Yanlış Yapılanma”, “Yanlış Öğretim”, “MEB İlk ve Ortaöğretim Müfredat Programı” ile “Dershaneler ve Üniversite Giriş Sınavları” olarak belirtmiştir.

“Fakültelerdeki Yanlış Yapılanma” ve “Yanlış Öğretim” başlıkları daha çok üniversiteler ile ilgili sorunlardır. “Fakültelerdeki Yanlış Yapılanma” başlığı altında coğrafya ve coğrafya eğitimi bölümleri arasındaki farklılıklardan kaynaklanan sorunlar belirtilmiştir. “Yanlış Öğretim” başlığı altında ise; coğrafyaya yanlış yaklaşım, konulara uygun örneklerin verilmesi, müfredat programları, uygulanan öğretim yöntemleri, yanlışlıkla yapılan hatalar ve yanlış bilgi aktarımı kaynaklı sorunlar detaylı olarak belirtilmiştir.

Nişancı (2002), “Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması ve Coğrafya Öğretmenliği Bakımından Sorunlar” adlı çalışmasında ise yeniden yapılandırma süreci çerçevesinde coğrafya öğretmenliği programlarında yaşanan sorunları; “Öğretim Programları ile İlgili Sorunlar”, “Lisansüstü Öğretim ve Genç Bilim Adamı Yetiştirilmesi ile İlgili Sorunlar”, “Öğrenciler ile İlgili Sorunlar”, “Coğrafya Bölüm ve Ana Bilim Dalları Arasındaki İlişkiler”, “Fiziksel Altyapı Sorunları” ve “Yönetim Konusu” başlıkları altında ele almıştır.

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile programdaki sorunlar arasında nasıl bir ilişki vardır?” sorusuna yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler doğrudan aktarılarak aşağıda belirtilmiştir.

“Bölümde azalan kadroların yenileri ile doldurulamaması gerek öğretim elemanları üzerine düşen iş yükü gerekse programda dersleri verebilecek hoca çeşitliliği açısından problemler doğurdu.” (K₁ kodlu katılımcı)

“Sayısal yeterliliği tartışılabilir öğretim üyesi kadrosu. Öğrencilerin alan uygulama çalışmalarının yoğunluk kazandığı bir sürecin başlaması. Gecesi ve gündüziyle bölüm içi ve bölüm dışı derslerin ağır yükü. Ekonomik kaygılarla haftada 40 saatin üzerine çıkabilen ders yükü. Yüksek lisans ve doktora programlarının, öğretim elemanlarının sayısal yetmezliği ve lisans ders yükleri nedeniyle, kısıtlı ölçüde devreye sokulması süreci.” (K₂ kodlu katılımcı)

“Akademik kadro yetersizliği, kadro ihtiyacının temininde yaşanan uzun süreli beklemler, öğretim programlarının değişimi, yabancı dilde öğretim verecek dil yeterliliğine sahip akademik personelimizin yetersizliği, programların farklı yeterlilikler açısından bazı sıkıntılar içermesi.” (K₃ kodlu katılımcı)

“Coğrafi Bilgi Sistemleri ile ilgilenmek istemem en önemli kırılma oldu. Önce bölümden kendi hocalarımdan ağır eleştiriler aldım. Bölüme bir laboratuvar (CBS) kurulmasını istediğimde, Dekanlıkta adeta alay konusu oldu. “Coğrafyada bugüne kadar kimse laboratuvar istemedi, bu nereden çıktı?” tepkisi geldi. Laboratuvardan vazgeçtim, yazılım desteği verin dediğimde, bir dekan yardımcısı, 3,5’lik DD (800 K) disket verip “Git bilgisayar laboratuvarından istediğin yazılımı al.” demişti. Dekanlıktan destek alamayınca bir BAP projesi yaptım. 4 bilgisayar, ArcGIS ve Erdas yazılımları bu projeden alabildim. 40 kişilik öğrenci gruplarını 3’e 4’e bölerek defalarca CBS dersi verdim. 2000 yılında Türkiye’de Eğitim Fakülteleri içerisinde ilk CBS dersini zorunlu veren ABD olduk. 2012-2013 gibi 22 bilgisayar, plotter, digitizer, 4 GPS gibi donanımı olan, Net CAD, ArcGIS, Map in Fo, ERDAS gibi yazılımları lisanslı kullanan bir laboratuvara kavuştuk. 2010 gibi CBS yerleşmeye başlayınca UzAl (Remote Sensing) dersini seçimlik önerdim. (O zaman dersleri istediğimiz gibi belirleyebiliyorduk) Bu önerimi duyan öğrencilerin tamamı dilekçe vererek “Bu dersi istemiyoruz.” dediler. Bilim kurulu seçimlik önerdiğim dersi bilim kurulu zorunlu olarak değiştirerek kabul etti. Ancak yeni YÖK programında o da nasibini alarak kaldırıldı.” (K₄ kodlu katılımcı)

“Hiç problem olmadı, 1990’lı yılların sonuna kadar öğrencilerimizin bir bölümü Öğretmen liseleri, hatta fen liseleri ile önde gelen diğer liselerden gelmekteydi ve öğrencilere burs da verilmekteydi. Bu durum eğitim öğretim kalitesini artırdı. Hatta bir Uğur adında öğrencim, benim Uygulamalı Klimatoloji kitabımın tamamını okuyarak imla hataları yanında farkında olmadan şekil ve hesaplardaki yanlışlıkları da ortaya koydu. Bu düzeltmeler, 2020 yılında 3. Baskısı yapılan Uygulamalı Klimatoloji kitabına konuldu. Buradan çıkan sonuç, bazı öğrencilerimizin bilgi seviyesi, klimatolojiyle uğraşan profesörlerden bile fazla olduğunu göstermektedir.” (K₅ kodlu katılımcı)

“Coğrafya eğitimi programında idari ve yönetsel açıdan sıkıntımız olmadı ancak kadro yetersizliği en büyük sıkıntımızdı. Çünkü akademik kadro ağır lisans ders yükü ile boğuşuyordu.” (K₆ kodlu katılımcı)

“Doktoramızı yapıp öğretim üyesi olduk. Doktorasını yapanlar için kadro yoktu. Rektörümüze “Her yere sağanak yağış var bize bir damla bile yok.” diyerek talebimizi ilettik. Kadro durumu sıkıntısı hala var.” (K₇ kodlu katılımcı)

Katılımcıların görüşlerinden oluşan veriler incelendiğinde aşağıdaki tespitler yapılabilir:

- K₁, K₂, K₃, K₆ ve K₇ kodlu katılımcılar programda akademik kadro sayısının yetersiz olduğunu ve dolayısıyla iş yükü sorununun ortaya çıktığını belirtmişlerdir.
- K₃ kodlu katılımcı öğretim programlarının değişimi, farklı yeterlilikler açısından sıkıntılar içermesini ve yabancı dilde eğitim verecek akademik personel yetersizliğini ifade etmiştir.
- K₄ kodlu katılımcı CBS laboratuvarının kurulmasında ortaya çıkan sorunları ve bazı derslerin verilmesinde yaşanan problemleri aktarmıştır.
- K₅ kodlu katılımcı problem yaşanmadığını belirtip, 90'lı yıllarda bölüme gelen öğrencilerin nitelikli olduklarını belirtmiştir.
- K₆ kodlu katılımcı idari ve yönetsel açıdan sıkıntı yaşanmadığını fakat kadro yetersizliği nedeniyle ortaya çıkan ağır ders yükünü vurgulamıştır.
- K₇ kodlu katılımcı kendi döneminde kadro sıkıntısı yaşandığını ve bu sıkıntının hala devam ettiğini belirtmiştir.

Coğrafya eğitimi ve öğretiminde yaşanan sorunlar hakkında yapılan bazı çalışmalarda belirtilen sorunların bir kısmını, DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programında görev yapmış ve yapmakta olan akademisyenler, yapılan görüşmelerde verdikleri cevaplar ile ifade etmişlerdir.

Görüşmelere katılan akademisyenlerin belirttiği eğitim-öğretim problemleri başlıklar halinde aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Öğretim programları sorunu
- Akademik personel sayısının yetersiz oluşu
- Ağır ders yükü sorunu
- Altyapı sorunu (laboratuvar vb.)

İncelenen çalışmalarda ele alınan sorunlar ile görüşmelerde belirtilen eğitim-öğretim problemleri 4 konu başlığı altında uyum göstermiştir. Görüşmelerde, belirtilen eğitim-öğretim problemlerinin, DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programında günümüzde de devam ettiği vurgulanmıştır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu bölümde, çalışmanın amaç ve problemi doğrultusunda elde edilen bulgular, araştırmaya içerik ve yöntemine yakınlık gösteren diğer akademik çalışmaların bulgularıyla ilişkilendirilmiştir.

Literatürde, coğrafya eğitimi veren bir programı çeşitli özellikleriyle (öğretim planları, uluslararası ilişkileri, öğrenci istatistikleri, öğrenci toplulukları, arazi çalışmaları, eğitim-öğretim problemleri) bütün bir şekilde inceleyen akademik çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle coğrafya eğitimi veren programlarda, belirtilen özelliklerden bazılarını inceleyen araştırmaların bulguları değerlendirilmiştir.

Özey (1998), araştırmasında Türkiye üniversitelerinde coğrafya eğitimi ve öğretimini incelemiştir. Çalışmanın bulguları arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının kuruluşu ve gelişimi, öğretim elemanları ve bilimsel yayınları bulunmaktadır. Bölümün kuruluşu ve gelişiminin ele alındığı başlık altında fiziksel altyapı, öğretim kadrosu, öğrenci kontenjanları ve arazi çalışmalarına dair tespitler yapılmıştır. Çalışmanın ele aldığı başlıklardaki sonuçlar ile araştırmamızdaki fiziksel altyapı, öğrenci kontenjanları ve arazi çalışmaları sonuçları örtüşmektedir.

Koçman (1999), çalışmasında yükseköğretim kurumlarında coğrafya öğretimi ve sorunlarını incelemiştir. Araştırmacı, tespit ettiği sorunları maddeler halinde sıralamıştır. Koçman'ın çalışma sonucunda tespit ettiği sorunlardan bazıları; öğretim kadrosu eksikliği, araştırma laboratuvarları eksikliği, öğretim planları sorunlarıdır. Çalışma sonucunda tespit edilen sonuçlar ile araştırmamız sonucunda ortaya çıkan eğitim öğretim problemleri örtüşmektedir.

Kayan (2000), araştırmasında Türkiye'deki coğrafya eğitiminin; gelişimini, yapısını, güncel gelişmelerini ve sorunlarını ele almıştır. Araştırmada yapısal düzenlemeler, program ve çalışma yöntemi başlıkları altında sonuç ve önerilerde bulunmuştur. Çalışmada, coğrafya bölümlerindeki öğretim kadrosu yetersizliği, arazi çalışmaları, laboratuvar ve bilgisayar çalışmalarının önemi, öğretim programlarının çağa uygun şekilde geliştirilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. İlgili çalışmada tespit edilen sorunlar ile çalışmamız sonucunda tespit edilen eğitim öğretim problemleri örtüşmektedir.

Arı (2020), araştırmasında coğrafya lisans programlarında arazi çalışmalarını, uygulayıcı öğretim üyeleri görüşleri ile analiz edip incelemiştir. Araştırmada, arazi çalışmalarının coğrafya eğitimi için çok önemli olduğu, bu çalışmalarda öğrencilerin daha aktif rol alması gerektiği sonuçları ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları ile çalışmamızın üçüncü alt probleminden ortaya çıkan sonuçlar örtüşmektedir.

Yılmaz (2020), Türkiye’deki coğrafya öğretmenliği programlarının genel durumunu ele aldığı araştırmasında, en yüksek puan alan öğrencilerin tercih ettiği programlardan birinin DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programı olduğu, başarı sıralamalarında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının ilk üçte olduğu, farklı coğrafi bölgelerden DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programına gelenlerin oranlarının yüksek olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. İlgili çalışmanın sonuçları ile çalışmamızın ikinci alt probleminden ortaya çıkan sonuçlar örtüşmektedir.

5.2. Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde araştırmada elde edilen sonuçlar ve ilgili sonuçlara bağlı olarak öneriler sunulmuştur.

Araştırmanın sonuçları maddeler halinde şu şekilde sıralanabilir:

- Çalışmanın birinci alt probleminde birbirinden önemli farklılıklar gösteren 2000-2001, 2008-2009, 2010-2011, 2014-2015, 2018-2019 eğitim öğretim yıllarına ait öğretim planları detaylı olarak incelenmiştir. Yıllar içerisinde öğretim planlarında bulunan alan eğitimi ders sayılarının, ders saatlerinin ve ders kredilerinin önemli ölçüde düştüğü tespit edilmiştir. Fiziki coğrafya, beşeri coğrafya ve karma alan eğitimi derslerinin tümünün sayısı son uygulanan öğretim planında dramatik bir düşüş göstermiştir. İncelenen öğretim planlarının zaman aralığını gösteren 2000-2019 yılları arasında 14 fiziki coğrafya, 13 beşeri coğrafya, 10 karma alan eğitimi dersi olmak üzere toplam 37 alan eğitimi dersi kaldırılmıştır. İlgili öğretim planlarında bulunan genel kültür ve meslek bilgisi derslerinin ders sayıları, ders saatleri, ders kredilerinin tamamı artmıştır. Yıllar içerisinde alan eğitimi dersleri güç kaybederken, meslek bilgisi ve genel kültür dersleri güç kazanmıştır. Söz konusu durum ana bilim dalında verilen alan eğitimi için son derece olumsuz bir gelişmedir.
- Çalışmanın katılımcıları; 5 yıllık öğretim planının mevcut öğretim planına göre alan bilgisi dersleri açısından daha donanımlı olduğunu vurgulayıp, alan eğitimi derslerinin çağdaş teknoloji dersleri, yabancı dil eğitimi ve çeşitli seçmeli dersler ile mutlaka desteklenmesi gerektiğini önermişlerdir.

- Araştırmanın ikinci alt probleminde öğrenci istatistikleri (Öğrenci kontenjanları, kayıtlı öğrenci sayısı, kayıtlanan öğrenci sayısı, yabancı uyruklu öğrenci sayısı, mezun olan öğrenci sayısı, yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı, yerleşen öğrencilerin geldiği coğrafi bölgeler, yerleşen öğrencilerin geldiği iller, mezun oldukları lise grupları, mezunların KPSS ortalamaları) irdelenmiştir.
DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının 1999-2020 yılları arasında genel öğrenci kontenjanları incelenmiştir. 2000, 2001 ve 2002 yıllarının öğrenci kontenjanlarına erişilememiştir. 2003 ve 2008 yıllarında öğrenci kontenjanları artış göstermiştir. 2013 yılında program öğrenci almamıştır. 2014 yılından itibaren genel öğrenci kontenjanı 20+1 olarak belirlenmiştir. İncelenen yıllar içerisinde DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının genel öğrenci kontenjanı kademeli olarak düşmüştür.
- 2018-2020 yılları arasında 28 kız, 35 erkek öğrenci programa yerleşmiştir. 2019-2020 eğitim öğretim yılı itibarıyla programın %64,6 ile büyük çoğunluğunu erkek öğrenciler oluşturmuştur. İncelenen yıl aralığında programı daha çok erkek öğrenciler tercih etmiştir.
- DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programına kayıtlanan öğrenci sayısı, 1991-2012 yılları arasında inişli çıkışlı bir durum sergilemiştir. 2012'yi takip eden yıllarda kayıtlanan öğrenci sayısı büyük düşüş göstermiştir.
- 1991-2012 yılları arasında programa 6 farklı ülkeden 11 öğrenci kayıt yaptırmıştır. Program farklı ülkelerin vatandaşlarının az sayıda olsa da ilgisini çekmiştir. Programın 2012 yılından sonra yabancı uyruklu öğrencisi olmamıştır.
- 1991-2020 yılları arasında programdan mezun olan öğrenci sayısı en fazla 65 (1995) en az 5 (2002) 'tir. 2002 yılında yeniden yapılandırma süreci tamamlandığı için 5 mezun verilmiştir. 2017 yılından sonra mezun olan öğrenci sayısı geçmiş yıllara göre az sayıda kalmıştır.
- 2018-2020 yılları arasında DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programına en çok Ege Bölgesi'nden (25), en az Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden (2) öğrenci gelmiştir. Belirtilen yıllar içerisinde en çok öğrenci İzmir (18) ilinden gelmiştir. Bu istatistiklerin oluşmasında programın İzmir'de bulunmasının etkisi vardır.
- 2018-2020 yılları arasında programa en çok Anadolu Lisesi (Yabancı Dille Öğretim Yapan Liseler) (32) mezunları, en az Anadolu Öğretmen Lisesi mezunları (1) yerleşmiştir. Programı nitelikli liselerden mezun olan öğrenciler tercih etmiştir.

- DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programı, 2020 YKS taban puanı sıralamasında, 7 coğrafya öğretmenliği programı arasında Marmara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nden sonra en yüksek puana sahip üçüncü programdır. 2020 KPSS121 (Ortalaması) puan sıralamasında ise en yüksek puana sahip dördüncü programdır. Coğrafya Öğretmenliği programları arasında öğrencilerin programı tercih etme başarı puanı ve KPSS başarı sıralaması sonuçları birbirine yakındır.
- Araştırmanın katılımcıları; geçmiş yıllarda daha fazla olan öğrenci kontenjanının program için daha olumlu olduğunu belirtip öğrenci seviyesinin daha yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrenci kontenjanlarının giderek azaltılmasının program için olumsuz sonuçlar ortaya çıkardığını vurgulamışlardır.
- Çalışmanın üçüncü alt probleminde Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programı ile öğrencilere yönelik faaliyetler (bilimsel teknik geziler, öğrenci toplulukları) incelenmiştir. DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programı öğretim üyelerinin topluluk danışmanlıklarını yürüttüğü Coğrafya Öğrenci Topluluğu ve Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu son derece aktiftir. Eğitim öğretim yılı içerisinde çok sayıda saha çalışması yapılmaktadır. Coğrafya Öğrenci Topluluğu 2010-2021 yılları arasında kısa süreli 24'ten fazla, uzun süreli ise 11 saha çalışması gerçekleştirmiştir. Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu ise 26'dan fazla saha çalışması ve etkinlik düzenlemiştir.
- Çalışmanın katılımcıları; saha çalışmalarının program için son derece önemli ve şart olduğunu vurgulamışlardır. Çalışmalarda akademisyenlerin bilgi aktarma yollarının kalitesini belirtip, bu çalışmalara öğrencileri daha çok entegre etmeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir.
- Araştırmanın dördüncü alt probleminde Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programının akademik ulusal ve uluslararası ilişkileri incelenmiştir. DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı, ulusal ve uluslararası ilişkiler kurmuş, etkinlikler düzenlemiş ve yayınlar üretmiştir. Ana Bilim dalı, uluslararası anlaşmalara bağlı olarak akademisyenlerini ve öğrencilerini yurt dışına göndermiş, Bükreş Üniversitesi Coğrafya Fakültesi'nden akademisyen kabul etmiştir. İlgili ilişkileri güçlendirmek için 2007, 2010 ve 2013'te farklı coğrafi konuları kapsayan 3 Uluslararası Coğrafya Sempozyumu düzenlenmesine öncülük etmiştir. Ana bilim dalı bu ilişkilere yıllar içerisinde önem vermiş ve programı geliştirmek için düzenli adımlar atılmıştır.

- Çalışmanın beşinci alt probleminde Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği lisans programının eğitim-öğretim problemleri irdelenmiştir. Katılımcılar ile gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın akademik personel sayısı yetersizliği, öğretim programlarının değişimi, ağır ders yükü ve fiziksel alt yapı sorunlarının olduğu tespit edilmiştir.

Öneriler:

- Ülkemizdeki tüm coğrafya öğretmenliği programları ile DEÜ BEF Coğrafya Öğretmenliği programının öğretim planları yeniden düzenlenmelidir. Özellikle alan eğitimi derslerine eski öğretim programlarında olduğu gibi gerekli önem tekrar verilmelidir. Fiziki coğrafya alanının temel derslerinden olan; Jeomorfoloji, Harita Bilgisi ve Kartografya, Toprak Coğrafyası, Hidrografya, Ekosistem Ekolojisi ve Coğrafyası ve Klimatoloji; Beşeri coğrafya alanının temel derslerinden olan; Türkiye'nin Beşeri Coğrafyası, Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası, Yerleşme Coğrafyası, Enerji ve Yeraltı Kaynakları ve Turizm Coğrafyası; karma alan eğitimi derslerinden Mekan Analizi ve Bölgesel Türkiye Coğrafyası dersleri tekrar öğretim planlarına dahil edilmelidir.
- Öğretim planları yeniden düzenlenirken ders sayısı, saati ve kredilerinin belirlenmesi aşamasında DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim üyelerinin görüşlerine başvurulmalıdır. Dersler seçilirken öğretim üyelerinin uzmanlık alanları dikkate alınmalıdır. Plandaki derslere KPSS alan sınavında kullanılan konu başlıklarına göre ağırlık verilmelidir.
- DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın öğretim planları çağdaş teknoloji dersleri (Coğrafi Bilgi Sistemleri, Uzaktan Algılama) ve mesleki ağırlıklı yabancı dil eğitimi gibi dersler ile daha çok desteklenmelidir. Ana bilim dalının CBS laboratuvarının teknolojik donanım ve güncel program ihtiyaçları giderilmelidir.
- Ana bilim dalı öğrencilerinin alan eğitimlerine destek olmak amacıyla istedikleri kaynaklara ulaşabilecekleri "Coğrafya Alan Kütüphanesi" oluşturulmalıdır.
- DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı başta olmak üzere ülkemizdeki coğrafya öğretmenliği programlarının kontenjan sayıları revize edilmelidir. Kontenjanlar, ülkemizin uzun vadede coğrafya öğretmeni ihtiyacına göre belirlenmelidir.

- Ana bilim dalının daha fazla ulusal ve uluslararası düzeyde ilgi görmesi için bilinirliğinin artırılması gerekmektedir. Resmi internet sayfasındaki bilgiler tamamen güncellenmelidir, sosyal medya hesapları açılmalı ve programı tanıtan düzenli içerikler paylaşılmalıdır. Öğrenciler akademik çalışmalar için daha çok teşvik edilip akademisyenlerin uygun gördüğü çalışmalara dahil edilmelidir.
- DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın Coğrafya Öğrenci Topluluğu ve Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Topluluğu kapsamında yürüttüğü saha çalışmaları ve etkinlikler artarak devam etmelidir. Özellikle Covid-19 salgın hastalığı nedeniyle gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirilemeyen saha çalışmalarının telafileri yapılmalıdır. Bu organizasyonların kayıtları düzenli olarak tutulmalıdır. Saha çalışmaları için üst makamlar özellikle araç temini ve ekonomik anlamda ana bilim dalına daha fazla destek olmalı ve kolaylık sağlamalıdır.
- DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı dahil olduğu ikili anlaşmaları sürdürmelidir. Öğrenciler ERASMUS Öğrenci Değişim Programı'ndan faydalanması için daha fazla teşvik edilmelidir. Akademisyen Değişim Programı çerçevesinde ise DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı akademisyenlerinin yurt dışına gitmesi desteklenmeli, ana bilim dalının bu program ile yabancı uyruklu akademisyenlerden faydalanması için çalışmalar arttırılmalıdır.
- Ana bilim dalı, geçmişte düzenleyicisi olduğu Uluslararası Coğrafya Sempozyumu (GeoMed) gibi organizasyonlara yeniden öncü olmalı ulusal ve uluslararası coğrafya etkinlikleri düzenlemelidir. Özellikle son yıllarda revaçta olan akademisyen konferansları yapılmalı, farklı ülkelerden ve şehirlerden coğrafyacılar davet edilmelidir.
- DEÜ BEF Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın araştırmamız sonucunda ortaya çıkan akademik personel sayısı yetersizliği, öğretim programlarının değişimi, ağır ders yükü ve fiziksel alt yapı sorunları üst makamlarca değerlendirmeye alınmalı ve ana bilim dalının bu problemlerine çözüm üretilmelidir.
- Ana bilim dalının akademik personel ihtiyacı gerekli olan kadroların verilmesiyle giderilmelidir. İlgili kadroların verilmesi sürecinde ana bilim dalının akademisyenlerinin görüşleri alınmalıdır. Mevcut ihtiyaç hali giderildiği takdirde ana bilim dalının akademik personel sayısı yetersizliği ve ağır ders yükü sorunları giderilmiş olacaktır.

KAYNAKÇA

2.Uluslararası Coğrafya Sempozyumu GeoMed 2010. (2010). *Genel Bilgi*. Erişim Adresi: <http://web.deu.edu.tr/geomed2010/WebTR/index.htm>

3.Uluslararası Coğrafya Sempozyumu GeoMed 2013. (2013). *Konular*. Erişim Adresi: <http://web.deu.edu.tr/geomed/TR/index.htm>

3.Uluslararası Coğrafya Sempozyumu. (2013, 11 Haziran). Erişim Adresi: <https://www.sondakika.com/yemel/haber-3-uluslararası-cografya-sempozyumu-4719808/>

Arı, Y. (2020). *Coğrafya Lisans Programlarında Arazi Çalışmaları Uygulayıcı Öğretim Üyelerinin Görüşlerine Dayalı Nitel Bir Analiz*. Doğu Coğrafya Dergisi, 25(43), 13–30.

Atalay, İ. (2005). *Genel Beşerî ve Ekonomik Coğrafya*, Meta Basım, İzmir.

Aydın, M. (2019). *Nitel Veri Analizi*. H. Özmen ve O. Karamustafaoğlu (Ed.), *Eğitimde Araştırma Yöntemleri (s. 461-482)*. Ankara: Pegem Akademi.

Aydoğmuş, Y, M. (2014). *Türkiye’de Lisansüstü Coğrafya Eğitiminin İncelenmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Balteaun, D., Atalay, İ., Dumitrache, L. ve Dınca, I.A. (Ed.). (2013). *Present-Day Environment Changes in Romania and Turkey*. Bükreş: Editura Universitatii Din Bucuresti.

Çakıcıoğlu Oban, R., ve Demir, A. (2017). *Türkiye’de Üniversitelerin Coğrafya Kütüphanesi Eksikliği: Buca Eğitim Fakültesi*. Kesit Akademi, 8(8), 61–83.

Demirbaş, M. A., (2010). *Rees Köşkü Levanten Malikanesinde Eğitim Fakültesine*, İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir.

DEÜ Coğrafya Öğrenci Topluluğu (2021, 10 Ağustos). Arazi ve Teknik Çalışmalarımız (Facebook Durum Güncellemesi). Erişim Adresi: <https://www.facebook.com/DEUCOGRAFYATOPLULUGU>

Doğanay, H. (1994). *Türkiye Beşerî Coğrafyası*. Gazi Büro Kitabevi, Ankara.

Doğanay, H., ve Zaman, S. (2002). *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalına Yönelik Öğrenci Tercihlerinin On Yıllık Seyri*. Doğu Coğrafya Dergisi, 7(7), 39–45.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi (2021). *Eğitim*. Erişim Adresi: https://bef.deu.edu.tr/cog/?page_id=736

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi (2021). *Tarihçe*. Erişim Adresi: <https://bef.deu.edu.tr/tr/fakulte-2/tarihce/>

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021). *1991-2020 Yılları Arasındaki Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yabancı Uyruklu Lisans Öğrenci Kontenjan Sayısı*.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021). *Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı'nın Lisans Programından Mezun Olmuş Öğrenci Sayısı (1991-2020)*.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021). *Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı'nın Lisans Programına Kayıtlı Öğrenci Sayısı (1991-2020)*.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021). *2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı Coğrafya Eğitimi A.B.D Öğretim Planı*.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021). *2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı Coğrafya Eğitimi A.B.D Öğretim Planı*.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021). *2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Coğrafya Eğitimi A.B.D Öğretim Planı*.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021). *2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı Coğrafya Eğitimi A.B.D Öğretim Planı*.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2021). *2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı Coğrafya Eğitimi A.B.D Öğretim Planı*.

Dokuz Eylül Üniversitesi Öğrenci Toplulukları (2021). *Coğrafya Öğrenci Topluluğu*. Erişim Adresi: <https://ogrencitopluluklari.deu.edu.tr/coğrafya-ogrenci-toplulugu/>

Dokuz Eylül Üniversitesi Öğrenci Toplulukları (2021). *Kültürel ve Doğal Mirası Koruma Öğrenci Topluluğu*. Erişim Adresi: <https://ogrencitopluluklari.deu.edu.tr/kulturel-ve-dogal-mirasi-koruma-ogrenci-toplulugu/>

Gümüş, N., ve İlhan, A. (2013). *Küreselleşmenin Türkiye Üniversiteleri Coğrafya Öğretmenliği ve Bölümleri Yapısı Üzerinde Etkisi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15(1), 47–71.

Gümüş, O. (2019). *Fuat Sezgin Anısına Bilim Tarihine Yeni Bakışlar: Türk Coğrafya Çalışmalarına Genel Bir Bakış: Dün-Bugün-Yarın*. 157-244. Mardin Artuklu Üniversitesi Yayınları, Mardin.

Gümüş, O. ve Karakaş Özür, N. (2016). *Türkiye’de Modern Coğrafyanın Kuruluşu ve Örgütlenmesi*. Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi. 32 (93), 105-148. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aamd/issue/44029/542432>

İlhan, A. (2007). *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Lisans Ders Programı ile Cambridge Üniversitesi Coğrafya Bölümü Lisans Ders Programının Karşılaştırılması*. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, (22), 152–162.

İlhan, A., Gülersoy, A. E., Çelik, M. A., & Gümüş, N. (2013). *Coğrafya Bölümü ve Coğrafya Öğretmenliği Anabilim Dalı Mezunlarının Mezuniyet Sonrası Karşılaştıkları İstihdam Sorunu*. TurkishStudies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 8(9), 1585–1602.

Kaya, N. (2016). *Türkiye’de Coğrafya Öğretmeni Yetiştirme ve İstihdamı (1982-2012)*. Kastamonu Eğitim Dergisi, 22 (2), 783-806. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefdergi/issue/22602/241507>

Kayan, İ. (2000). *Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Eğitimi*. Ege Coğrafya Dergisi, 11, 7-22, İzmir.

Kızılçaoğlu, A. (2005). *Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırma Sürecine İlişkin Eleştiriler ve Öneriler*. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 132-140, Balıkesir. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/863837>

Kocabaş, A. (2016). *Buca Eğitim Enstitüsünden Buca Eğitim Fakültesine Tarihsel Süreç*. Yeniden İmece Dergisi, 75-83.

Koçman, A. (1999). *Cumhuriyet Döneminde Yüksek Öğretim Kurumlarında Coğrafya Öğretimi ve Sorunları*. Ege Coğrafya Dergisi, 10, 1-14, İzmir.

Nişancı, A., (2002). *Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması ve Coğrafya Öğretmenliği Bakımından Sorunlar*. Türk Coğrafya Kurumu Coğrafya Kurultayı, Ankara.

ÖSYM. (2020, 1 Ağustos). *Tanımlar*. Erişim Adresi: <https://www.osym.gov.tr/TR,1371/tanimlar.html>

ÖSYM. (2020, 5 Ağustos). *Türkiye Cumhuriyeti Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı Türkiye'deki Coğrafya Programları (2020 Yükseköğretim Kurumu Sınavı (YKS) ve Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*, Ankara. Erişim Adresi: <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/YKS/tkilavuz13082020.pdf>

ÖSYM. (2021, 1 Mayıs). *ÖSYS: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi*. Erişim Adresi: <https://www.osym.gov.tr/TR,12901/2017.html>

Özav, L. (2001). *Eğitim Fakültelerindeki Yeniden Yapılanmanın Coğrafya Eğitimine Etkileri*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(2), 165–177.

Özdamar, N. (2015). *Coğrafya ve Coğrafya Öğretmenliği Lisans Öğrencilerinin Profilleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri

Özey, R. (1998). *Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Eğitimi ve Öğretimi*, Öz Eğitim Yayınları, İstanbul.

Özgen, N. (2016). *Nitel Araştırmalarda Verilerin Toplanması ve Analizi*. N. Özgen (Ed.), *Beşerî Coğrafyada Araştırma Yöntemleri ve Teknikler* (s. 158-196). Ankara: Pegem Akademi.

Öztürk, İ. (2004). *Eğitim Fakültelerindeki Coğrafya Öğretmenliği Anabilim Dallarının Nitelikli Coğrafya Öğretmeni Yetiştirmedeki Yeterlilikleri Konusunda Öğretmen Adaylarının Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sağdıç, M. (2020). *2018 Yılı Coğrafya Öğretmenliği Lisans Programının Alan Bilgisi Genel Kültür ve Pedagoji Dersleri Açısından Analizi*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.

Sezer, A. (2016). *Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Öğretimi Bir Envanter Çalışması*. Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi, 1-4 Aralık 2016, Antalya.

Şahin, C. (2001). *Türkiye’de Coğrafya Öğretimi (Sorunlar-Çözüm Önerileri)*. Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara.

Şahin, C. (2006). *Genel Coğrafya*. Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara.

Şahin, M. (2002). *İzmir Eğitim Enstitüsü*. Tarih ve Toplum Dergisi, İzmir.

Şahin, M. (2011). *Öğretmen Yetiştirmede Buca Eğitim Fakültesi Uygulaması (1959-2009)*, Prof. Dr. Yahya Akyüz’e Armağan Türk Eğitim Tarihi Araştırmaları, Eğitim ve Kültür Yazıları, Pegem Akademi, Ankara.

Şeremet. M. (2008). *Yüksek Öğrenimde Coğrafya Öğretiminde Kullanılan Öğretim Yöntemlerinin Öğretim Elemanları ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Tinal, M. (2008). *Kızılçullu Köy Enstitüsü Kuruluşundan İlk Mezunlarına*. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Journal of Social Sciences, (21), 181–198.

Tümertekin, E. (1998). “*Beşerî Coğrafya*” *Cumhuriyet Döneminde Türkiye’de Bilim ‘Sosyal Bilimler II’*, 187-215. Türkiye Bilimler Akademisi, Ankara.

Türkiye Coğrafya Kurumu. (14.06.2010). *Haberler*. Erişim Adresi: <https://www.tck.org.tr/tr/haberler/igu-news/2-uluslararası-cografya-sempozyumu-geomed-2010>

Uluslararası Coğrafya Sempozyumu GeoMed 2007. (2007). *Genel Bilgi*. Erişim Adresi: <http://geomed2007.balikesir.edu.tr/tr/info.htm>

Ünlü, M. (1999). *Cumhuriyetin 75. Yılında Marmara Üniversitesi'nde Lisansüstü Coğrafya Eğitimi*. Öneri Dergisi, 2 (12), 219-224. DOI: 10.14783/maruoneri.691280

Yıldırım, A., (1999). *Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi*. Eğitim ve Bilim-Education And Science, vol.23, 7-17.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Yılmaz, A. (2020). *Türkiye’de Coğrafya Öğretmenliği Programlarının Genel Durumu ve Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.

Yiğit, A., ve Tunçel H. (2017). *100. Yılında Türkiye’de Coğrafyacılar Türkiye Coğrafyacı Biyografileri (1915-2015)*. Türkiye Coğrafya Kurumu Yayınları, 8, Bilecik.

Yiğit, A., ve Tunçel H. (2019). *100. Yılında Türkiye’de Coğrafyacılar*. Türkiye Coğrafya Kurumu Yayınları, 10, Bilecik.

YÖK Bilgi Yönetimi Sistemi. (2021, 1 Eylül). *Bölüm/ABD Bazında Öğretim Elemanı Sayıları Raporu*, Ankara. Erişim Adresi: <https://istatistik.yok.gov.tr/>

YÖK Mezun Başarı Atlası (2021, 1 Ağustos). *Mezun Başarı Atlası*. Erişim Adresi: <https://yokatlas.yok.gov.tr/mezun-basari-atlasi-kpss.php?s=7&b=10035>

YÖK Program Atlası. (2021, 1 Ağustos). *Lisans Atlası*. Erişim Adresi: <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans.php?y=103110045>

YÖK. (1998). *Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, Ankara.

EKLER

Ek 1. Öğrencinin Akademik Özgeçmişi

ÖĞRENCİNİN AKADEMİK ÖZGEÇMİŞİ

Kişisel Bilgiler			
Adı ve Soyadı	Erim CANTÜRK		
E-postası/Web Sayfası			
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce		
Uzmanlık Alanı	Coğrafya Eğitimi		
Öğrenim Bilgileri			
	Üniversite	Bölüm	Yıl
Lisans	Dokuz Eylül Üniversitesi	Coğrafya Öğretmenliği	2019
Tez Başlığı	Buca Eğitim Fakültesi Örneğinde Lisans Coğrafya Öğretmenliği Programlarındaki Değişim Süreçlerinin Değerlendirilmesi		
Tez Danışmanı	Prof. Dr. Raziye ÇAKICIOĞLU OBAN		
Akademik Eserler			
-			
Alanıyla İlgili Bilimsel Kuruluşlara Üyelikler			
-			
Alanıyla İlgili Aldığı Ödüller			
-			

Ek 2. Uygulama İzinleri

Çok İvedi

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hukuk Müşavirliği

Sayı : E-87347630-640.99-42751
Konu : Tez Uygulaması hakkında.
Erim CANTÜRK

12/04/2021

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 25.12.2020 tarih ve E-67493393-302.08.01-122866 sayılı yazınız.
b) Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığının 31.03.2021 tarih ve E-85316909-640.99-36881 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile bildirilen Enstitünüz lisansüstü öğrencisi Erim CANTÜRK'ün "Buca Eğitim Fakültesi Örneğinde Lisans Coğrafya Öğretmenliği Programlarındaki Değişim Süreçlerinin Değerlendirilmesi" konulu çalışması kapsamında uygulama yapma talebine ilişkin Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığından alınan ilgi (b)'de kayıtlı yazı, işbu yazımız ekinde sunulmaktadır.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Nükhet HOTAR
Rektör

Ek: İlgi (b)'de kayıtlı yazı ve ekleri. (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrakınızı <http://dogrulama.deu.edu.tr> linkinden 67547145X7 kodu ile doğrulayabilirsiniz.

Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü
Adres: Cumhuriyet Bulvarı No:144 35210 Alsancak / İZMİR
Tel: 0(232) 412 1212 Elektronik Ağ: www.deu.edu.tr
Kep Adresi: dokuzeyluluniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi İçin İrtibat:
Merve ÇÜRÜK
Dahili:
E-Posta: merve.curuk@deu.edu.tr

izmir
öncüleri seni

YOK IVBU

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hukuk Müşavirliği

Sayı : E-87347630-640.99-30696
Konu : Tez Uygulaması hakkında.

17/03/2021

BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Erim CANTÜRK "Buca Eğitim Fakültesi Örneğinde Lisans Coğrafya Öğretmenliği Programlarındaki Değişim Süreçlerinin Değerlendirilmesi" adlı tez çalışması kapsamında Biriminizde tez uygulaması yapmak istemektedir.

Kendisine gerekli iznin verilmesi hususunda bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Nükhet HOTAR
Rektör

Ek:
1- Tez Uygulama Dosyası
2- Etik Kurulu Kararı

¹ Evrimi iz <http://dogruhan.ieu.edu.tr/linksden/67549143X7/> kodu ile dogruyabilmeksiniz.

Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü
Adres: Cumhuriyet Bulvarı No:144 35210 Alsancak / İZMİR
Tel: 0(232) 412 1212 Elektronik Ağ: www.deu.edu.tr
Kep Adresi: dokuzeyuluniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için İrtibat:
Merve ÇÜRÜK
Dahili:
E-Posta: merve.curuk@deu.edu.tr

T.C.
BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ
Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-85316909-640.99-36881
Konu : Tez Uygulaması hakkında.

31/03/2021

HUKUK MÜŞAVİRLİĞİNE

İlgi : 17.03.2021 tarih ve 87347630-640.99-30696 sayılı yazınız.

İlgi yazı gereği Eğitim Bilimleri Enstitüsü Coğrafya Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Erim CANTÜRK'ün Coğrafya Öğretmenliği Programlarındaki Değişim Süreçlerinin Değerlendirilmesi adlı tez çalışması kapsamında Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümünde uygulama yapma talebi çalışmayı kendisinin takip etmesi koşuluyla uygundur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr. Esra BUKOVA GÜZEL
Dekan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır.
Tevziyi: <http://dogrudumu.deu.edu.tr/izmirden/06997445X56> kodu ile doğrulanabilir.

Dokuz Eylül Üniversitesi – Buca Eğitim Fakültesi
Adres: Uğur Mumcu Cad. 135. Sk. No:5 35150 Buca-İZMİR
Tel: 0 232 420 48 82 Elektronik Ağ: <http://bef.deu.edu.tr>
Kep Adresi: dokuzeyuluniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için İrtibat:
Sevgi TİFTİK
Dahili:
E-Posta: sevgi.tifitik@deu.edu.tr

Ek 3. Bilgilendirilmiş Onam Formu

Tarih:.....

**DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ETİK KURULU**

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Bu formun amacı katılmanız rica edilen araştırma ile ilgili olarak sizi bilgilendirmek ve katılmanız ile ilgili izin almaktır.

Bu kapsamda " Buca Eğitim Fakültesi Örneğinde Lisans Coğrafya Öğretmenliği Programlarındaki Değişim Süreçlerinin Değerlendirilmesi " başlıklı araştırma "Erim CANTÜRK" tarafından **gönüllü katılımcılarla** yürütülmektedir. Araştırma sırasında sizden alınacak bilgiler gizli tutulacak ve sadece araştırma amaçlı kullanılacaktır. Araştırma sürecinde konu ile ilgili her türlü soru ve görüşleriniz için aşağıda iletişim bilgisi bulunan araştırmacıyla görüşebilirsiniz. Bu araştırmaya **katılmama** hakkınız bulunmaktadır. Aynı zamanda çalışmaya katıldıktan sonra çalışmadan **çıkabilirsiniz**. Bu formu onaylamanız, **araştırmaya katılım için onam verdiğiniz** anlamına gelecektir.

Araştırmayla İlgili Bilgiler:

Araştırmanın Amacı: Bu araştırmanın amacı, tarihsel süreçte Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği Lisans Programının eğitim öğretim süreçleri açısından değişimini ele almaktır.

Araştırmanın Nedeni: Coğrafya Öğretmenliği Lisans Programının kuruluşu, dersler, ders içerikleri, akademik personel, öğretim programları, akademik çalışmalar, akademik ulusal ve uluslararası ilişkiler, öğrenci istatistikleri, öğrenci toplulukları ve bilimsel teknik gezileri incelenerek programın gelişimi somut olarak ortaya konması ve iyileştirilmesi için atılması gereken adımların tespitini doğru olarak planlayabilmektir.

Süresi: 1 yıl.

Araştırmanın Yürütüleceği Yer: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı

Çalışmaya Katılım Onayı:

Katılmam beklenen çalışmanın amacını, nedenini, katılmam gereken süreyi ve yeri ile ilgili bilgileri okudum ve gönüllü olarak çalışma süresince üzerime düşen sorumlulukları anladım. Çalışma ile ilgili ayrıntılı açıklamalar sözlü olarak araştırmacı tarafından yapıldı. Bu çalışma ile ilgili faydalar ve riskler ile ilgili bilgilendirildim.

Bu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının (İslak imzası ile)

Adı-Soyadı:
İmzası:

Araştırmacının

Adı-Soyadı: Erim CANTÜRK
e-posta:

İmzası:

Ek 4. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ TÜRKÇE VE SOSYAL
BİLİMLER EĞİTİMİ BÖLÜMÜ COĞRAFYA EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRETİM
ELEMANLARI GÖRÜŞME FORMU

Araştırma: Buca Eğitim Fakültesi Örneğinde Lisans Coğrafya Öğretmenliği
Programlarındaki Değişim Süreçlerinin Değerlendirilmesi

Yer: Balıkesir, İzmir, Muğla, Karabük (Online olarak yapılabilir.)

Tarih (Başlangıç-Bitiş): Ocak-Nisan 2021

Görüşmecisi: Erim CANTÜRK

GİRİŞ

Merhaba, adım Erim CANTÜRK. Dokuz Eylül Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı'nda öğrenciyim. "*Buca Eğitim Fakültesi Örneğinde Lisans Coğrafya Öğretmenliği Programlarındaki Değişim Süreçlerinin Değerlendirilmesi*" adlı tez çalışması yapıyorum. Bu görüşmede amacım, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği programında görev yaparak emekli olmuş ve halen görevine devam etmekte olan akademisyenlerin, programın tarihsel süreçteki değişimi ve eğitimin niteliğine ilişkin görüşlerini almaktır. Akademisyenlerle görüşme yapmamın nedeni programı en iyi bilen ve eğitimin tüm süreçlerine hâkim olan uzmanların programa hizmet veren akademisyenler olmasıdır. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların, programdaki eğitimin niteliğine ve gelişimine katkı sağlayacağını ümit ediyorum. Bu nedenle sizin, ekteki sorulara ilişkin düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum. Değerli katkılarınız için teşekkür ederim.

- Görüşmeye başlamadan önce, söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz herhangi bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı?
- Görüşmeyi izin vererseniz kaydetmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?
- Bu görüşmenin yaklaşık bir saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin vererseniz sorularla başlamak istiyorum.

GÖRÜŞME SORULARI

1. DEÜ Coğrafya Öğretmenliği programında hangi dönem aralıklarında görev aldınız?
2. Hangi koşullarda (Programdaki dersler, akademik personel sayısı, öğrenci kontenjanları - lisans/lisansüstü, eğitim-öğretim ortamı özellikleri) ve hangi kadro ile göreve başladınız?
3. DEÜ Coğrafya Öğretmenliği programının zaman içindeki tarihsel değişimini bölümlere ayıracak olsanız nasıl bir diziliş olurdu? (Kuruluş, Gelişme vb.)
4. DEÜ Coğrafya Öğretmenliği programındaki en önemli değişimler sizce hangileriydi?
5. DEÜ Coğrafya Öğretmenliği programında hangi eğitim-öğretim problemleriyle karşılaştınız?
6. DEÜ Coğrafya Öğretmenliği programında hangi bilimsel başarılarla ve yeniliklere imza attığınızı düşünüyorsunuz?
7. DEÜ Coğrafya Öğretmenliği programında akademik yaşantınız boyunca sizi en çok mutlu eden ve gurur duyduğunuz gelişme veya olay hangisidir?
8. DEÜ Coğrafya Öğretmenliği programında gerçekleştirdiğiniz arazi çalışmalarından en akılda kalıcı olanı hangisiydi? Arazi çalışmalarının daha yararlı olması için tavsiyeleriniz nelerdir?
9. Alan eğitimini desteklemek adına alan dışı (Bilgisayar Teknolojileri, Osmanlıca,...vb.) hangi seçmeli derslerin olmasında yarar görürsünüz?
10. DEÜ Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalının diğer eğitim fakültelerindeki Coğrafya Eğitimi Anabilim Dallarından farklılıkları sizce nedir?

Ekleme İstedikleriniz:

Kısa Özgeçmiş:

